Gemeente Voorschoten

071 Informatiebrief

Zaaknummer:	Z/24/092581
Documentnummer:	419126
Datum:	Dinsdag 5 november 2024 verzonden 5 november 2024
Onderwerp:	Raadsinformatiebrief "Provinciaal verslag in het kader van de spreidingswet"
Portefeuillehouder:	Wethouder Van der Elst
Bijlage(n):	Bijlage 1: Aanbiedingsbrief gemeenteraden provinciaal verslag cdK Zuid-Holland, Bijlage 2: Provinciaal verslag cdK Zuid-Holland Spreidingswet

Geachte Raad,

Bijgaand ontvangt u ter informatie het provinciaal verslag van cdK Wouter Kolff over de inspanningen op het asieldossier in provincie Zuid-Holland. Voor de aanbiedingsbrief van cdK Kolff verwijs ik u naar de bijlage.

Conform de Spreidingswet doet de cdK voor 1 november 2024 verslag aan minister Faber van Asiel en Migratie. Het verslag van de provincie is gebaseerd op de verslagen van de Regionale Regietafels (RRT). Het verslag van de RRT Holland Rijnland hebben wij in september 2024 met u gedeeld. Dit verslag is als bijlage opgenomen in het provinciaal verslag.

Vervolgproces

De minister van Asiel en Migratie stelt op basis van de provinciale verslagen per provincie vast hoe de provinciale opgave wordt ingevuld. De minister verwerkt de resterende asielopgave in een verdeelbesluit en zal dit verdeelbesluit bekend maken voor het einde van dit jaar. In december ontvangt u een raadsvoorstel, waarin wordt gevraagd in te stemmen met het voorgenomen besluit van het college voor de invulling van de taakstelling in het kader van de spreidingswet.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

E.A. van Wattingen,
gemeentesecretaris

drs. N. Stemerdink,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

provincie Zuid-Holland

COMMISSARIS VAN DE KONING

Geachte gemeenteraden in provincie Zuid-Holland,

Bijgaand stuur ik u ter kennisneming het verslag toe dat ik als rijksorgaan aan de minister van Asiel en Migratie heb aangeboden in het kader van de Spreidingswet. Dit verslag is uiteraard gebaseerd op de namens de Zuid-Hollandse gemeenten gemaakte plannen aan de Regionale Regietafels.

Ik begin met het uitspreken van mijn waardering voor de inzet van alle bestuurders en medewerkers in de regio's en gemeenten. Dankzij die inzet heb ik de volgende resultaten in het verslag mogen opnemen: 13.205 (67%) opvangplekken op 1 juli 2025 en 15.180 (77%) plekken op 1 februari 2026. Voor nu vind ik dat een grote prestatie vanuit Zuid-Holland, mede gelet op de beperkte ruimte die in onze drukbevolkte provincie beschikbaar is. Ik ga ervan uit dat we met elkaar doorgaan met het realiseren van asielopvang, in het licht van de provinciale asielopgave van Zuid-Holland, namelijk 19.776 opvangplekken.

In mijn verslag vraag ik uitdrukkelijk aandacht voor de zware (sociale) druk die reeds op onze verstedelijkte provincie ligt en de behoefte aan duidelijkheid over het landelijke asielbeleid. Ik uit tevens mijn zorgen over randvoorwaarden als uitvoeringskracht, structurele financiering van de gehele asielketen en voldoende voorzieningen op het gebied van onderwijs, zorg, participatie en veiligheid. Samen met de andere commissarissen van de Koning roep ik het Rijk op om de Spreidingswet uit te blijven voeren, een ruimtelijke bijdrage van uit het Rijk te doen en er alles aan te doen om de voorwaarden voor het tot stand brengen van stabiele opvangvoorzieningen te verbeteren. Daarbij is publieke steun van rijkswege voor de bestuurlijke inspanningen van gemeenten en provincies op het gebied van asielopvang essentieel. Alleen dan kunnen de bestuurders draagvlak in de samenleving scheppen.

De minister van Asiel en Migratie stelt op basis van de provinciale verslagen per provincie vast hoe de provinciale opgave wordt ingevuld. De minister verwerkt de resterende asielopgave in een verdeelbesluit en zal dit verdeelbesluit bekend maken voor het einde van dit jaar.

Ik dank nogmaals eenieder die zich in dit verband heeft ingespannen voor asielopvang en een bijdrage heeft geleverd aan voornoemde resultaten.

Hoogachtend,

mr. A.W. (Wouter) Kolff
Commissaris van de Koning in de provincie Zuid-Holland

PROVINCIEHUIS
Zuid-Hollandplein 1
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
www.zuid-holland.nl

TELEFOON
070 441 64 12

provincie Zuid-Holland

Provinciaal verslag cdK Provincie Zuid-Holland

in het kader van de Spreidingswet

Krachtig Zuid-Holland

Woord vooraf

Excellentie,

Middels deze gezamenlijke brief van alle commissarissen van de Koning bied ik u mijn verslag aan zoals van mij gevraagd wordt in de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (hierna: Spreidingswet). Zoals deze wet voorschrijft doe ik dit in mijn rol als Rijksorgaan en na het voeren van vele gesprekken met de gemeenten. Conform de wet slaat u bij het nemen van uw verdeelbesluit acht op dit verslag en streeft u naar een zo evenwichtig mogelijke verdeling van de opvang van asielzoekers over het grondgebied van Nederland.

In aansluitend bericht wordt de specifieke provinciale opgave ingekleurd. Ik spreek mij niet kwalitatief uit over de gesprekken en de inzet van alle gemeenten, wel over de omstandigheden waar zowel gemeenten als provincies mee te maken hebben (gehad) bij de invulling van deze nieuwe wettelijke taak.

Effect van de Spreidingswet

Alle commissarissen van de Koning staan onverkort achter de Spreidingswet die beoogt, door een evenwichtige spreiding van opvanglocaties, rust en stabiliteit te brengen in de asielopvang.

We kunnen constateren dat de Spreidingswet nu al effect sorteert: de gemeentelijke plannen laten zien dat de komende twee jaren meer gemeenten dan voorheen asielopvang bieden en we zien óók een beweging van noodopvang naar duurzame opvang.

Vanuit mijn bestuurlijke verantwoordelijkheid doe ik dan ook nogmaals een beroep op de minister om de Spreidingswet in de volle breedte uit te blijven voeren. Daarbij adviseer ik geen besluiten tot intrekking van de Spreidingswet aan de Kamers voor te leggen tot er een deugdelijk alternatief voor voldoende asielopvangplekken ligt.

Uitdagingen bij invullen taakstelling

Ondanks dat de Spreidingswet zeker al effect heeft, tellen de provinciale plannen helaas nog niet voldoende op tot de totaal gevraagde capaciteit. Dit kent een aantal redenen. Zo zorgde de aankondiging tot het voornemen van intrekking van de wet, kort na de inwerkingtreding, voor onduidelijkheid en vertraging. Dit heeft in zijn algemeenheid een wissel getrokken op politieke-bestuurlijke bereidheid te voldoen aan de Spreidingswet. Lokale bestuurders kwamen hierdoor regelmatig in een lastig parket bij het geven van uitleg over beoogde opvanglocaties aan omwonenden.

De bestaande besluitvormings- en ruimtelijke procedures met vaak lange doorlooptijden zijn ongewijzigd gebleven. De invoering van de Spreidingswet is niet vergezeld gegaan van nieuwe wettelijke mogelijkheden tot versnelling. Dit moeten wij ons terdege realiseren.

De laat verschafte duidelijkheid over kaders heeft ook niet bijgedragen aan de bereidheid van gemeenten om zelf opvangvoorzieningen te (laten) exploiteren.

Ik zie ook dat het bij het COA in de uitvoering geregeld ontbreekt aan voldoende capaciteit en slagvaardigheid, waardoor projecten (extra) vertragen of soms zelfs geen doorgang kunnen vinden. Daarnaast zie ik in de miljoenennota ook dat de uitvoeringsorganisaties in de gehele keten te maken krijgen met een forse daling van budget. Dit leidt bij mij tot zorgen over uitvoeringskracht en haalbaarheid.

Gemeenten zijn bijvoorbeeld gevraagd duurzame plekken te leveren voor 5 jaar. De financiering van het COA daalt echter na 2027 drastisch. Dit maakt de businesscases voor nieuwe locaties zeer onzeker.

We vragen veel van onze gemeenten zowel als het gaat om opgaven en taken alsook als het gaat om druk op de ruimte. Kan het Rijk zelf nog meer bijdragen als het gaat om Rijksvastgoed en/of gronden?

De gewenste uitruil tussen gemeenten tussen asielopvangplekken en huisvesting van statushouders is in het hele land nog zeer beperkt van de grond gekomen. Ik constateer dat met spijt omdat ik de achterliggende gedachte van regionale samenwerking waar dat kan, zeer ondersteun. Daarom vraag ik u om met de opgedane ervaringen te onderzoeken hoe regionale samenwerking kan worden bevorderd, en hierbij een eerste evaluatie van hoe de wet, en met name de bonus-systematiek, (uit)werkt, te betrekken.

Tot slot

Ik zie dat de systematiek van overleg aan de PRT's en de LRT een goed instrument is om alle opgaven (van opvang tot huisvesting) in samenhang te bezien en tot resultaten te komen. Rust in het opvanglandschap en in de wet- en regelgeving hieromtrent zijn daarbij van groot belang.

Ik koppel aan deze weergave van feiten en omstandigheden die een rol hebben gespeeld tijdens de overlegfase van de Spreidingswet tot slot nog een tweeledig verzoek:

Alles wat in uw vermogen ligt eraan bij te dragen om de voorwaarden voor het totstandbrengen van stabiele opvangvoorzieningen te verbeteren;

Bovenstaande feiten en omstandigheden mee te wegen bij het nemen van uw verdeelbesluit en het inzetten van handhaving.

Hoogachtend,

mr. A.W. (Wouter) Kolff
Commissaris van de Koning in provincie Zuid-Holland

Provinciaal verslag Spreidingswet Zuid-Holland

In provincie Zuid-Holland wordt asiel besproken aan de Provinciale Regietafel (PRT) en aan de vijf regionale regietafels (RRT's). Deze RRT's zijn er in regio Rotterdam-Rijnmond, Zuid-Holland Zuid, Haaglanden, Holland-Rijnland en Midden-Holland. Elk van deze vijf regio's heeft in afstemming met de gemeentebesturen in de regio een regioplan opgesteld. Deze regioplannen liggen ten grondslag aan de cijfers in dit provinciaal verslag van de cdK.

Leeswijzer

Dit verslag vangt aan met een weergave van de invulling van de Zuid-Hollandse asielopgaven in het kader van de Spreidingswet. Beschreven wordt welke gemeenten in Zuid-Holland gedurende de eerste cyclus van de Spreidingswet asielopvang bieden en om hoeveel en om welk type opvangplaatsen het gaat. Vervolgens wordt inzicht gegeven in de uitruilafspraken tussen gemeenten. Tot slot deel ik mijn bevindingen met betrekking tot het proces en de opgave. In de bijlagen treft u een overzicht van de opvang van Oekraïense ontheemden, een overzicht van de huisvesting van statushouders en de vijf regioplannen uit de Zuid-Hollandse regio's.

Invulling van Zuid-Hollandse gemeenten inzake de asielopgaven Spreidingswet

In onderstaande tabel 1 wordt inzicht gegeven in de invulling van de provinciale asielopgave. Hierbij wordt naast een totaaloverzicht van de opgave ook inzichtelijk gemaakt hoe de invulling van de amv-opgave zal plaatsvinden. Deze opgave heeft betrekking op opvangplekken voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen.

Tabel 1 Invulling provinciale opgave asielopvang provincie Zuid-Holland

		2025		2026	
		1 JUL		1 FEB	
Asielopvang totaal Opgave: 19.776 plaatsen	Realisatie - aandeel	13.205	67%	15.180	77%
	Tekort - aantal	6.571	33%	4.596	23%
Asielopvang amv Opgave: 1.677 plaatsen	Realisatie - aandeel	933	55%	983	58%
	Tekort - aantal	744	45%	694	42%

In onderstaande tabel 2 wordt per Zuid-Hollandse gemeente, op alfabetische volgorde, inzicht gegeven in de invulling van de asielopgaven voor reguliere en amv-opvangplekken. Per gemeente is de besloten capaciteit aan asielopvangplekken alsook de duur van de beschikbaarheid van de asielopvanglocatie opgenomen. Sommige door de gemeente aangedragen asiellocaties zijn alleen te realiseren onder voorwaarde dat het college van Gedeputeerde Staten bereid zijn ontheffing te verlenen. Gemeenten dienen hiervoor een deugdelijk onderbouwde aanvraag in te dienen (artikel 7.82 en 7.83 Omgevingsverordening). Daar voorafgaand aan vindt doorgaans gesprek plaats over de exacte invulling en aanvraag. Opmerkingen verwijzen naar de regioplannen voor meer achtergrondinformatie.

In de tabel wordt tevens aangegeven wanneer een gemeente de intentie heeft een huidige asielopvanglocatie te verlengen danwel of besloten is de capaciteit op een asielopvanglocatie te verhogen. Tot slot geeft de tabel inzicht in de daadwerkelijke realisatie van de door de gemeenten aangegeven capaciteit op 1 juli 2025 en 1 februari 2026. In de bijgevoegde regioplannen van de vijf Zuid-Hollandse Regionale Regietafels is verdiepende informatie te lezen over de door hen aangeleverde capaciteit.

Tabel 2 Invulling asielopgaven Zuid-Hollandse gemeenten (bron: regioplannen Zuid-Hollandse[1] regio's)

Gemeente	Capaciteit (NTC)			Beschikbaarheid	Bijzonderheden	realisatie opvang	
	Totaal	Regulier	Amv			voor 1-7-2025	voor 1-2-2026
Alblasserdam	110	110	0	31-12-2025 - onbekend	Uitruilafspraak met gemeente Sliedrecht, zie regioplan Zuid-Holland Zuid	0	0
Albrandswaard	0	0	0			0	0
Alphen a/d Rijn	440	440	0	Q4 2024/Q1 2025 - 5 jaar		440	440
Barendrecht	350	350	0	onbekend		0	0
Bodegraven-Reeuwijk	100	0	100	heden - onbekend		100	100
Capelle a/d IJssel	295	295	0	onbekend		0	295
	100	100	0	heden - 31-12-2024	Opmerking over verlenging, zie regioplan Rotterdam-Rijnmond	100	0
Delft	170	110	60	heden - 1 februari 2025	Verkenning naar verlenging, zie regioplan Haaglanden	0	0
	210	210	0	heden - 2 februari 2026	Na verbouwing 210 plekken beschikbaar	170	170
	50	0	50	medio 2025 - 5 jaar		0	0
Dordrecht	580	530	50	1-10-2025 - onbekend		0	580
Goeree-Overflakkee	160	160	0	heden - 12-9-2026		160	160
	120	120	0	heden - 15-2-2026		120	120
Gorinchem	150	150	0	28-12-2024 - maximaal 10 jaar		150	150
Gouda	407	372	35	1-7-2025 - 1-4-2028		407	407
Hardinxveld-Giessendam	110	110	0		Intentie tot samenwerken met gemeente Sliedrecht	0	0
Hendrik-Ido-Ambacht	200	200	0	heden - 1-7-2025	Voornemen tot verlenging, zie regioplan Zuid-Holland Zuid	200	0

1 Opname van een locatie in de tabel betekent geen garantie dat locaties ook daadwerkelijk gerealiseerd kunnen worden als gevolg van de afhankelijkheid van vele factoren. Ook is deze tabel een momentopname van een proces dat steeds in beweging is. Het is derhalve mogelijk dat het proces zich inmiddels in een andere fase bevindt.

Hillegom	135	135	0	beoogd voor 1 juli 2025 - 10 tot 15 jaar		135	135
Hoeksche Waard	500	500	0	heden - 15-12-2027		500	500
Kaag en Braassem	179	179	0	beoogd voor 1 juli 2025 - 5 jaar		179	179
Katwijk	600	560	40	heden - duurzaam		600	600
Krimpen a/d IJssel	150	150	0	heden - 15-12-2026		150	150
Krimpenerwaard	153	153	0	1-7-2025 - onbekend		153	153
	80	0	80	heden - maart 2026		80	80
Lansingerland	200	200	0	heden - 1-6-2026		200	200
	100	100	0	1-1-2025 - 1-6-2026		100	100
Leiden	340	340	0	heden - 31-12-2028		340	340
	400	330	70	juni 2025 - onbekend		400	400
Leiderdorp	173	173	0	heden - 1-3-2026		173	173
Leidschen-dam-Voorburg	80		80	heden - 31-12-2026		80	80
	200	200		1-10-2024 - onbekend		200	200
Lisse	140	140	0	beoogd voor 1 juli 2025 - onbekend		140	140
Maassluis	70	70	0	heden - 31-12-2029		70	70
	70	70	0	1-1-2025 - 5 jaar		70	70
Midden-Delfland	225	225		2025 - 2030		225	225
Molenlanden	74	74	0	heden - 1-2-2026	Financiering voorwaardelijk, zie regioplan Zuid-Holland Zuid	74	74
Nieuwkoop	188	188	0	beoogd voor 1 juli 2025 - 5 jaar		188	188
Nissewaard	80	80	0	heden - 1-7-2026		80	80
	250	250	0	begin 2026 - onbekend		0	0
Noordwijk	275	252	23	onbekend		0	0
Oegstgeest	205	205	0	heden - 1-11-2026		205	205
Papendrecht	50	0	50	heden - Q1 2026		50	50
	80	0	80	Q1 2025 - looptijd 5 jaar		80	80
Pijnacker-Noot-dorp	60	60		heden - 30 juni 2024	Intentie tot verlenging, zie regioplan Haaglanden	0	0
	68	68		heden - 31 december 2024	Intentie tot verlenging, zie regioplan Haaglanden	0	0
	250	250		onbekend		0	0
Ridderkerk	90	90	0	heden - 1-7-2026	Opmerking sluiting, zie regio-plan Rotterdam-Rijnmond	90	0
	250	250		Eind 2025 / Begin 2026 - Eind 2030 / Begin 2031		0	250
Rijswijk	350	350		2025 - 2030		0	350
Rotterdam	2000	2000	0	heden - 31-1-2026		2000	2000
	115	115	0	heden - 31-1-2026		115	115
	96	96	0	heden - 31-1-2026		96	96
	158	158	0	heden - 31-1-2026		158	158
	96	96	0	heden - 31-1-2026		96	96
	35	0	35	heden - 14-2-2027		35	35
Schiedam	275	275	0	onbekend - uiterlijk 2030		0	0
s-Gravenhage	35	35		heden - 31 december 2024	Verlenging, zie regioplan Haaglanden	35	35

	60	0	60	heden - 31 december 2026		60	60
	100	100		heden - 31 december 2024	Verlenging, zie regioplan Haaglanden	100	100
	40	40		heden - 31 december 2024	Verlenging, zie regioplan Haaglanden	40	40
	650	650		heden - 31 december 2024	Verlenging, zie regioplan Haaglanden	650	650
	90	90		heden - 1 november 2025	Verlenging, zie regioplan Haaglanden	90	90
	600	600		Q2 2026 - 10 jaar		0	0
	250	250		Q2 2025 - 3 jaar		0	250
	60	0	60	Q4 2024 - 5/7 jaar		60	60
	440	440		Q3 2025 - minimaal 5 jaar		0	440
	200	200		Q2 2025 - minimaal 5 jaar		0	200
	75	75		onbekend		0	0
	200	200		onbekend		0	0
	250	250		onbekend		0	0
Sliedrecht	50	50		heden - 31-12-2025		50	0
	250	250		31-12-2025 - onbekend		0	250
Teylingen	252	252	0	beoogd voor 1 juli 2025 - onbekend		252	252
Vlaardingen	100	100	0	onbekend - uiterlijk 2030 (max 5 jaar)		0	0
Voorne aan Zee	150	150	0	heden - 31-12-2026		150	150
Voorschoten	200	200	0	heden - 1-12-2025	Gemeente verkent toekomstige invulling opgave, zie regioplan Holland-Rijnland	200	0
Waddinxveen	195	195	0	1-7-2025 - 5 jaar		195	195
Wassenaar	930	880	50	heden - 12 maart 2028		930	930
Westland	140	140		Q2 2025 - onbekend		140	140
Zoetermeer	703	703		heden - 1 februari 2030	Locatie wordt verhoogd naar 703 plekken	680	680
Zoeterwoude	64	64	0	beoogd voor 1 juli 2025 - onbekend		64	64
Zuidplas	300	300	0	1-7-2025 - 10 jaar		300	300
Zwijndrecht	300	240	60	heden - 22-4-2027		300	300

Afspraken over uitruilen van opgaven

Uitruilafspraken binnen de regio Haaglanden

Gemeente Leidschendam-Voorburg en gemeente Rijswijk:
- Gemeente Leidschendam-Voorburg vangt 26 AMV-ers op voor gemeente Rijswijk. Gemeente Rijswijk zal – als de plannen voor de asielopvang doorgang vinden – 26 asielopvangplekken van de gemeente Leidschendam-Voorburg realiseren.

Uitruilafspraken binnen de regio Zuid-Holland Zuid

Gemeente Sliedrecht en gemeente Alblasserdam:
- Gemeente Sliedrecht realiseert 110 asielopvangplekken voor gemeente Alblasserdam. Alblasserdam zal in de komende 5 jaar in totaal 87 statushouders van Sliedrecht overnemen.

Namens de cdK

In mijn nieuwe rol als commissaris van de Koning in de provincie Zuid-Holland en als voorzitter van de Provinciale Regietafel (PRT) wil ik vanaf deze plek allereerst de bijzondere inspanningen noemen die de gemeenten in Zuid-Holland hebben gedaan om asielopvang mogelijk te maken.

De bestuurlijke vertegenwoordigers zijn dit jaar zes keer bij elkaar geweest. Dit zijn het COA, de gemeente Den Haag, gemeente Rotterdam en de regio's Haaglanden, Zuid-Holland Zuid, Rotterdam-Rijnmond, Holland-Rijnland, Midden-Holland en de provincie. Ook het ministerie van Asiel en Migratie is vertegenwoordigd. Vanuit mijn rol als rijksorgaan ben ik de voorzitter.

In februari 2024 is de Spreidingswet ingevoerd. Er zijn diverse inspanningen verricht om tot duurzamere opvang te komen. De invoering van de Spreidingswet heeft daaraan een bijdrage geleverd door een beroep te doen op de solidariteit tussen provincies onderling, maar ook op het samenwerkend vermogen van de gemeenten binnen de Zuid-Hollandse regio's. Ik zie dat er in deze regio's intensief is samengewerkt om gehoor te geven aan de opdracht van de wet. Gemeenten hebben elkaar gemotiveerd om opvang mogelijk te maken, met als resultaat dat er voor u een overzicht ligt waarbij 13.085 aantal opvangplekken (66% van de provinciale opgave) zijn voorzien per 1 juli 2025.

Ik merk op dat er in Zuid-Holland, één van de meest verstedelijkte gebieden van Nederland, een zware druk ligt. Dat juist daar de grootste asielopgave ligt vergroot de sociale uitdagingen waarvoor ik graag extra aandacht vraag. Ook constateer ik in de context waarin Zuid-Hollandse gemeenten asielopvang mogelijk maken een aantal beperkende factoren, waaronder vermindering van het draagvlak door onduidelijkheid over het landelijk beleid en beperkte uitvoeringskracht in de bouwsector en uitvoeringsorganisaties. Tevens spreek ik mijn zorgen uit over de structurele financiering waarbinnen de opvang mogelijk gemaakt moet worden in de gehele asielketen. Voor de totstandkoming van duurzame opvang is het noodzakelijk dat er voldoende voorzieningen zijn op het gebied van onderwijs, zorg, veiligheid en werk. Om hieraan invulling geven, ligt een bredere verantwoordelijkheid bij meerdere partijen. Publieke steun van rijkswege voor de (bestuurlijke) inspanningen van gemeenten en provincies op het gebied van asielopvang is essentieel.

Ik verwijs u graag naar de regioplannen in de bijlagen voor een uitgebreidere toelichting. Ik onderstreep de oproepen van Zuid-Hollandse regio's voor meer duidelijkheid over onder andere het handelingsperspectief voor gemeenten en een duurzame financiering.

Bijlagen:

a. Overzicht opvang Oekraïense ontheemden in Zuid-Holland

b. Overzicht realisatie taakstelling statushouders in Zuid-Holland

c. Regioplan Rotterdam-Rijnmond

d. Regioplan Zuid-Holland Zuid

e. Regioplan Haaglanden

f. Regioplan Holland-Rijnland

g. Regioplan Midden-Holland

a. Overzicht opvang Oekraïense ontheemden in Zuid-Holland (bron: regioplannen Zuid-Hollandse regio's)

Gemeente	Aantal plekken
Alblasserdam	165
Albrandswaard	119
Alphen a/d Rijn	502
Barendrecht	117
Bodegraven-Reeuwijk	345
Capelle a/d IJssel	290
Delft	366
Dordrecht	1164
Goeree-Overflakkee	370
Gorinchem	291
Gouda	362
Hardinxveld-Giessendam	126
Hendrik-Ido-Ambacht	206
Hillegom	128
Hoeksche Waard	395
Kaag en Braassem	133
Katwijk	264
Krimpen a/d IJssel	105
Krimpenerwaard	239
Lansingerland	172
Leiden	557
Leiderdorp	135
Leidschendam-Voorburg	235
Lisse	152
Maassluis	123
Midden-Delfland	52
Molenlanden	139
Nieuwkoop	163
Nissewaard	280
Noordwijk	200
Oegstgeest	135
Papendrecht	50
Pijnacker-Nootdorp	184
Ridderkerk	136
Rijswijk	272
Rotterdam	2029
Schiedam	150
s-Gravenhage	1580
Sliedrecht	190
Teylingen	122
Vlaardingen	1043
Voorne aan Zee	423
Voorschoten	105
Waddinxveen	173
Wassenaar	117

Westland	404
Zoetermeer	369
Zoeterwoude	70
Zuidplas	198
Zwijndrecht	185

B. Overzicht realisatie taakstelling statushouders in Zuid-Holland

Regio Rotterdam-Rijnmond Gemeente	Taakstelling incl. achterstand/voor-sprong	Aantal plaatsingen (datum)	Realisatie (percen-tage)	Opmerkingen
Albrandswaard	53	16	30%	
Barendrecht	66	38	58%	
Capelle a/d IJssel	69	42	61%	
Goeree-Overflakkee	140	155	111%	Zie regioplan
Krimpen a/d IJssel	59	48	81%	Zie regioplan
Lansingerland	132	46	35%	Zie regioplan
Maassluis	30	34	113%	Zie regioplan
Nissewaard	165	85	52%	
Ridderkerk	95	49	52%	Zie regioplan
Rotterdam	1265	714	56%	Zie regioplan
Schiedam	162	65		Zie regioplan
Vlaardingen	187	111	59%	Zie regioplan
Voorne aan Zee	109	45	41%	

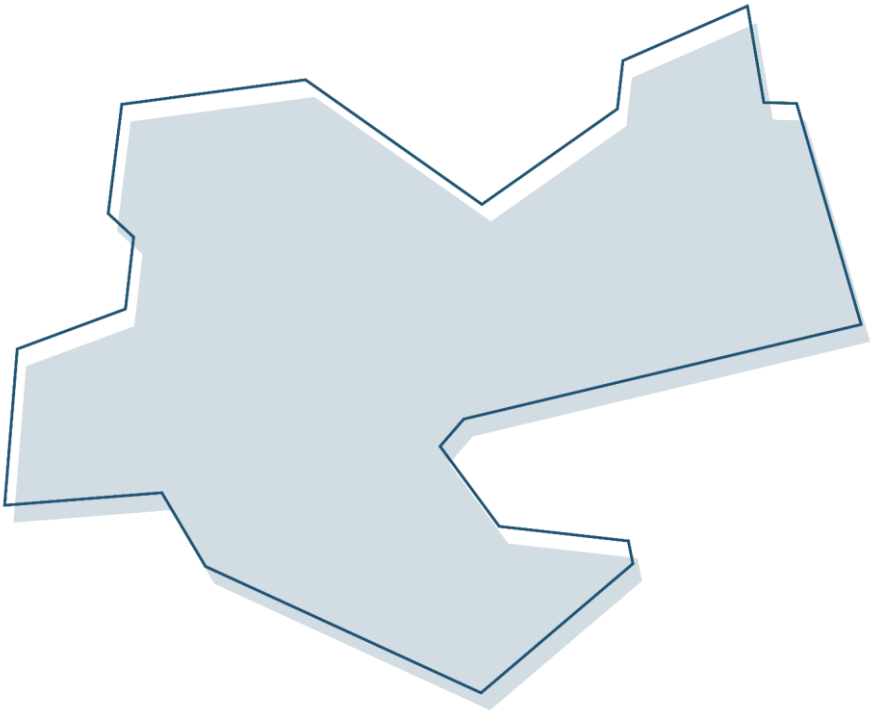
Regio Zuid-Holland Zuid Gemeente	Taakstelling incl. achterstand/voorsprong 2024	Aantal plaatsingen 1e helft 2024	Realisatie
Alblasserdam	41	10	24%
Dordrecht	204	82	40%
Gorinchem	68	33	49%
Hardinxveld-Giessendam	28	15	54%
Hendrik-Ido-Ambacht	31	29	94%
Hoeksche Waard	222	52	23%
Molenlanden	88	49	56%
Papendrecht	69	15	22%
Sliedrecht	39	19	49%
Zwijndrecht	71	46	65%

Regio Haaglanden Gemeente	Taakstelling incl. achterstand/voorsprong 2024-1 (tot 1 juli 2024)	Aantal plaatsingen (1 juli 2024)	Realisatie
Delft	105	89	85%
's-Gravenhage	694	404	58%
Leidschendam-Voorburg	170	52	31%
Midden-Delfland	22	22	100%
Pijnacker-Nootdorp	74	33	45%
Rijswijk	20	26	130%
Wassenaar	26	5	19%
Westland	83	64	77%
Zoetermeer	123	82	67%

Regio Holland-Rijnland Gemeente	Taakstelling incl. achterstand/voorsprong_2024-1	Aantal plaatsingen (1 juni 2024)	Realisatie (percentage)
Alphen a/d Rijn	124	50	40%
Hillegom	16	5	31%
Kaag en Braassem	35	23	66%
Katwijk	63	20	32%
Leiden	148	94	64%
Leiderdorp	55	21	38%
Lisse	25	9	36%
Nieuwkoop	27	2	7%
Noordwijk	65	29	45%
Oegstgeest	43	4	9%
Teylingen	60	22	37%
Voorschoten	59	33	56%
Zoeterwoude	13	7	54%

Regio Midden-Holland Gemeente	Taakstelling incl. achterstand/voorsprong_2024-1	Aantal plaatsingen (1 juni 2024)	Realisatie (percentage)
Bodegraven-Reeuwijk	43	26	60%
Gouda	23	57	248%
Krimpenerwaard	100	43	43%
Waddinxveen	52	18	35%
Zuidplas	40	8	20%

V5.0, okt 2024

Begeleidend Regioplan Rotterdam Rijnmond

versie 5.0, 18 oktober 2024

Asiel en Oekraïne-opvang en huisvesting statushouders

Gemeente Albrandswaard
GEMEENTE BARENDRECHT
gemeente Capelle aan den IJssel
gemeente Goeree-Overflakkee
Gemeente Krimpen aan den IJssel
GEMEENTE Lansingerland
gemeente Maassluis
GEMEENTE NISSEWAARD
RIDDERKERK
Gemeente Rotterdam
gemeente Schiedam
Gemeente Vlaardingen
GEMEENTE voorne aan zee
Regionale Regietafel Opvang Vluchtelingen
Rotterdam Rijnmond

Inhoudsopgave

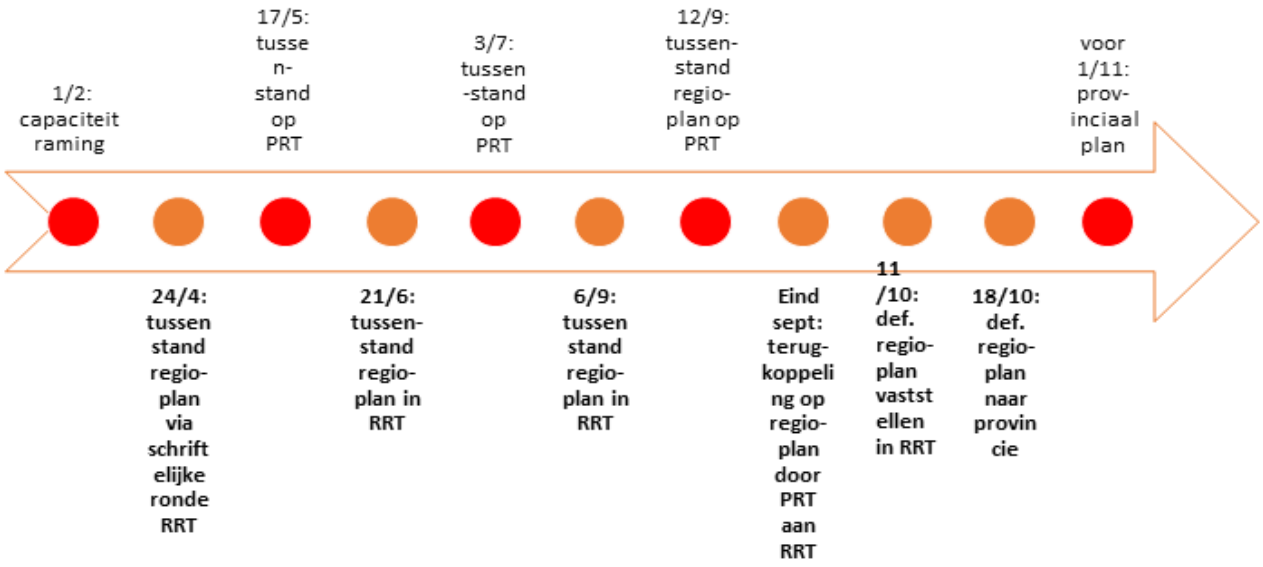
Inleiding 3
Fasering 3
Interne afstemming 3
Versies 4
Ervaren knelpunten 5
Gemeentelijke toelichting 7
Albrandswaard 7
Barendrecht 7
Capelle aan den IJssel 7
Goeree-Overflakkee 7
Krimpen a/d IJssel 8
Lansingerland 8
Maassluis 8
Nissewaard 9
Ridderkerk 9
Rotterdam 10
Schiedam 10
Vlaardingen 10
Voorne aan Zee 11
Bijlage 1: Definities 12
Doelgroepen 12
Opvang 13
Kwaliteitskaders opvang 15
Eisen Spreidingswet 15
Afstemming met de provincie over opvanglocaties 16
Bijlage 2: Aanvullende cijfers 17

Inleiding

In het kader van de wet *Gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen*, ook wel de Spreidingswet genoemd, wordt er in elke regio een regioplan opgesteld. Dit vormt de basis voor het provinciale plan. Het regioplan bevat de spreiding van de opvangplekken in de regio, welke opvang geboden wordt en waar naartoe gewerkt zal worden. Het regioplan voor regio Rotterdam Rijnmond bestaat uit een excellijst waarin aantallen staan, en dit document (het begeleidend regioplan) waarin context en uitleg gegeven wordt.

Fasering

Om voor 1 november 2024 (wettelijke deadline) tot een provinciaal plan te komen, wordt een fasering gehanteerd. Voor het aanleveren van de definitieve versie van het regioplan aan de provincie is vanuit de regio Rotterdam-Rijnmond een alternatief voorstel gedaan voor de datum van 12 september 2024. De RRT is van mening dat de datum van 12 september 2024 te kort dag is om de interne gemeentelijke besluitvorming rond te krijgen en heeft op 31 mei besloten om het definitieve regioplan op 11 oktober vast te stellen en op uiterlijk 18 oktober aan de provincie te sturen. Voorwaarde daarbij is dat de locaties in het regioplan bekend zijn bij de provincie en COA.

**De data bij de rode bollen zijn de data conform fasering provincie.*
De oranje bollen met de data onderaan de tijdlijn betreffen het voorstel voor de nieuwe fasering aan de RRT.

Interne afstemming

Van gemeenten wordt verwacht dat over de in het regioplan opgenomen locaties benodigde besluitvorming heeft plaatsgevonden in het college, eventueel aangevuld met besluitvorming in de gemeenteraad bij wijzigingen van het omgevingsplan. En dat de vermelde locaties met het COA en de provincie zijn afgestemd (bij mogelijke strijdigheid van een locatie met het provinciaal beleid). Indien wijziging van het omgevingsplan nodig is dan beslist de gemeenteraad hierover. Indien dit niet het geval is, is dit expliciet aangegeven in de opmerkingen.

Versies

- V1.0 – november 2023. Ter kennisname voor RRT (schets vluchtelingen opgaves en invulling in regio).
- V2.0 – april 2024: conceptversie.
- V3.0 – juni 2024: conceptversie.
- V4.0 – september 2024: conceptversie
- V5.0 – oktober 2024: Definitieve versie (huidige versie).

Ervaren knelpunten

Een uitvraag onder de gemeenten naar ervaren knelpunten in het ontwikkelen van asielopvanglocaties heeft onderstaande punten opgeleverd:

- *Ruimtelijk / planologisch:*
  Gemeenten geven aan knelpunten te ervaren in het realiseren van fysieke locaties (geen grondgebonden ruimte beschikbaar, daarentegen wel watergebonden) en de randvoorwaarden eromheen (het voldoen aan juridische kaders zoals het verkrijgen van vergunningen, het aanpassen van bestemmingsplannen en pachtovereenkomsten, en overige aandachtspunten rondom flora, fauna, archeologie, ontsluiting over een dijklichaam, milieu contouren en bodemgesteldheid).
- *Draagvlak:*
  Gemeenten benoemen knelpunten in het creëren van draagvlak voor mogelijke constructies in opvanglocaties, zowel binnen het politiek-bestuurlijke als de gemeenschap. Soms wordt vastgehouden aan afspraken uit een coalitieakkoord over het aantal en de manier waarop asielzoekers worden opgevangen en is er weinig draagvlak om een verkenning te doen op afwijking van die afspraken. Ook het vergroten van draagvlak in wijken is daarom ingewikkeld.
- *Landelijk politieke onzekerheid*
  De eerst onzekere komst van de Spreidingswet, en vervolgens de plannen van het nieuwe kabinet om de Spreidingswet in te trekken, hebben voor veel onzekerheid en onduidelijkheid gezorgd bij gemeenten tav wat verwacht mag worden van hen. Deze onzekerheid draagt bij aan het vergroten van de instabiliteit van een toch al zeer complex dossier. Dit komt lokale besluitvorming op een politiek gevoelig onderwerp niet ten goede.
- *'Concurrentie' met andere aandachtsgroepen:*
  Gemeenten geven aan dat er veel verschillende doelgroepen gehuisvest moeten worden in gemeenten. Op het moment dat er al schaarse ruimte geschikt is, zijn er veel andere aandachtsgroepen die meedingen. Asiel is een doelgroep waar minder draagvlak voor is, waardoor andere opvangopgaven eerder voorrang krijgen bij de realisatie van locaties.
- *Druk op sociale voorzieningen:*
  Sommige gemeenten noemen dat de druk momenteel al hoog is bij maatschappelijke partners (waaronder zorg en onderwijs) en dat er zorgen zijn over het kunnen bieden van de juiste, gepaste zorg en onderwijs voor de doelgroep. Dit heeft ook te maken met het landelijk tekort aan leraren en huisartsen.
- *Veiligheid:*
  Sommige gemeenten noemen dat er zorgen zijn om het kunnen (blijven) borgen van (ervaren) veiligheid.

- *Tijd:*
  Sommige gemeenten benoemen het tekort aan tijd als ervaren knelpunten, met name voor het proces van besluitvorming en voor de realisatie (bouw) van de opvanglocaties.
- *Primaire ketenpartners:*
  Eén gemeente noemt de houding en de positie die een primaire ketenpartner inneemt t.a.v. het realiseren van asielopvanglocaties een uitdaging.
- *Financiële middelen:*
  Beperkte financiële middelen wordt door een gemeente beschreven als ervaren knelpunt, onder andere door de afhankelijkheid van aanjaaggelden en onzekerheid wat betreft financiën na inwerkingtreding van de Spreidingswet (welke kosten voor COA, gemeente, Rijk), Daarnaast willen sommige gemeenten meer toe richting locaties die multi-inzetbaar zijn, waarbij een mix aan doelgroepen naast elkaar of volgordelijk in de tijd kunnen worden opgevangen of tijdelijk kunnen worden gehuisvest. Dit betekent financiering van (opvang)locaties los van de doelgroep, hetgeen flexibiliteit vraagt in financiering.
- *Ambtelijke capaciteit:*
  Twee gemeenten geven aan dat beperkte personele capaciteit een rol speelt.

Gemeentelijke toelichting

Albrandswaard

De gemeente Albrandswaard oriënteert zich op de mogelijkheden voor de huisvesting van asielzoekers maar geeft prioriteit aan de huisvesting van statushouders.
Voor de huisvesting van statushouders werd een locatie gevonden en zijn we in overleg met derden om dit te realiseren.
Gemeente Albrandswaard gaat met provincie Zuid-Holland in gesprek over asielopvang.

Barendrecht

Over het inzetten van locatie X voor asielopvang voert Barendrecht al geruime tijd overleg met de provincie. In 2022 is ambtelijk een bestuursovereenkomst en een koopovereenkomst opgesteld zodat gemeente Barendrecht tot aankoop kon overgaan. In juni 2023 heeft de provincie toezeggingen gedaan aan gemeente Rotterdam dat dit perceel tot 1 januari 2025 niet benut zou worden voor de opvang van vergunninghouders of asielzoekers. Per 1 januari 2025 vervallen deze toezeggingen waardoor gemeente Barendrecht zijn maatschappelijke opgave vanuit de spreidingswet van 350 asielopvangplaatsen op dit perceel kan vormgeven. Samen met het COA zijn er plannen ontwikkeld voor een asielopvanglocatie met de daarbij behorende voorzieningen voor welzijn, gezondheidszorg en onderwijs.

Capelle aan den IJssel

Capelle aan den IJssel stelt een kantoorpand beschikbaar dat mogelijk duurzaam in gebruik kan worden genomen voor de periode van +/- 5 jaar. Daarmee kunnen maximaal 295 opvangplekken worden gerealiseerd. Op 24 september vond een raadsconsultatie plaats. Het college heeft op 2 oktober een definitief besluit genomen. Het COA moet in de onderhandelingen met de eigenaar nog tot een sluitende business case en passende huurovereenkomst komen. De sluiting van het huidige pand is voorzien op 31-12-2024, tenzij het duurzame pand verderop in gebruik kan worden genomen in de loop van 2025. In dat geval is verlenging mogelijk ter overbrugging van de periode waarin verbouwd wordt.

Goeree-Overflakkee

Collegebesluit is dat het schip in Stellendam tot 1-1-2025 is. Voor het schip in Stellendam moet in oktober 2024 worden overwogen of verlenging mogelijk is.
Op 9 september is het nieuwe schip voor asielzoekers geopend voor een periode van 2 jaar. Samen met het schip in Stellendam voldoet Goeree Overflakkee hiermee nagenoeg aan de Spreidingswet. In oktober wordt overwogen om het schip in Stellendam te verlengen. De komende periode zal gemeente Goeree Overflakkee, samen met buurgemeenten, inzetten om te komen tot een definitievere vorm van asielopvang.

Door de oplevering van de flexwoningen komt er een stukje rust bij de Oekraïners. Inmiddels wonen er ruim 220 Oekraïners in de flexwoningen. Begin oktober worden de laatste 3 blokken opgeleverd, waardoor er dan in totaal ruim 300 Oekraïners in de flexwoningen wonen. Ook de Oekraïners uit de PO kunnen hier worden gehuisvest. De locatie Residence Kabbelaarsbank wordt tot 15 december 2024 open gehouden voor noodopvang voor de HUB Rotterdam.

Gemeente Goeree-Overflakkee heeft een vooraankondiging indeplaatsstelling ontvangen. Eind juli is in een oud gemeentehuis in Dirksland een HAR-locatie geopend. Hier zijn 40 alleenreizende mannelijke statushouders gehuisvest. In overleg met de omwonenden is ingezet op 24/7 inzet van woonbegeleiders en beveiliging op deze locatie. In samenwerking met Nidos en contractpartner is een woning met 9 alleenreizende minderjarige statushouders geopend. Ook is ingezet op het inschrijven op missiegezinnen, die in vrije eengezinswoningen zijn geplaatst. Door deze maatregelen is de taakstelling en achterstand van dit jaar ruimschoots gehaald. De taakstelling en achterstand was 140 volgens de administratie van gemeente Goeree-Overflakkee. In totaal zijn nu 155 statushouders gehuisvest. COA heeft de missiegezinnen van in totaal 49 personen nog niet geteld.

Krimpen a/d IJssel

M.b.t. statushouders voldoet Krimpen aan den IJssel aan de taakstelling. Het ruimtelijk proces locatie de Noord 102 (Oekraïne) is gestart. In het asielaanbod is ruimte voor een schip in de haven voor 2 jaar (maximale termijn COA voor schepen), tot 15-12-2026. Een voortzetting van de huidige situatie, het betreft 150 plekken feitelijke bezetting. Het bestuursakkoord met COA wordt verwacht in oktober 2024.

Lansingerland

Er zijn 200 opvangplekken voor asielzoekers gerealiseerd die in augustus 2024 in gebruik zijn genomen. In juli 2024 is er politieke besluitvorming geweest m.b.t. de realisatie van 100 opvangplekken bovenop de 200 gerealiseerde opvangplekken. De extra 100 opvangplekken worden naar planning in week 52 gerealiseerd. De (dan 300) opvangplekken zijn beschikbaar tot medio 2026. Er vindt momenteel een gebiedsonderzoek plaats naar nieuwe mogelijkheden om duurzame opvang te realiseren.

Op 26 september 2024 heeft de raad van Lansingerland het besluit genomen om een tweede Langdurige Opvanglocatie voor Oekraïense Ontheemden te realiseren. Zoals de locatie op de Sporthoeklaan zal de tweede locatie ook uit flexwoningen bestaan waar Oekraïense Ontheemden met spoedzoekers gemixt op de locatie wonen. De raad heeft een beluit genomen over de locatie van de flexwoningen en de gemeentelijke financiering. Om de flexwoningen/langdurige opvang Oekraïense Ontheemden te realiseren is de samenwerking van het Rijk, Provincie, woningbouwcorporatie en grondeigenaar nodig.

De taakstelling voor statushouders voor gemeente Lansingerland op peildatum 30 september 2024 is 132 inclusief de achterstand. De realisatie tot en met september 2024 is 46. Op dit moment vindt er een gebiedsonderzoek plaats naar nieuwe mogelijkheden voor huisvesting van statushouder en daarbij duurzame opvang te realiseren.

Maassluis

De raad heeft in juli 2024 ingestemd om extra asielzoekers op te vangen in Maassluis. Zij worden gehuisvest op een tweede asielboot. De instemming geldt voor maximaal 5 jaar. De termijn voor de eerste/bestaande boot, die tot 1 november 2025 gold, is tot dezelfde einddatum verlengd. In de praktijk betekent dit contracten voor 2 jaar met

het COA vanwege de maximale contractuele looptijd voor noodopvang op een schip, verlenging tot 5 jaar is mogelijk.
Met 123 bedden in 2 locaties voldoet Maassluis aan de regionaal afgesproken capaciteit voor de opvang van Oekraïense ontheemden.
De realisatie huisvesting statushouders per september 2025 is 61/71= ruim 86 % van de totale jaaropgave. Maassluis verwacht aan de jaaropgave 2024 te gaan voldoen.

Nissewaard

Nissewaard neemt in de regio verantwoordelijkheid op de vraag naar opvangplekken voor Oekraïense ontheemden en asielzoekers. Naast een drietal locaties voor de opvang van Oekraïense ontheemden met in totaal 280 plekken, is er op dit moment een kleinschalige asielopvanglocatie in Spijkenisse met 80 plekken en een crisisnoodopvang met 28 plekken. Tegelijkertijd wordt voldaan aan de taakstelling voor het plaatsen van statushouders. Daar waar de taakstelling de afgelopen jaren is behaald, is het signaal nu wel dat de druk op de woningcorporaties voor het huisvesten van verschillende doelgroepen dermate groot is dat dit jaar de taakstelling zeer lastig te realiseren zal zijn.

Er wordt rekening gehouden met het draagvlak in de samenleving en de draagkracht in de wijken en kernen. Er is een voor Nissewaard passend tempo gekozen waarbij het college zich niet laat opjagen. Dit betekent dat het college van Nissewaard de intentie heeft om een duurzame opvanglocatie met 250 plekken mogelijk te maken, onder de voorwaarde dat uit de verkenning blijkt dat het past binnen de gestelde eisen en de gemeenteraad ermee kan instemmen. En het Rijk duidelijkheid heeft gegeven over de wijze waarop asielopvang in Nederland op langere termijn vormgegeven wordt zodat bepaald kan worden of het voorstel binnen de dan geldende wet past. Opgemerkt wordt dat de dubbele signalen die de Minister van Asiel en Migratie afgeeft over (de timing van) het intrekken van de spreidingswet het de gemeente bijzonder moeilijk maken. Ook kan niet worden uitgesloten dat dit de besluitvorming van de raad kan beïnvloeden.

Ridderkerk

Ridderkerk is druk bezig invulling aan de spreidingswet te geven. Dat betekent dat er samen met COA en de provincie Zuid-Holland onderzoek gedaan wordt naar mogelijkheden om een opvangcapaciteit voor maximaal 250 asielzoekers te realiseren. De realisatie is afhankelijk van het COA, de provincie Zuid-Holland en de door het college gestelde voorwaarden. Deze voorwaarden betreffen onder meer dat bij definitieve besluitvorming gekeken wordt of het voorstel nog steeds binnen de dan geldende wet- en regelgeving en maatschappelijke opgave past, andere regiogemeenten ook hun bijdrage leveren aan de opvang van vluchtelingen en de gemeenteraad een positief bindend advies geeft voor de benodigde Omgevingsvergunning. Voor de overige randvoorwaarden verwijzen we naar tabblad 3 van de Excel die samen met dit begeleidend schrijven het regioplan omvat. Er komt in Ridderkerk één locatie. Bij realisatie van de nieuwe locatie voor 250 vluchtelingen stopt de opvang op de Calypso.

De gemeentelijke opvang voor Oekraïense ontheemden in Ridderkerk zit in sloopwoningen op verschillende locaties. Eind 2025 moeten de panden worden teruggegeven. Ridderkerk is aan het onderzoeken hoe de opgave die er ligt per 1-1-

2025, ingevuld kan worden. Een logisch moment om hier invulling aan te gaan geven is als er geen gebruik meer gemaakt kan worden van de huidige locaties.

De huisvestingstaakstelling statushouders was op 1 juli 2024 voor Ridderkerk 95. Op de peildatum zijn er 49 huisvestingen gerealiseerd. De achterstand voor Ridderkerk op de taakstelling tot huisvesting statushouders was op 1 juli 2024 50. Er zijn 3 mensen formeel nog niet meegeteld voor de taakstelling. Er staat nog huisvesting gepland voor 17 personen. Dat betekent dat Ridderkerk aan het inlopen is. Met de huisvestingen die nu al zeker zijn komt Ridderkerk op 69. Dat is een voorlopige realisatie van 73% (Peildatum: 27-09-2024).

Rotterdam

Rotterdam faciliteert structureel de opvang voor vluchtelingen, waaronder asielzoekers. Er verblijven op dit moment 465 asielzoekers op kleinschalige riviercruiseschepen verspreid over de stad. Voor de opvang van amv hebben we een locatie voor het opvangen van 35 jongeren. Daarnaast is in de zomer van 2023 de ferry aan de Merwehaven geopend als locatie waar 1500 gekoppelde statushouders (aan Rotterdam en regio) tijdelijk gehuisvest worden. Dit is recentelijk verlengd en opgehoogd tot 2000 plekken. Rotterdam draagt hiermee bij aan het ontlasten van de asielketen in de regio en Nederland. Daarbij zet Rotterdam in op het behalen van de taakstelling huisvesting van statushouders. In 2021, 2022 en 2023 heeft Rotterdam deze taakstelling behaald, de verwachting is dat dit ook in 2024 het geval zal zijn. Ook heeft Rotterdam meer dan 2000 gemeentelijke plekken voor Oekraïense vluchtelingen en verblijven er meer dan 1250 Oekraïense vluchtelingen in de particuliere opvang.

Schiedam

Het onderwerp Opvang Asielzoekers heeft in Schiedam zowel ambtelijke als bestuurlijke prioriteit. Het college van Schiedam wil wel dat er een koppeling wordt gemaakt met de GOO. Die locatie vervalt en het alternatief kan wat Schiedam betreft het best deel uitmaken van de oplossingsvariant voor de asielopvang. Omdat er planologisch in Schiedam voor opvang geen geschikte locaties beschikbaar zijn, ziet Schiedam zich genoodzaakt een suboptimale oplossing uit te werken. Het kan niet anders dan dat dit gepaard gaat met discussie. De lijn met COA staat open. Het college gaat nu met de raad in gesprek over de invulling op locatieniveau. Voor de huisvesting van statushouders is de gemeente afhankelijk van het aanbod van corporatie Woonplus.

Vlaardingen

Vlaardingen vangt 1023 Oekraïners op in het dorp Mrija, naast 29 particuliere en 20 respijtzorg plekken. Dit doet een enorm beroep op de gezondheidszorg en het onderwijs in onze stad. Daarnaast zijn in het IBIS hotel 40 statushouders geplaatst door het COA en is het COA ook voornemens om 100 asielzoekers in het Campanile hotel onder te brengen. Tenslotte heeft Vlaardingen nu 111 van de 187 statushouders kunnen doorplaatsen (59%). Onlangs heeft het college van Vlaardingen besloten om, onder voorbehoud van goedkeuring door de raad, 100 duurzame opvangplekken te willen realiseren.

Voorne aan Zee

Er is met COA afgesproken om maximaal 150 asielzoekers en statushouders op het opvangschip te huisvesten, voor de periode tot einde van 2026 met ingang van 1 juli 2024.

Bijlage 1: Definities

Doelgroepen

Asielzoeker

Een asielzoeker is een persoon die een ander land om bescherming vraagt door een asielverzoek in te dienen. Dit verzoek kan ingewilligd worden, dan wordt de asielzoeker een erkend vluchteling en daarmee krijgt diegene een verblijfsstatus. Men spreekt dan van een 'vergunninghouder' of 'statushouder'. Mensen die na het doorlopen van de asielprocedure niet in aanmerking komen voor bescherming als vluchteling, hebben geen recht op verblijf in Nederland. Zij kunnen worden uitgezet naar hun land van herkomst.

Statushouder/vergunninghouder

Een vergunninghouder is een asielzoeker die asiel (en daarmee een verblijfsstatus) heeft gekregen en dus erkend vluchteling is. Een vergunninghouder is hetzelfde als een statushouder. In Nederland krijg je een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd (vijf jaar). Statushouders krijgen een woning toegewezen, hebben recht op een uitkering en volgen verplicht inburgeringscursus. Na vijf jaar wordt de vergunning omgezet in een vergunning voor onbepaalde tijd, mits het land van herkomst nog steeds onveilig is om naar terug te keren. In dit document wordt de term statushouder aangehouden.

Gekoppelde statushouder

Een statushouder wordt door het COA gekoppeld aan een gemeente in Nederland die vervolgens zorgt voor huisvesting, begeleiding en inburgering. De statushouders tellen mee voor de taakstelling van de gemeente (elke gemeente krijgt een halfjaarlijkse taakstelling van het Rijk waarin vaststaat welk aantal statushouders de gemeente moet huisvesten, naar rato van inwoneraantal).

AMV

Alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV) is een verzamelterm voor jongeren die alleen of samen met andere kinderen of 'vreemde' volwassenen naar Nederland komen en hier asiel aanvragen of hebben gekregen. Deze term refereert naar zowel asielzoekers als statushouders. Kinderen jonger dan 15 jaar worden veelal in pleeggezinnen geplaatst. Jongeren tussen de 15 en 18 jaar worden in kleinschalige opvangvoorzieningen in gemeenten geplaatst.
Ook wordt de term AMV door het Rijk gebruikt voor alleenstaande minderjarige vluchtelingen uit Oekraïne. In de Oekraïne-opvangopgave worden deze echter niet apart genoemd en geteld.

Ongeregistreerde

Alle asielzoekers die Nederland binnenkomen, worden aangemeld in Ter Apel (of Budel). Daar worden ze geïdentificeerd, geregistreerd en gescreend op tbc. Daarna

worden ze geplaatst in een opvanglocatie waar zij hun asielprocedure verder doorlopen. Een ongeregistreerde asielzoeker heeft dit proces (dat 1 à 3 dagen duurt) nog niet doorlopen.

Ongedocumenteerde
Ongedocumenteerden zijn mensen zonder geldige verblijfsvergunning die Nederland om verschillende redenen (nog) niet hebben verlaten. Dit kunnen uitgeprocedeerde asielzoekers zijn of staatlozen die niet kunnen terugkeren naar het land van geboorte.

Uitgeprocedeerde
Asielzoeker voor wie de juridische mogelijkheid in de asielprocedure is uitgeput.

Oekraïense ontheemde
Een ontheemde uit Oekraïne kan in Nederland tijdelijk bescherming krijgen onder de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) van de Europese Unie. Deze richtlijn geldt voor mensen met de Oekraïense nationaliteit, mensen die een permanente Oekraïense verblijfsvergunning hebben en mensen die in Oekraïne internationale of nationale bescherming hebben (bijvoorbeeld als erkend vluchteling). Ook vallen hieronder hun partners, minderjarige kinderen en familieleden die met hen samenwoonden in Oekraïne.
De Richtlijn Tijdelijke Bescherming geeft in Nederland recht op opvang, medische zorg en onderwijs voor minderjarige kinderen. De richtlijn staat Oekraïense ontheemden ook toe om te werken. De RTB loopt t/m 4 maart 2026.

Opvang
Ten behoeve van de opgave is het van belang dat iedereen hetzelfde beeld heeft bij de verschillende typen opvangvoorzieningen. In dit document spreken we van verschillende typen opvang die verschillen qua duur, exploitatiepartij en kwaliteit.

Crisisnoodopvang (CNO)/ Tijdelijke gemeentelijke opvang
Dit is doorgaans zeer sobere opvang, die in ieder geval de basisbehoeften dekt. Het zogenaamde bed-bad-brood. Het advies is om als richtlijn een verblijfsduur van 1 week te hanteren[1], deze vorm van opvang is niet bedoeld voor duurzame opvangplekken. Zowel voor asielzoekers als Oekraïense ontheemden wordt deze vorm van opvang ingezet. We zien in de praktijk dat de verblijfsduur van asielzoekers in dit type opvang vaak langer is, ingegeven door de huidige situatie.
Tijdelijke gemeentelijke opvang (TGO) is de naam voor opvanglocaties voor asielzoekers die voorheen werden gebruikt als crisisnoodopvang. Met de overgang van crisisnoodopvang naar tijdelijke gemeentelijke opvang heeft het COA de coördinatie van de Veiligheidsregio's overgenomen. De locaties worden beheerd door gemeenten

[1] Handreiking crisisnoodopvang, VNG (2020)

en voeren op deze locatie zelf het dagelijkse beheer, soms in samenwerking met derde partijen. Het COA vervult een ondersteunende rol. Hoe deze ondersteunende rol er precies uit ziet en op welke manier verantwoordelijkheden kunnen worden verdeeld en afgesproken wordt op dit moment nader uitgewerkt.

Gemeentelijke opvang
Onder gemeentelijke opvang (GOO) worden opvanglocaties voor ontheemden uit Oekraïne verstaan die door de gemeente gerealiseerd en beheerd worden, met uitzonder van locaties waar Crisisnoodopvang geboden wordt. Gemeentelijke opvanglocaties kunnen onder andere slaapschepen, verbouwde kantoorpanden en voormalige zorglocaties. De duur waarop een locatie beschikbaar is voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne verschilt per locatie. Geregeld zijn gemeentelijke opvanglocaties één tot meerdere jaren beschikbaar.

(Tijdelijke) Noodopvang (NO)
De middelen of voorzieningen in noodopvang zijn van een hoger kwaliteitsniveau dan in een gemiddelde CNO-locatie waardoor er langer verblijf kan plaatsvinden. Er zijn geen officiële richtlijnen voor de verblijfsduur voor bewoners. De verantwoordelijkheid voor de inrichting, bemensing en het beheer van een noodopvang kan bij een gemeente of bij het COA liggen. Het verschilt per gemeente welke afspraken er gemaakt worden. De noodopvang is vaak tijdelijk van aard.

Duurzame opvang
Duurzame opvanglocaties zijn opvangplekken waar voldoende faciliteiten zijn voor een langer verblijf. Deze locaties zijn niet tijdelijk van aard en kunnen geëxploiteerd worden door zowel de gemeente als het COA. Deze locaties kennen we nu vooral als asielzoekerscentra (AZC), geëxploiteerd door het COA. De mogelijkheid om gemeenten zelf te laten exploiteren (gemeentelijke opvang) wordt mogelijk gemaakt onder de Spreidingswet. Daarnaast wordt er onder de Spreidingswet een duur van minimaal vijf jaar gehanteerd.

AMV-locatie
Alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV) zijn een bijzondere en kwetsbare groep wiens bijzondere opvangbehoeften in ogenschouw moeten worden genomen. De opvang en begeleiding van AMV voldoet hierdoor aan andere voorwaarden dan de opvang van volwassenen of gezinnen met kinderen.

- Alle AMV'ers, ongeacht status, onder de vijftien jaar verblijven in principe in pleeggezinnen of opvanglocaties onder voogdij van stichting Nidos.
- Een AMV van vijftien jaar of ouder wordt tijdens de asielprocedure door het COA opgevangen in een procesopvanglocatie AMV of een kleinschalige woonvoorziening (KWV). De locatie valt altijd onder de verantwoordelijkheid

van het COA. Het COA contracteert daarvoor regelmatig een derde zorgpartij voor het beheer en begeleiding op de locatie.

- Zodra een AMV statushouder wordt, neemt Nidos de verantwoordelijkheid over. Dit kan in een kleinschalige woonvoorziening of kleinschalige woongroepen. Nidos vangt AMV op vanaf 4 jongeren in een woning. Deze plekken tellen mee voor de taakstelling huisvesting statushouders voor gemeenten.

Kwaliteitskaders opvang

COA hanteert kwaliteitskaders, opgenomen in een Programma van Eisen ('Ruimtelijk Functioneel Programma van Eisen' en 'Noodopvang Programma van Eisen') waar COA-locaties aan moeten voldoen. Zie ook de: standaard criteria. Daar waar een afwijking zich voordoet, wordt altijd gezamenlijk gekeken naar een passende oplossing. Gezien locaties nogal kunnen variëren wordt maatwerk geboden. Dit is vooral van belang bij kleinschalige opvanglocaties (minder dan 150 plekken). In het kader van uniformiteit is het uitgangspunt dat het COA de potentiële locaties toetst. Ook om te voorkomen dat gemeenten of andere instanties bij voorbaat locaties afkeuren die nadien geschikt blijken of geschikt te maken zijn.

Daarnaast is een belangrijk criterium voor een geschikte opvanglocatie de ligging van de locatie ten opzichte van voorzieningen, zoals onderwijs, openbaar vervoer en winkels.

In de Handreiking 'Proces tot realisatie opvanglocatie asielzoekers' van VNG en COA staan de verschillende fasen en processtappen beschreven om te komen tot realisatie van een locatie. Het proces van vestiging van een opvanglocatie is altijd een samenspel tussen de gemeente (college, gemeenteraad) en het COA. De verschillende fasen in de handreiking kunnen worden onderverdeeld in: 1. Verkenning; 2. Besluitvorming; en 3. Realisatie.
Voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne schrijft artikel 6 van de Regeling opvang ontheemden Oekraïne voor waaraan de opvang moet voldoen.

Eisen Spreidingswet

Niet alleen duurzame locaties kunnen worden ingebracht voor de Spreidingswet. Een locatie kan meetellen voor de opgave van de Spreidingswet wanneer deze uiterlijk zes maanden na het publiceren van het verdeelbesluit beschikbaar is, (dus uiterlijk per 30 juni 2025) en minimaal beschikbaar is tot het einde van de eerste wetscyclus t.w. 1 februari 2026.
Locaties kunnen ook korter beschikbaar zijn en worden ingebracht onder de Spreidingswet, mits deze plekken continue beschikbaar blijven door het aantal plekken te garanderen in opeenvolgende locaties.

Afstemming met de provincie over opvanglocaties

Uitgangspunt is dat een beoogde locatie niet in strijd mag zijn met de instructieregels van de provincie uit de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening (ZHOV). De gemeente toetst in de verkenningsfase of een locatie past binnen de ZHOV. Hiervoor kan het e-formulier worden gebruikt. Bij mogelijke strijdigheid van een locatie met het provinciaal beleid is het van belang om de provincie tijdig te betrekken. Hiervoor geldt de reguliere werkwijze, hetgeen inhoudt dat de RO-medewerker van de gemeente het plan voorlegt aan de planadviseur van de provincie. Dit kan los van het regioplan en gesprekken kunnen vertrouwelijk worden gevoerd.

Voor grotere locaties zijn maatwerkoplossingen bespreekbaar. De voorwaarden hiervoor staan beschreven in de brief Uitwerking ruimtelijke strategie asielopvang.[2]

[2] Uitwerking ruimtelijke strategie asielopvang - Provincie Zuid-Holland.

Bijlage 2: Aanvullende cijfers

Let op: alle doelgroepen staan in het Regioplan (excelsheet) waarin elke gemeente zijn/haar cijfers invoert. Aanvullend op die cijfers is hier een overzicht van de geplaatste amv statushouders, omdat deze niet in het regioplan apart voorkomen.

AMV statushouders
Voor AMV-statushouders is er een landelijke taakstelling die onderdeel uitmaakt van de totale taakstelling huisvesting statushouders. Deze taakstelling wordt op provinciaal niveau verdeeld, naar rato van inwoneraantal. Er is een indicatieve verdeling per gemeente naar inwoneraantal gemaakt. Onderstaande cijfers komen uit de cijferupdate van Nidos, met een update van gerealiseerde Kleinschalige opvangplekken AMV met status.

Gemeente	Taakstelling AMV statushouders (2024-I)	Taakstelling AMV statushouders (2024-II)	Stand realisatie op 16 september 2024
Albrandswaard	6	7	0
Barendrecht	11	13	0
Capelle aan den IJssel	15	18	20
Goeree-Overflakkee	12	13	9
Krimpen aan den IJssel	7	8	11
Lansingerland	14	17	0
Maassluis	8	9	0
Nissewaard	19	22	0
Ridderkerk	11	12	0
Rotterdam	143	168	43
Schiedam	18	21	0
Vlaardingen	17	19	0
Voorne aan Zee	16	19	0
Totaal	297		83

Bron: Tweewekelijkse cijferupdate Nidos, factsheet amv-statushouders realisatie opgave per gemeente (datum 16 september 2024)

1. ROTTERDAM-RIJNMOND OVERZICHT PER REGIO ASIEL

Gemeente	Regio	Opgave o.b.v. Spreidingswet	Waarvan geschikt voor AMV	Huidige opvangcapaciteit	Waarvan voor AMV	Verwachte opvangcapaciteit	Waarvan voor AMV2	Gemaakte afspraken over uitruil	Hoeveel opvangplekken gerealiseerd voor 1-7-2025	Hoeveel plekken tot 1-2-2026 beschikbaar	Opmerkingen
Albrandswaard	RR	170	14	0	0	0	nnb	nnb			De gemeente Albrandswaard oriënteert zich op de mogelijkheden voor de huisvesting van asielzoekers maar geeft prioriteit aan de huisvesting van statushouders. Voor de huisvesting van statushouders werd een locatie gevonden en zijn we in overleg met derden om dit te realiseren. Gemeente Albrandswaard gaat met provincie Zuid-Holland in gesprek over asielopvang.
Barendrecht	RR	318	0	60	0	350	0	nnb			
Capelle a/d IJssel	RR	344	29	100	0	295	nnb	nnb	100	295	Betreft kantoorpand dat mogelijk duurzaam in gebruik kan worden genomen voor de periode van +/- 5 jaar. Daarmee kunnen maximaal 295 opvangplekken worden gerealiseerd.
Goeree-Overflakkee	RR	298	25	280	0	280	nnb	nnb	280	280	Collegebesluit is dat het schip in Stellendam tot 1-1-2025 is. Voor het schip in Stellendam moet in oktober 2024 worden overwogen of er verlenging mogelijk is.
Krimpen a/d IJssel	RR	164	14	158	0	150 (feitelijke maximale bezetting)	0	nnb	150 (feitelijke maximale bezetting)	150 (feitelijke maximale bezetting)	Mbt Statushouders voldoen we aan de taakstelling. Ruimtelijk proces locatie de Noord 102 (oekraine) is gestart. Asielaanbod is ruimte voor schip in de haven voor 2 jaar (maximale termijn COA voor schepen). Een voortzetting van de huidige situatie, betreft 150 plekken feitelijke bezetting. Bestuursakkoord COA verwacht in oktober 2024
Lansingerland	RR	446	38	200	0	300	nnb	nnb	300	300	Er zijn 200 opvangplekken gerealiseerd en in augustus 2024 in gebruik genomen. In juli 2024 is er politieke besluitvorming geweest m.b.t. de realisatie van 100 opvangplekken bovenop de 200 gerealiseerde opvangplekken. De extra 100 opvangplekken worden naar planning in week 52 gerealiseerd. De (dan 300) opvangplekken zijn beschikbaar tot medio 2026. Er vindt momenteel een gebiedsonderzoek plaats naar nieuwe mogelijkheden om duurzame opvang te realiseren.
Maassluis	RR	181	15	70	0	140	nnb	nnb	140	140	2e asielboot erbij eind 2024/begin 2025
Nissewaard	RR	445	38	108	0	80	-	-	80	80	Verkenningsfase voor 250 duurzame opvangplekken.
Ridderkerk	RR	250	21	90	0	250	0	nvt	90	250	Ridderkerk is druk bezig invulling aan de spreidingswet te geven. Dat betekent dat er samen met COA en de Provincie Zuid Holland onderzoek gedaan wordt naar mogelijkheden om een opvangcapaciteit van 250 te realiseren. Ridderkerk biedt de locatie in tabblad 3 aan. De realisatie is afhankelijk van het COA en de Provincie Zuid Holland voor verdere voorwaardelijkheden zie tabblad 3.
Rotterdam	RR	2.667	226	2000	35	500	35	nvt	2.500	2.500	Verlenging van huidige locaties riviercruiseschepen en ferry
Schiedam	RR	378	32	116	0	275	nnb	nnb			Nu opvang op logiesschip en in Novotel. College besluit op 8 oktober tot een bod van 275. Koppelt dit aan GOO. Locaties in onderzoek in afstemming met gemeenteraad.
Vlaardingen	RR	351	30	0	0	100	0	nnb	0	0	In onderzoek; COA voert op dit moment gesprekken met Campanile hotel voor de huisvesting van 50-100 asielzoekers. Definitief aantal is nog niet bekend. Daarnaast komt Gemeente Vlaardingen met een bod van 100 duurzame plekken onder voorbehoud van goedkeuring door de raad.
Voorne aan Zee	RR	431	37	150	0	150	0	nnb	150	150	Er is met COA afgesproken om maximaal 150 asielzoekers en statushouders op het opvangschip te huisvesten, tot einde van 2026 met ingang van 1 juli 2024.
Totaal		**6.443**	**519**	**3332**	**35**	**2720**	**35**		**3.790**	**4.145**	
Percentages				**52%**	**7%**				**59%**	**64%**	

2. ROTTERDAM-RIJNMOND HUIDIGE LOCATIES ASIEL

Gemeente	Locatie	Soort opvang	AMV of regulier	Aantal plekken	Sluitingsdatum	Peildatum	Opmerkingen
Albrandswaard	Nvt	Nvt	Nvt	0	Nvt	29-8-2024	
Barendrecht	BARENDRECHT - Zuider Carnisseweg	Noodopvang	Regulier	60	2-7-2025	29-8-2024	
Capelle a/d IJssel	CAPELLE AAN DEN IJSSEL - locatie X	Noodopvang	Regulier	100	1-7-2025	27-8-2024	sluiting 31-12-2024, tenzij het duurzame pand verderop in gebruik kan worden genomen in de loop van 2025. In dat geval is verlenging mogelijk ter overbrugging van de periode waarin verbouwd wordt.
Goeree-Overflakkee	STELLENDAM - Meester Snijderweg	Noodopvang	Regulier	120	15-2-2026	29-10-2024	Het schip in Stellendam wordt verlengd tot 15 februari 2026.
	Middelharnis haven, Havenhoofd 6	Noodopvang	Regulier	160	12-9-2026	18-9-2024	Op 9 september is de het nieuwe schip voor asielzoekers geopend, voor een periode van 2 jaar. Samen met het schip in Stellendam voldoen we hiermee nagenoeg aan de Spreidingswet. De komende periode zullen we ons, samen met buurgemeenten, inzetten om te komen tot een definitievere vorm van asielopvang.
Krimpen a/d IJssel	KRIMPEN AAN DEN IJSSEL - Haven	Noodopvang	Regulier	150(feitelijke maxinale bezettir	15-12-2024	30-9-2024	Sluiting 15-12-2026. collegebesluit 1-10-2024. Bestuursakkoord waarschijnlijk in oktober gereed.
Lansingerland	BERGSCHENHOEK - Park de Polderpad	Noodopvang	Regulier	200	1-6-2026	30-9-2024	
Maassluis	MAASSLUIS - MPS Patria (Govert van Wijnkade)	Noodopvang	Regulier	70	31-12-2029	25-9-2024	Toestemming van Raad voor bestaande boot tot juli 2029 (5 jaar, gelijklopend met 2e asielboot in Maassluis). Einddatum is daarmee verlengd en gelijk getrokken met de 2e asielboot voor max 5 jaar.
Nissewaard	SPIJKENISSE - SMC	opvang	Regulier	80	1-7-2026	1-8-2024	
	SPIJKENISSE – De Boeg	crisisnoodopvang		28	23-12-2024	1-10-2024	
Ridderkerk	RIDDERKERK - Haven	Noodopvang	Regulier	90	1-7-2026	25-9-2024	Deze opvangplekken tellen mee voor de spreidingswet. In Ridderkerk is er afgesproken dat er één locatie is. Dat betekent dat als er een andere locatie wordt gerealiseerd in Ridderkerk deze locatie in de Haven wordt gesloten.
Rotterdam	ROTTERDAM - Aelbrechtskade	Noodopvang	Regulier	115	31-10-2024	1-9-2024	inzet: verlenging 31-1-2026
Rotterdam	ROTTERDAM - Rhijnspoorkade	Noodopvang	Regulier	96	31-10-2024	1-9-2024	inzet: verlenging 31-1-2026
Rotterdam	ROTTERDAM - Marconistraat	Doorstroomlocatie	Regulier	1500	31-1-2026	1-9-2024	geleidelijke opschaling naar 2000 plekken
Rotterdam	ROTTERDAM - Schiehaven	Noodopvang	Regulier	158	31-10-2024	1-9-2024	inzet: verlenging 31-1-2026
Rotterdam	ROTTERDAM - Coolhaven	Noodopvang	Regulier	96	31-10-2024	1-9-2024	inzet: verlenging 31-1-2026
Rotterdam	ROTTERDAM - Walenburgerweg	Noodopvang	AMV	35	14-2-2027	1-9-2024	
Schiedam	SCHIEDAM - Buitenhavenweg	Noodopvang	Regulier	66	1-7-2025	1-10-2024	wordt verlengd tot 1 juli 2025, per 15-09-24
Schiedam	SCHIEDAM - Novotel	Noodopvang	Regulier	40	1-6-2025	21-10-2024	
Vlaardingen	-			0		29-8-2024	
Voorne aan Zee	Hellevoetsluis Kanaalweg Westzijde	Duurzaam	Regulier	150	1-7-2024	31-12-2026	telt mee voor spreidingswet
Totaal				**3164**			

3. ROTTERDAM-RIJNMOND NIEUWE LOCATIES ASIEL

Gemeente	Locatie	Straat en huisnummer	Postcode	Soort opvang	Amv en/of regulier	Aantal plekken	Openingsdatum	Sluitingsdatum	Welke fase?	Planning voor realisatie	COA akkoord	Afstemming met provincie	Functie grond	Opmerkingen
Albrandswaard	nnb								Verkenningsfase					
Barendrecht	locatie X	nnb		Duurzaam		350	nnb	nnb	Verkenningsfase		Ja	Maatwerk	weiland	Over het inzetten van locatie X voor asielopvang hebben wij al geruime tijd overleg met de provincie. In 2022 hebben we ambtelijk een bestuursovereenkomst en een koopovereenkomst opsteld zodat de gemeente Barendrecht tot aankoop kon overgaan. In juni 2023 heeft de provincie toezeggingen gedaan aan de gemeente Rotterdam dat dit perceel tot 1 januari 2025 niet benut zou worden voor de opvang van vergunninghouders of asielzoekers.Per 1 januari 2025 vervallen deze toezeggingen waardoor de gemeente Barendrecht zijn maatschappelijke opgave vanuit de spreidingswet van 350 asielopvangplaatsen op dit perceel kan vormgeven. Samen met het COA zijn er plannen ontwikkeld voor een asielopvanglocatie met de daarbij behorende voorzieningen voor welzijn, gezondheidszorg en onderwijs.
Capelle a/d IJssel	Opvanglocatie	Locatie X		Duurzaam	Regulier	295	n.n.b.	n.n.b.	Besluitvormingsfase	afhankelijk van COA, medio 2025	Ja		hotel	Op 24 september vond een raadsconsultatie plaats. Het college neemt een definitief besluit op 2 oktober. Het COA moet in de onderhandelingen met de eigenaar nog tot een sluitende business case en passende huurovereenkomst komen.
Goeree-Overflakkee	-													
Krimpen a/d Ijssel	-													
Lansingerland	Bergschenhoek	Park de Polderpad 5	2662 SC	Noodopvang	Regulier	300	15-8-2024	1-6-2026	Realisatiefase van de laatste 100 opvangplekken	Er is een besluit genomen om 100 extra opvangplekken te realiseren. De fundering is gereed en in week 52 wordt het bouwdeel opgeleverd. De totale realisatie is 300 opvangplekken.	Ja	Niet noodzakelijk		Totaal zijn er per 1-1-2025 300 plekken beschikbaar
Maassluis	Kade achter Stadsbedrijf	Heldringstraat 6	3144 CG	Noodopvang	Regulier	70	eind 2024 / begin 2025	5 jaar	Realisatiefase	eind 2024/ begin 2025	Ja	nvt	ontheffing van verbod en gedoogbe	Instemming met uitbreiding van opvang van asizelzoekers en met opvang op 2e asielboot voor maximaal 5 jaar, besluit raad Maassluis 11 juli 2024. In de prakijk betekent dit een contract voor 2 jaar met het COA. De toestemming voor de plek loopt voor 5 jaar.
Nissewaard		Markenburgpolder		Duurzaam	Regulier	250	begin 2026		Verkenningsfase	tweede helft 2025		Maatwerk	Landbouw	Gebiedsontwikkeling, Instemming raad, Inpasbaar, Helder handelingsperspectief Rijk i.z. asielopvang richting gemeenten
Ridderkerk	Baggerdepot	Oudelande	2986 AG	Duurzaam	Regulier	250	Eind 2025 / Begin 2026	tot max Eind 2030 / Begin 2031	Onderzoeksfase met COA	Eind 2025	Papieren en fysieke schouw geven ruim	Maatwerk, Locatie is gedeeld met de pr	Baggerdepot	Voor de gemeente Ridderkerk zijn een aantal kaders van belang aangaande de invulling van de spreidingswet: - Opvang voor de wettelijke taakstelling van maximaal 250 reguliere plekken. Er komt in Ridderkerk geen locatie voor AMV-ers. - Er komt in Ridderkerk één locatie. Bij realisatie van de nieuwe locatie voor 250 vluchtelingen stopt de opvang op de Calypso. - De locatie wordt aangeboden voor de duur van maximaal 5 jaar vanaf de start opvang. - Kosten voor de opvang en alle daaraan gerelateerde kosten (zoals bouwrijp maken locatie, extra kosten jeugdzorg en onderwijs etc.) komen niet ten laste van de gemeente Ridderkerk. - Andere gemeenten in de regio leveren ook hun bijdrage aan de opvang van vluchtelingen. - Bij definitieve besluitvorming word gekeken of het voorstel nog steeds binnen de dan geldende wet- en regelgeving en maatschappelijke opgave past. - De gemeenteraad geeft een positief bindend advies voor de benodigde Omgevingsvergunning. - Akkoord COA op deze locatie. - Akkoord Provincie Zuid- Holland op deze locatie. - Er is speciale aandacht voor: o Participatie. o Veiligheid. o De ontsluiting van het gebied. o Een nette locatie passend voor Ridderkerk en de directe omgeving.
Rotterdam	nvt													Verlenging huidige locaties tm 31 jan 2026. Opschaling van 500 plekken op Silja van 1500 naar 2000
Schiedam	Locaties in onderzoek			Duurzaam	Regulier	275	in overleg	tot uiterlijk 2030	Verkenningsfase	2025. Op dit moment onderzoek gaande.	Fysieke schouw in voorbereiding.	Provincie geinformeerd.		College besluit over bod op 8 oktober. Locatiekeuze voor einde 2024.
Vlaardingen	In onderzoek	nnb			Regulier	100	onbekend	tot uiterlijk 2030 (max 5 jaar)	Verkenningsfase	2025	nvt	Provincie wordt geinformeerd onder voorbehoud goekeuring raad		Gemeente Vlaardingen komt met een bod van 100 duurzame plekken onder voorbehoud van goedkeuring door de raad.
Vlaardingen	In onderzoek	nnb			Amv	0	onbekend	onbekend	Verkenningsfase	onbekend				
Voorne aan Zee	-													
Totaal						**1890**								

4. ROTTERDAM-RIJNMOND HUIDIGE LOCATIES OEK

Gemeente	Locatie	Aantal plekken	Sluitingsdatum	Opmerkingen
Albrandswaard	Schutskooiweg/Kleidijk	119	1-1-2026	
Barendrecht	verschillende woningen van corporaties	117	nvt	
Capelle a/d IJssel	CAPELLE AAN DEN IJSSEL - Rivium Boulevard	290	n.n.b.	
Goeree-Overflakkee	Middelharnis Sommeldijksehavendijk 1 t/m 221	300	n.n.b.	Door de oplevering van de flexwoningen komt er een stukje rust bij de Oekraïners. Inmiddels wonen er ruim 220 Oekraïners in de flexwoningen. Begin oktober worden de laatste 3 blokken opgeleverd. Er zullen dan in totaal ruim 300 Oekraïners in de flexwoningen wonen. Ook de Oekraïners uit de PO kunnen hier worden gehuisvest. De locatie Residence Kabbelaarsbank houden we tot 15 december 2024 geopend voor noodopvang voor de HUB Rotterdam.
Goeree-Overflakkee	Residence Kabbelaarsbank, Ouddorp	70	15-12-2024	huurpand
Krimpen a/d IJssel	KRIMPEN AAN DEN IJSSEL - Tuinstraat 43	70	1-6-2025	
Krimpen a/d IJssel	De noord 102	35		Medio 2025 waarschijnlijk uitbreiding met ca. 80 plekken / ruimtelijke procedure gestart
Lansingerland	LANSINGERLAND - Sporthoeklaan	150	Q3 2025 met optie tot verlening tot maximaal 2028	
Lansingerland	LANSINGERLAND - ZHC Bleiswijk: zorglocatie	22	1-3-2026 met optie tot verlening zolang het RTB van kracht is.	
Maassluis	MAASSLUIS - burg Zaneveldstraat	13	1-11-2025	Met 123 bedden in 2 locaties voldoet Maassluis aan de regionaal afgesproken capaciteit.
Maassluis	MAASSLUIS - Weverskade	110	31-12-2028	
Nissewaard	NISSEWAARD - Bliekstraat 5	125	1-12-2024	Vanaf december 2024 inzet Bliekstraat 4 voor 160 plekken (schuif met Bliekstraat 5)
Nissewaard	NISSEWAARD - Zuidland	75		Traject omgevingsvergunning loopt tbv verlenging tot 1/3/2026, besluitvorming voorzien in december 2024
Nissewaard	NISSEWAARD - Heenvliet	80		Traject omgevingsvergunning loopt tbv verlenging tot 1/3/2026, besluitvorming voorzien in december 2024
Ridderkerk		136		De gemeentelijke opvang in Ridderkerk zit in sloopwoningen op verschillende locaties. Eind 2025 moeten de panden worden teruggegeven. Ridderkerk is aan het onderzoeken hoe de opgave die er ligt per 1-1-2025, ingevuld kan worden. Een logisch moment om hier invulling aan te gaan geven is als er geen gebruik meer gemaakt kan worden van de huidige locaties.
Rotterdam	ROTTERDAM - Aarhof	76	1-1-2026	
Rotterdam	ROTTERDAM - Abraham van Stolkweg	56	30-9-2026	
Rotterdam	ROTTERDAM - Baarsweg	15	30-9-2025	
Rotterdam	ROTTERDAM - Beyerstraat	69	n.v.t. (eigen vastgoed)	
Rotterdam	ROTTERDAM - Charloisse Lagedijk, 1e verd.	48	1-8-2029	
Rotterdam	ROTTERDAM - Charloisse Lagedijk, 2e verd.	100	1-8-2029	

Gemeente	Opgave	Gerealiseerd
Albrandswaard	86	111
Barendrecht	147	117
Capelle a/d IJssel	220	290
Goeree-Overflakkee	168	263
Krimpen a/d IJssel	97	105
Lansingerland	210	172
Maassluis	113	122
Nissewaard	283	280
Ridderkerk	155	136
Rotterdam		
Schiedam	261	150
Vlaardingen	243	1046
Voorne aan Zee	240	427
Totaal	**2223**	**3219**

Rotterdam	ROTTERDAM - Courzandseweg	11	n.v.t. (eigen vastgoed)	
Rotterdam	ROTTERDAM - Desdemonastraat	16	31-10-2024	
Rotterdam	ROTTERDAM - Emmastraat	28	15-1-2026	
Rotterdam	ROTTERDAM - Gorgiashof	81	31-12-2025	
Rotterdam	ROTTERDAM - Haringvliet (Zusterflat)	61	30-9-2025	
Rotterdam	ROTTERDAM - Havenstraat	17	3-11-2026	
Rotterdam	ROTTERDAM - Hippiashof	56	1-7-2025	
Rotterdam	ROTTERDAM - Hoofdweg 256A	116	30-6-2025	
Rotterdam	ROTTERDAM - Hoofdweg 258A	116	30-6-2025	
Rotterdam	ROTTERDAM - Katendrechtselagedijk	8	intern vastgoed	
Rotterdam	ROTTERDAM - Klaasje Zevenster	54	28-2-2026	
Rotterdam	ROTTERDAM - Langs de Baan	276	31-5-2026	
Rotterdam	ROTTERDAM - Tarwebuurt	39	1-3-2025	
Rotterdam	ROTTERDAM - Marten Meesweg (doorlopend verblijf)	128	30-6-2025	
Rotterdam	ROTTERDAM - HUB Marten Meesweg (CNO)	25	30-6-2025	
Rotterdam	ROTTERDAM - Molzerhof	18	31-3-2026	
Rotterdam	ROTTERDAM - Mozartlaan 196	14	31-12-2025	
Rotterdam	ROTTERDAM - Mozartlaan 198	14	31-12-2025	
Rotterdam	ROTTERDAM - Olympusflat	12	31-5-2025	
Rotterdam	ROTTERDAM - Pompenburg	47	30-6-2025	
Rotterdam	ROTTERDAM - Poseidonstraat	11	15-1-2026	
Rotterdam	ROTTERDAM - Prins Constantijnweg 40-46	99	31-12-2025	
Rotterdam	ROTTERDAM - Prins Constantijnweg 48-54	96	31-12-2025	
Rotterdam	ROTTERDAM - Ressort Rozenburg	9	31-12-2024	
Rotterdam	ROTTERDAM - Sigrid Undsetweg	80	31-7-2026	
Rotterdam	ROTTERDAM - Simeon en Anna	91	31-12-2024	
Rotterdam	ROTTERDAM - Talingstraat	24	31-3-2025	
Rotterdam	ROTTERDAM - Triathlonstraat	64	30-6-2026	
Rotterdam	ROTTERDAM - Waelestein	54	31-10-2024	
Schiedam	willem de Zwijgerlaan 35	150	1-7-2025	
Vlaardingen	VLAARDINGEN - Mrija, Rosalind Franklinpad	1023	30-6-2026	
Vlaardingen	VLAARDINGEN - Broekpolderweg: Zorglocatie	20	nnb	
Voorne aan Zee	HELLEVOETSLUIS - Poort van Zeeland	245	31-12-2024	Verlenging mogelijk
Voorne aan Zee	BRIELLE - Camping De Krabbeplaat	68	31-12-2024	Verlenging mogelijk
Voorne aan Zee	ROCKANJE - De Weyert	23	31-12-2027	
Voorne aan Zee	OOSTVOORNE - De Pinnepot	24	1-7-2025	
Voorne aan Zee	BRIELLE - Meeuwenoord (flexwoningen)	63	Duurzaam	
Totaal		**5357**		

5. ROTTERDAM-RIJNMOND NIEUWE LOCATIES OEK

Gemeente	Locatie	Aantal plekken	Sluitingsdatum	Openingsdatum	Opmerkingen
Lansingerland	locatie 4B in de Noordpolder, Berkel en Rodenrijs	150	2 tot 5 jaar na openingsdatum	n.n.b.	Op 26 september 2024 heeft de raad van Lansingerland het besluit genomen om een tweede Langdurige Opvanglocatie voor Oekraïense Ontheemden te realiseren. Zoals de locatie op de Sporthoeklaan zal de tweede locatie ook uit flexwoningen bestaan waar Oekraïense Ontheemden met spoedzoekers gemixt op de locatie wonen. De raad heeft het volgende besloten; de locatie van de flexwoningen en de gemeentelijke financiering. Om de flexwoningen/Langdurige opvang Oekraïense Ontheemden te realiseren hebben we de samenwerking van het Rijk, Provincie ,woningbouwcorporatie en grondeigenaar nodig.
Ridderkerk					De gemeentelijke opvang in Ridderkerk zit in sloopwoningen op verschillende locaties. Eind 2025 moeten de panden worden teruggegeven. Ridderkerk is aan het onderzoeken hoe de opgave die er ligt per 1-1-2025, ingevuld kan worden. Een logisch moment om hier invulling aan te gaan geven is als er geen gebruik meer gemaakt kan worden van de huidige locaties.
Rotterdam	ROTTERDAM - Charloise Lagedijk 2de verdieping	150	n.t.b.	1-2-2025	Uitbreiding van al bestaande locatie. Komen 150 plekken bij.
Voorne aan Zee	Noordweg	100		1-7-2025	Op dit moment zijn we bezig met de onderzoeksfase voor de renovatie.
Totaal		**100**			

6. ROTTERDAM-RIJNMOND STATUSHOUDERS

Gemeente	Taakstelling incl. achterstand/voorsprong	Aantal plaatsingen (datum)	Realisatie (percentage)	Kolom1
Albrandswaard	53	16	30%	
Barendrecht	66	38	58%	
Capelle a/d IJssel	69	42	61%	
Goeree-Overflakkee	140	155	111%	Taakstelling+ achterstand was 140 volgens onze administratie. We hebben nu 155 statushouders gehuisvest. COA heeft de missiegezinnen van in totaal 49 personen nog niet geteld. Input voor regioplan: Onze gemeente heeft een vooraankondiging indeplaatsstelling ontvangen. Eind juli hebben we in een oud gemeentehuis in Dirksland een HAR-locatie geopend. Hier zijn 40 alleenreizende mannelijke statushouders gehuisvest. In overleg met de omwonenden is ingezet op 24/7 Inzet van woonbegeleiders en beveiliging op deze locatie. We hebben i.s.m. Nidos en contractpartner een woning met 9 alleenreizende minderjarige statushouders geopend. Ook hebben we ingezet op het inschrijven op missiegezinnen, die we in onze vrije eensgezinswoningen hebben geplaatst. Door deze maatregelen hebben we onze taakstelling + achterstand dit jaar ruimschoots gehaald.
Krimpen a/d IJssel	59	48	81%	Aantal te huisvesten statushouders 2024 is 35+24 In de eerste helft van het jaar hebben we 39 statushouders gehuisvest.
Lansingerland	132	46	35%	De taakstelling voor gemeente Lansingerland op peildatum 30 september 2024 is inclusief de achter/voor realisatie tot 1 januari 2025 is 132. De realisatie tot en met september 2024 is 46. Op dit moment vindt er een gebiedsonderzoek plaats naar nieuwe mogelijkheden voor huisvesting van statushouder en om duurzame opvang te realiseren.
Maassluis	30	34	113%	Stavaza dd 25 september 2024: 54 personen geplaatst van de opgave van 71 voor het hele jaar. Daarvan waren in 2023 al 7 plekken gerealiseerd. Voor 2024 resteerden 64 plekken. In het eerste half jaar werd veel meer dan de opgave voor het eerste half jaar gerealiseerd. Het nu gerealiseerde aantal van de tweede halfjaar opgave is ook hoog. De realisatie per 25 september is van 61/71= > 86 % van de totale jaaropgave. Maassluis verwacht aan de jaaropgave 2024 te gaan voldoen.
Nissewaard	165	85	52%	
Ridderkerk	95	49	52%	Peildatum: 27-09-2024 Onze achterstand op 1 juli 2024 was 50. Er zijn 3 mensen formeel nog niet meegeteld voor de taakstelling. Er staan nog huisvestingen gepland voor 17 personen. Dat betekent dat we aan het inlopen zijn. Met de huisvestingen die nu al zeker zijn komen we op 69. Dat is een realisatie van 73%.
Rotterdam	1265	714	56%	peildatum 1 september 2024, cijfers overzicht Rijk
Schiedam	162	65		peildatum 1 oktober 2024
Vlaardingen	187	111	59%	Plaatsing is soms lastig doordat Vlaardingen zeer grote gezinnen heeft toegewezen gekregen waardoor het lastig is om geschikte huisvesting te vinden.
Voorne aan Zee	109	45	41%	

*In het toezicht van de provincie worden meerdere parameters meegewogen, zoals het aantal coor COA gekoppelde statushouders aan gemeenten, niet puur de aantallen

Regioplan opvang Zuid-Holland Zuid

Versie: 1.1
Datum: 14-10-2024

Documentbeheer

Definitieve versie:	1.0
Datum vastgesteld:	05/09/24 in Regionale Regietafel Zuid-Holland Zuid

Datum:	Versie:	Opmerking:	Opsteller:	Vervallen per:
29-08-24	0.1	Tbv bespreking RRT 05/09	Kooman/Vermeulen	05/09
09-09-24	1.0	Punten uit RRT 05/09 verwerkt		14/10
14-10-24	1.1	Wijziging TGO Molenlanden en Sliedrecht		

Colofon

Dit document is in beheer bij het ambtelijk samenwerkingsverband van de Regionale Regietafel Zuid-Holland Zuid. Dit samenwerkingsverband ondersteunt deze bestuurlijke regietafel. Het samenwerkingsverband is organisatorisch ondergebracht bij de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid, als de juridische entiteit, maar vormt dus een "status aparte" binnen de organisatie met een verantwoording naar de regietafel.

Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid
Postbus 350
3300 AJ DORDRECHT

T 088-636 5000
I www.zhzveilig.nl

Inhoudsopgave

1 Inleiding 4

2 Opgaven en realisatie 5
2.1 Asielopvang 5
2.2 Oekraïne-opvang 5
2.3 Statushouders 6

3 Toelichting op het regioplan 7
3.1 Algemene toelichting 7
3.2 Toelichting per gemeente 8
3.2.1 Alblasserdam 8
3.2.2 Dordrecht 8
3.2.3 Gorinchem 8
3.2.4 Hardinxveld-Giessendam 9
3.2.5 Hendrik-Ido-Ambacht 9
3.2.6 Hoeksche Waard 9
3.2.7 Molenlanden 10
3.2.8 Papendrecht 11
3.2.9 Sliedrecht 11
3.2.10 Zwijndrecht 11

1 Inleiding

De Landelijke Regietafel (LRT) heeft in 2020 bij het tot stand komen van de Uitvoeringsagenda flexibilisering asielketen gevraagd om per Provinciale Regietafel (PRT) een provinciaal plan op te stellen hoe de asielopvang en verschillende modaliteiten daarvan binnen de provinciegrenzen te verdelen. Het opstellen van de provinciale plannen gebeurt op basis van de regionale plannen, die behandeld worden aan de Regionale Regietafel (RRT).

Er ligt een relatie tussen deze plannen en de spreidingswet. De spreidingswet gaat alleen over de asielopvang, waarin een opgave per gemeente is opgenomen en in december 2024 een verdeelbesluit door het Rijk wordt genomen. Strikt gezien gaat het dan om opvangplekken die uiterlijk beschikbaar zijn per 1 juli 2025 en beschikbaar blijven tot 1 februari 2026 (de eerste cyclus van de spreidingswet).

Naast de asielopvang, worden in dit regioplan, gebaseerd op het provinciaal format, ook de opgaven van de opvang van Oekraïense ontheemden en de huisvesting van statushouders opgenomen. Het is van belang de drie opgaven integraal te benaderen aan de RRT's en PRT's. Deels zijn de opgaven ook communicerende vaten. Dit doet recht aan de inspanningen die de gemeenten in onze regio al deden voordat de spreidingswet tot stand kwam, en anderzijds geeft het een goede weergave van het geheel van de inspanningen van de gemeenten op het brede domein van opvang en huisvesting.

Het provinciaal plan is daarom formeel gezien anders dan het zogenaamde provinciaal verslag, wat een wettelijke verplichting is die iedere provincie inzake de spreidingswet moet maken. Het verslag ziet alleen toe op de opgave uit de spreidingswet. In overleg tussen de regio's in Zuid-Holland en de provincie is besproken dat het ook voor het provinciaal verslag belangrijk is dat naast de asielopgave ook de overige inspanningen van de gemeenten goed in beeld zijn, zodat dit kan worden meegewogen bij het vaststellen van het verdeelbesluit.

In hoofdstuk 2 gaan we in op aantallen en realisatie, in hoofdstuk 3 wordt een toelichting gegeven op een aantal zaken die samenhangen met de realisatie en opvang.

2 Opgaven en realisatie

De opgaven en de realisatie / prognose is opgenomen in het Exceldocument "Regioplan excel bijlage v5_DEF_ZHZ". De opzet van dit Excel overzicht is conform het provinciaal model en gaat in 3 tabbladen in op de opgave asiel, in de 2 tabbladen daarna op de Oekraïne-opvang en in het laatste tabblad op de statushouders.

2.1 Asielopvang

Volgens de spreidingswet ligt de opgave asiel voor de regio Zuid-Holland Zuid op 2.615 plekken, waarvan 222 plekken bedoeld voor AMV'ers. De spreidingswet stelt dat deze plekken uiterlijk 1 juli 2025 beschikbaar moeten zijn en tenminste beschikbaar blijven tot het einde van de eerste cyclus (1 februari 2026).

Uit het Excel overzicht volgt:

Huidige aantal asielplekken:	1.389	waarvan	110	AMV
Totaal aantal plekken 1-7-2025 tot 1-2-2026:	1.404	waarvan	240	AMV
Totaal plekken prognose op 1-2-2026:	1.984	waarvan	240	AMV

Naast de prognose van plekken op basis van plannen die al in meer of mindere mate bekend zijn is iedere gemeente in de gelegenheid gesteld een toelichting te geven op de stand van zaken die nog niet in aantallen is uit te drukken. Dit is opgenomen in paragraaf 3.2.

Let op: huidige capaciteit en verwachte capaciteit kunnen niet zomaar bij elkaar worden opgeteld. Er sluiten ook weer plekken uit de huidige capaciteit (bijvoorbeeld de tijdelijke / crisisopvang).

2.2 Oekraïne-opvang

De inspanningsverplichting voor (nood)opvangplekken Oekraïne in onze regio bedraagt 3.576 plekken per 1 januari 2025. Strikt gezien is de eerste opgave van 2.000 een harde opgave per regio, de aantallen boven de 2.000 een inspanningsverplichting. In tegenstelling tot de asielopgave is er geen aantal per gemeente, maar alleen een aantal per regio. Indicatief is wel een verdeling per gemeente zichtbaar gemaakt, op basis van de landelijke verdeelsleutels over de regio's, maar die is niet in het document opgenomen. De aantallen gaan over de gemeentelijke opvang Oekraïne, de GOO. Daarnaast is er sprake van particuliere opvang Oekraïne (POO), in onze regio op dit moment in totaal ca 620 plekken. Deze vormen geen onderdeel van dit regionaal plan.

De oorlog in Oekraïne is nog niet voorbij. Daarom heeft de Raad van de Europese Unie de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) met een jaar verlengd, tot en met 4 maart 2026. Hierdoor kunnen vluchtelingen uit Oekraïne een jaar langer in EU-lidstaten verblijven.

Uit het Excel overzicht volgt:

Huidige aantal plekken GOO Oekraïne:	2.861
Huidige aantal plekken CNO Oekraïne:	50
Nieuwe locaties in voorbereiding:	330

Ook hier is de disclaimer dat huidige en nieuw niet zomaar kunnen worden opgeteld. Nieuwe locaties dienen ook als vervanging van bestaande locaties.

2.3 Statushouders

Het overzicht van de taakstelling versus het aantal plaatsingen per gemeente is opgenomen in tabblad 6 van het Excel document.

3 Toelichting op het regioplan

3.1 Algemene toelichting

- Het realiseren van opvanglocaties duurt lang. Al voor de spreidingswet is de regio gestart met het zoeken naar en realiseren van locaties. Maar door verschillende oorzaken loopt realisatie op veel trajecten vertraging op, waarbij verschillende actoren een rol spelen. Bijvoorbeeld in de fase van vergunningen of convenanten, flora en faunaonderzoek, compenserende maatregelen die vereist worden, langdurige aanbestedingen of personele capaciteit in de uitvoering. Het gevolg is dat een (groot) deel van de locaties voor reguliere opvang niet gereed is voor 31 juni 2025.
- De verdeelsleutel pakt ongunstig uit voor Zuid-Holland Zuid. Zeker waar het om de reguliere opvang gaat speelt het aantal inwoners een doorslaggevende rol. Er wordt niet gekeken naar beschikbare ruimte.
- In een aantal gevallen is er nog geen duidelijkheid over de (voorwaarden bij) financiering. Bijvoorbeeld businesscases Oekraïne-opvang waar landelijk gesteld wordt dat bij eventueel stopzetten opvang Oekraïne de plekken gebruikt gaan worden voor COA opvang, terwijl dit niet aansluit bij de verwachtingen naar de buurt.
- Nieuwe locaties zijn (deels) nodig als vervanging van bestaande locaties. De opvang voor Oekraïne is al ruim 2,5 jaar bezig. Gestart is met locaties die toen beschikbaar zijn, maar niet langer beschikbaar blijven, bijvoorbeeld vanwege bouwplannen in de gemeente.
- De onzekerheid die het hoofdlijnenakkoord geeft waar het gaat om het realiseren van structurele en duurzame opvang.

Naast bovengenoemde zaken zijn er verbonden vraagstukken op andere domeinen. Het gaat in de opvang niet alleen om bed, bad en brood. Langdurige opvang vraagt om meer aspecten die geregeld moeten zijn voor een verantwoord niveau van opvang.

- Onderwijs voor nieuwkomers: Op basis van de prognose lijken er voor het schooljaar 2024-2025 voldoende lokalen, maar is er een tekort van ca 5 lokalen vanaf het schooljaar 2025-2026. Daarnaast speelt de vraag of er dan voldoende onderwijzend personeel beschikbaar is.
- Zorg: We zitten in een transformatie om de (coördinatie op de) zorg voor de Oekraïne-opvang over te zetten van de veiligheidsregio / GHOR naar de gemeenten. Dit traject loopt volgens planning. Voor het organiseren van de zorg voor de asielopvang zijn we aangewezen op de zorgcontracten van het COA of andere partijen. Deze zorg is niet uit de reguliere zorg in de regio te organiseren.
- Uitkeringen en regelingen: Nieuwe of het herzien van regelingen vraagt veel voorbereidings- en uitvoeringscapaciteit van de gemeenten. De vraagstukken rond derdelanders en de eigen bijdrage Oekraïners zijn hier voorbeelden van.

3.2 Toelichting per gemeente

3.2.1 Alblasserdam

Het behalen van de taakstelling huisvesting statushouders blijft een grote opgave. Aangevuld met de extra statushouders van Sliedrecht wordt dit een nog grotere opgave, die we met de reguliere beschikbare woningen niet gaan halen. Andere manieren van huisvesten, andere woonvormen zijn nodig. Medewerking van alle betrokken partijen is noodzakelijk.

We blijven zoeken naar opvanglocaties voor vluchtelingen uit Oekraïne hoewel de mogelijkheden beperkt zijn. Voor de huidige opvanglocaties zijn we afhankelijk van de kerkbesturen. Vooralsnog is de gebruiksduur elke keer met een half jaar verlengd; dat wordt telkens in overleg gedaan.

3.2.2 Dordrecht

Dordrecht is bezig met een AZC voor 580 plekken waarvan 50 AMV. De (reeds eerder) aangepaste planning is dat deze eind 2025 gerealiseerd moet zijn. Dordrecht heeft op 1 oktober 2024 echter nog steeds geen ontvankelijke omgevingsvergunning ontvangen, daarom zijn er zorgen omtrent de tijdige realisatie van het AZC.

Op dit moment heeft Dordrecht 1164 opvangplekken, waaronder ook de HUB. Doordat er een grote locatie (waaronder ook de HUB locatie) komt te vervallen, wordt er op dit moment gezocht naar vervangende locaties. Eén van deze vervangende locaties betreft de aankoop van het Schippersinternaat aan de burgemeester de Raadtsingel 93, waar in totaal 210 Oekraïners gehuisvest kunnen worden. Realisatie huisvesting is voorzien voor februari 2025 (1e 150 plekken). Op dat moment zal de locatie CrownPoint afbouwen. Daarnaast is gepland dat er op de locaties businesspark Amstelwijck, Cornelis Evertsenstraat, Cornelis Trompweg, Vlijkade en Rudyard Kiplingerf in 2025 flexwoningen gebouwd worden. Deze woningen zijn in eerste instantie beschikbaar voor de opvang van Oekraïners en deze komen daarna beschikbaar voor andere doelgroepen. Dordrecht is voornemens om af te schalen van 1.164 plekken (inclusief HUB) naar ongeveer 715 reguliere plekken in de loop van 2027.

3.2.3 Gorinchem

Gorinchem vangt op dit moment ongeveer 294 asielzoekers op in de noodopvanglocatie in de Gildenwijk. Dit aantal is uiterlijk op 28 december 2024 afgebouwd naar 150 asielzoekers. Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) werkt samen met de gemeente aan het realiseren van een nieuwe duurzame asielopvangvoorziening voor 150 asielzoekers in Gorinchem Oost voor de duur van maximaal 10 jaar. Deze locatie moet voor het einde van 2024 gerealiseerd zijn. Na sluiting van de huidige noodopvang aan de Vroedschapstraat voldoen we aan 75% van de gestelde opgave uitgaande van de 199 indicatieve plaatsen die Gorinchem volgens de Spreidingswet moet aanbieden.

Voor de Oekraïne-opvang geldt dat de van de huurovereenkomst en contracten in het Excel overzicht is opgenomen. Voor alle locaties wordt onderzocht of en welke verlengingsmogelijkheden er zijn.

3.2.4 Hardinxveld-Giessendam

De gemeente Hardinxveld-Giessendam heeft op basis van de Spreidingswet de verplichting 110 asielzoekers op te vangen.
De gemeente Hardinxveld-Giessendam verklaart de intentie te hebben om een samenwerking aan te gaan met de gemeente Sliedrecht. In het kader van deze samenwerking heeft de gemeente Hardinxveld-Giessendam aan de gemeente Sliedrecht gevraagd de opvang en huisvesting van 110 asielzoekers over te nemen in het nog te bouwen asielzoekerscentrum (AZC) in de gemeente Sliedrecht.
De samenwerking tussen beide gemeenten beoogt een gezamenlijke inspanning voor de opvang van asielzoekers, waarbij de gemeente Sliedrecht verantwoordelijk zal zijn voor het bieden van adequate huisvesting en de gemeente Hardinxveld-Giessendam ondersteuning aanbiedt bij de uitvoering van de gezamenlijke opgave.
Op dit moment voert de gemeente Hardinxveld-Giessendam gesprekken met de gemeente Sliedrecht om tot een overeenkomst te komen waarin beide gemeenten zich kunnen vinden.

3.2.5 Hendrik-Ido-Ambacht

Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht vangt sinds een lange tijd Oekraïense ontheemden en asielzoekers op. Dit startte in 2005 en we zetten dit in de toekomst graag voort, binnen de mogelijkheden die onze gemeente heeft. Op dit moment vangt de gemeente op onze COA-locatie, het schip de Bellriva, 200 asielzoekers op. Op het naastgelegen schip, de Rossini, vangen wij 200 ontheemden uit Oekraïne op. In onze gemeente hebben wij daarnaast zes plekken in een woning opengesteld voor ontheemden uit Oekraïne waar we een gezin met kinderen kunnen opvangen. Deze plekken zijn ook in gebruik genomen.

Beide opvanglocaties, gelegen aan Noordeinde 201-203 en 213-215, hebben een contract tot 1 juli 2025. De gemeente is voornemens om beide locaties te verlengen tot 1 juli 2027. Dit is onder voorbehoud van het besluit dat onze gemeenteraad hierover neemt.

In de brief van het Rijk aan de burgemeesters, ontvangen op 21 augustus 2024, wordt gesproken over een vergroting van de inspanningsplicht in de opvang van Oekraïense ontheemden. Voor onze gemeente betekent dit de opvang voor 267 ontheemden per 1 januari 2025. Wij kijken naar de mogelijkheden om op de bestaande locatie aan deze inspanningsplicht gehoor te kunnen geven. Ook dit is onder voorbehoud van het besluit dat onze gemeenteraad hierover neemt.

3.2.6 Hoeksche Waard

Uitbreiding AZC

In december 2022 heeft de gemeente voor vijf jaar een bestuursovereenkomst gesloten met het COA voor de opvang van 400 asielzoekers in het AZC in 's-Gravendeel.
Het COA heeft een conceptverzoek ingediend voor het verhogen van de opvang in het AZC met 100 plekken. Na beoordeling van de ingediende stukken door gemeente en ketenpartners, kan het COA de vergunning aanvragen. In het najaar van 2024 starten dan de voorbereidingen voor het plaatsen van woonunits.

Asielschip
In afwachting van uitbreiding van het aantal opvangplaatsen in het AZC in 's-Gravendeel, heeft de gemeente in april dit jaar besloten mee te werken aan een tijdelijke opvanglocatie in de vluchthaven aan de Kilweg in 's-Gravendeel. Het COA heeft een conceptverzoek bij de gemeente ingediend als voorbereiding op de vergunningaanvraag. Volgens de huidige planning wordt de vergunningaanvraag eind september ingediend.

Huidige opvang GOO
Op de locatie Piershil (voormalig gemeentehuis Korendijk aan de Voorstraat) wonen sinds maart 2022 125 Oekraïense ontheemden.
Op de locatie Strijen (voormalig gemeentehuis Strijen aan het Waleplein) wonen sinds september 2022 170 bewoners en sinds oktober 2023 nog eens 100 bewoners in woonunits op het parkeerterrein naast het voormalige gemeentehuis. Oorspronkelijk zou de opvang in de gemeentehuizen voor enkele maanden zijn. Enkele voorzieningen voldoen na 2½ jaar niet meer, waardoor er aanbestedingen lopen voor betere voorzieningen. Onder andere voor het vervangen van de huidige sanitaire voorziening in een tent op het terrein van de locatie Piershil. Het college neemt in het najaar 2024 een besluit over het verlengen van de opvanglocaties met een jaar.

3.2.7 Molenlanden

Op dit moment biedt de gemeente Molenlanden 74 plekken voor asielzoekers in een tijdelijke gemeentelijke opvang. Voor wat betreft de zoektocht naar andere locaties voor opvang van asielzoekers zijn in de raadsvergadering van 12 december 2023 criteria zijn vastgesteld voor de lange termijn opvang van asielzoekers. Bij die gelegenheid is door de gemeenteraad een motie aangenomen over het betrekken van inwoners bij opvanglocaties voor asielzoekers en vluchtelingen. Deze motie zal de komende tijd worden vormgegeven, maar Molenlanden zal zich tegelijkertijd ook inspannen om (deels) invulling te geven aan de opgave t.b.v. de Spreidingswet.

Voor realisatie van de beoogde opvanglocatie in Giessenburg leggen wij naar verwachting medio oktober een voorstel aan het college voor (start aanbesteding, aanvraag omgevingsvergunning, etc.). Dit als vervolg op het besluit van het college van 13 februari 2024 om in te zetten op kortweg (a) de opvang van maximaal 75 Oekraïners zolang de oorlog duurt (met korte overgangsfase; omgevingsvergunning zal ook hier
naar verwachting voor 10 jaar worden aangevraagd) en (b) vervolgonderzoek te doen naar de invulling daarna (hetzij tijdelijk hetzij permanent).

3.2.8 Papendrecht

Papendrecht vangt op dit moment 85 asielzoekers op, op de locatie Poldermolen, deze sluit eind dit jaar. Ook biedt Papendrecht opvang aan 50 AMV'ers op de Seringenstraat. Laatstgenoemde is Papendrecht voornemens te verlengen tot in ieder geval februari 2026. Daarnaast is Papendrecht van plan om nog een locatie te realiseren voor 80 AMV'ers. Deze zou in de eerste helft van 2025 gerealiseerd moeten zijn voor 5 jaar na opening.

Papendrecht heeft een noodopvang Oekraïne voor 50 reguliere plekken. Er zijn gesprekken gaande met de verhuurder om de opvang te verlengen.

3.2.9 Sliedrecht

In het najaar van 2022 is een crisisnoodopvang ingericht voor 50 asielzoekers in een tijdelijk leegstaande vleugel van het gemeentehuis, om zo een snelle bijdrage te kunnen leveren aan het verminderen van de problematiek in ter Apel. Inmiddels zijn we samen met het COA bezig om een opvang voor 250 asielzoekers te realiseren in Sliedrecht-Noord. Dit is inclusief de 110 opvangplekken die Sliedrecht voor Alblasserdam realiseert, in ruil waarvoor Alblasserdam in de komende 5 jaar in totaal 87 statushouders van Sliedrecht overneemt. Voor wat betreft de samenwerking met Hardinxveld-Giessendam zal, als er een conceptovereenkomst komt, deze worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

Gemeente Sliedrecht zet zich al geruime tijd in voor de opvang van vluchtelingen. Sinds maart 2022 exploiteren we een opvang voor 150 Oekraïense vluchtelingen. Recent is door een verbouwing van het pand extra ruimte gecreëerd, zodat er nu 190 mensen kunnen worden opgevangen.

3.2.10 Zwijndrecht

In Zwijndrecht is op 22 mei 2024 een opvanglocatie voor asielzoekers geopend, voor de periode van drie jaar. Er worden 230 asielzoekers opgevangen, inclusief 60 AMV'ers. Na een periode van zes maanden wordt het aantal opgehoogd tot 300, tenzij hiermee door COA de veiligheid en beheersbaarheid niet kan worden gewaarborgd. Daarmee voldoet Zwijndrecht ruimschoots aan het aantal dat de spreidingswet vraagt.

Voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen wordt een nieuwe locatie geopend en gezocht naar andere locaties om een passend aandeel aan de opgave te leveren.

1. REGIO ZUID-HOLLAND ZUID OVERZICHT PER REGIO ASIEL

Gemeente	Regio	Opgave o.b.v. Spreidingswet	Waarvan geschikt voor AMV	Huidige opvangcapaciteit	Waarvan voor AMV	Verwachte opvangcapaciteit	Waarvan voor AMV2	Gemaakte afspraken over uitruil	Hoeveel opvangplekken gerealiseerd voor 1-7-2025	Hoeveel plekken op 1-2-2026 beschikbaar
Alblasserdam	ZHZ	110	9	0	0		0	neemt 87 statushouders over van Sliedrecht	0	0
Dordrecht	ZHZ	611	52	0	0	580	50		0	580
Gorinchem	ZHZ	199	17	300	0	150	0		150	150
Hardinxveld-Giessendam	ZHZ	110	9	0	0		0		0	0
Hendrik-Ido-Ambacht	ZHZ	204	17	200	0		0		200	0
Hoeksche Waard	ZHZ	549	47	400	0	100	0		500	500
Molenlanden	ZHZ	280	24	74	0		0		74	74
Papendrecht	ZHZ	183	16	135	50	80	80		130	130
Sliedrecht	ZHZ	139	12	50	0	250	0	neemt 110 opvangplekken over van Alblasserdam	50	250
Zwijndrecht	ZHZ	230	19	230	60	70	0		300	300
Totaal		**2.615**	**222**	**1389**	**110**	**1230**	**130**		**1404**	**1984**
Percentages				53%	50%				54%	76%

2. REGIO ZUID-HOLLAND ZUID HUIDIGE LOCATIES ASIEL

Gemeente	Locatie	Soort opvang	AMV of regulier	Aantal plekken	Sluitingsdatum	Peildatum	Opmerkingen
Gorinchem	GORINCHEM - Vroedschapstraat	Noodopvang	Regulier	300	28-12-2024	16-6-2024	
Hendrik-Ido-Ambacht	HENDRIK-IDO-AMBACHT - Noordeinde	Noodopvang	Regulier	200	30-6-2025	16-6-2024	
Hoeksche Waard	S-GRAVENDEEL - Kilweg	Regulier	Regulier	400	15-12-2027	16-6-2024	
Molenlanden	BLESKENSGRAAF CA - Melkweg	Crisis Noodopvang	Regulier	74	31-12-2024	14-10-2024	
Papendrecht	PAPENDRECHT - Poldermolen	Noodopvang	Regulier	85	1-12-2024	16-6-2024	Sluit op de afgesproken datum
Papendrecht	PAPENDRECHT - Seringenstraat	Noodopvang	AMV	50	23-11-2024	16-6-2024	Het huidige huurcontract loopt tot 23-11-2024. COA heeft bij de eigenaar verlenging gevraagd tot 1-2-2026. Dit past binnen de huidige besuursovereenkomst die loopt tot 1 april 2026.
Sliedrecht	SLIEDRECHT - Industrieweg	Crisis Noodopvang	Regulier	50	31-12-2025	14-10-2024	
Zwijndrecht	ZWIJNDRECHT - Ara hotel	Noodopvang	Regulier	170	22-4-2027	16-6-2024	
Zwijndrecht	ZWIJNDRECHT - Ara hotel	Noodopvang	AMV	60	22-4-2027	16-6-2024	
Totaal				**1389**			

3. REGIO ZUID-HOLLAND ZUID NIEUWE LOCATIES ASIEL

Gemeente	Locatie	Straat en huisnummer	Postcode	Soort opvang	Amv en/of regulier	Aantal plekken	Openingsdatum	Sluitingsdatum	Welke fase?	Planning voor realisatie	COA akkoord	Afstemming met provincie	Functie grond	Opmerkingen
Dordrecht	Dordtse Kil	Burgemeester Van der Dussenstraat		Duurzaam	Regulier	580	1-10-2025		Realisatiefase		Ja			
Hoeksche Waard	s-Gravendeel	Kilweg 41	3295KC	Duurzaam	Regulier	100	1-12-2024		Realisatiefase					
Hoeksche Waard	s-Gravendeel			Noodopvang	Regulier	180	?	?	Verkenningsfase					
Gorinchem	Gorinchem	Buys Ballotstraat 9	4207HZ	Duurzaam	Regulier	150	28-12-2024		Realisatiefase		Ja			
Papendrecht	Papendrecht - X	Weteringsingel		Duurzaam	Amv	80	1e helft 2025	5 jaar na dato	Besluitvormingsfase		Ja			AMV-opvang voor 70 tot 80 bewoners met bij voorkeur inclusief een ISK-onderwijslocatie op deze locatie. Belangrijk gerelateerd aandachtpunt is het inregelen van ISK-onderwijs, zowel de huisvesting als de onderwijskundige kant (o.a. mogelijkheid differentiatie). Dit moet op regionale schaal gezien worden. De locatie heeft bestemmingen detailhandel; dienstverlening; horeca van categorie 1a, 1b en 2; zelfstandige kantoren; wonen in zelfstandige woonruimte.
Sliedrecht	Sliedrecht	Kweldamwe-Zwijnskade		Duurzaam	Regulier	250	31-12-2025		Realisatiefase		Ja			
Zwijndrecht	Zwijndrecht ARA	Veerweg 10	3336LM	Noodopvang	Regulier	70	22-10-2024		Realisatiefase		Ja			
Molenlanden	X	X	X	Noodopvang	Regulier	74	1-1-2025	1-2-2026	Realisatiefase		Ja			Mits financiering gewaarborgd blijft
Totaal						**1484**								

4. REGIO ZUID-HOLLAND ZUID HUIDIGE LOCATIES OEK

Gemeente	Locatie	Aantal plekken	Sluitingsdatum	Opmerkingen
Alblasserdam	Havenkerk	76	1-1-2025	Gaat naar 138 plekken
Alblasserdam	Jozuakerk	89	1-1-2025	Gaat naar 78 plekken
Dordrecht	Crownpoint	799	1-8-2025	
Dordrecht	Singel	258	31-12-2026	
Dordrecht	HUB	107	1-8-2025	50 plekken als CNO, rest wordt gebruikt als GOO
Gorinchem	Deli Home	108	1-4-2025	
Gorinchem	Hoogstraat	33	28-2-2026	
Gorinchem	Kleine Schelluinsekade	150	31-3-2026	
Hardinxveld-Giessendam	Creon	60	Geen sluitingsdatum	
Hardinxveld-Giessendam	Van Houwelingen	66	Geen sluitingsdatum	
Hendrik-Ido-Ambacht	De Baak	6	1-7-2026	
Hendrik-Ido-Ambacht	Schip Noordeinde	200	1-7-2025	
Hoeksche Waard	Piershil	125	1-1-2025	College neemt najaar besluit al dan niet te verlengen
Hoeksche Waard	Strijen	270	1-1-2025	College neemt najaar besluit al dan niet te verlengen
Molenlanden	Waal	64	Geen sluitingsdatum	de locatie blijft open zo lang dat nodig is voor opvang van vluchtelingen uit Oekraïne (omgevingsvergunning geldt voor 10 jaar).
Molenlanden	Wilgenweg	75	1-9-2025	de locatie wordt gehuurd met telkens een stilzwijgende verlenging van de huurovereenkomst met één jaar behoudens opzegging met inachtneming van een opzegtermijn van 3 maanden door huurder of verhuurder.
Papendrecht	Poldermolen	50	1-5-2025	Gemeente heeft met de eigenaar het gesprek geopend over een verlenging van de huurtermijn. De eigenaar staat daarvoor open. Een concrete datum moet nog worden afgesproken.
Sliedrecht	Stationspark	190	Geen sluitingsdatum	In principe is de locatie langdurig beschikbaar.
Zwijndrecht	Schip Ringdijk	130	1-1-2025	
Zwijndrecht	Woningen	38	1-1-2025	
Zwijndrecht	Nehemia	6	1-12-2024	
Zwijndrecht	Swinhove	3	31-12-2024	
Zwijndrecht	Nijverheid	8	31-12-2024	
		Totaal:		
		2911		

Gemeente	Opgave	Gerealiseerd
Totaal	3576	2911

5. REGIO ZUID-HOLLAND ZUID NIEUWE LOCATIES OEK

Gemeente	Locatie	Plekken	Sluitingsdatum	Openingsdatum	Opmerkingen
Dordrecht	Schippersinternaat	150		1-2-2025	Wordt in de toekomst nog opgehoogd naar 210 plekken. Zal ter vervanging van huidige plekken dienen.
Zwijndrecht	Ijsselmeer	180	1-1-2027	1-12-2024	Zal voornamelijk ter vervanging dienen van huidige plekken
Totaal		**330**			

6. REGIO ZUID-HOLLAND ZUID STATUSHOUDERS

Gemeente	Taakstelling incl. achterstand/voors	Aantal plaatsingen 1e helft 2024
Alblasserdam	41	10
Dordrecht	204	82
Gorinchem	68	33
Hardinxveld-Giessendam	28	15
Hendrik-Ido-Ambacht	31	29
Hoeksche Waard	222	52
Molenlanden	88	49
Papendrecht	69	15
Sliedrecht	39	19
Zwijndrecht	71	46

Regionaal opvangplan Haaglanden

Asielzoekers, Oekraïense ontheemden en statushouders

Van negen gemeenten in Haaglanden: Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar, Westland en Zoetermeer.

Dit document is vastgesteld in de Regionale Regietafel Haaglanden op 27 september 2024.

1. INLEIDING 4

1.1. Regionale samenwerking voor asielopvang 4
1.2. Spreidingswet en indicatieve verdeling per gemeente voor opvang asielzoekers 5
1.3. Opvang Oekraïense ontheemden; een inspanningsverplichting 5

2. DE OPGAVE 7

Asielzoekers 7
Oekraïense ontheemden 7
Statushouders 8

3. TOELICHTING BEELD HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE IN DE REGIO HAAGLANDEN 9

4. REGIONALE VOORZIENINGEN 10

4.1. Soorten opvang en inzet diverse locaties 10
AZC – asielzoekerscentrum 11
Noodopvang 11
Multifunctionele locaties 12
Flexwoningen 12
Betrokken partijen bij realisatie locaties 13
Knelpunten 14
4.2. Onderwijs voor nieuwkomers 15
Voedingsgebieden in de regio 15
Gezamenlijke opgave voor Nieuwkomersonderwijs 17
Knelpunten 18
4.3. Gezondheidszorg 18
Knelpunten 19
4.4. Werk en integratie 19
Werken voor asielzoekers 20
Werken voor Oekraïense ontheemden 22
Dagbesteding en integratie 22
Knelpunten 23
4.5. Veiligheid 24
4.6. Communicatie naar bewoners/participatie 25
4.7. Financiën 26
Financiering opvang asielzoekers 26
Financiën opvang Oekraïense ontheemden 27
Financiering regionale coördinatie en regie 27
Knelpunten 27

5. TOELICHTING HUIDIG EN TOEKOMSTIG BEELD PER GEMEENTE 30

5.1. Delft 30
Asielzoekers 30
Oekraïense ontheemden 31
Statushouders 32
5.2. Den Haag 32
Asielzoekers 32
Oekraïense ontheemden 34
Statushouders 35
5.3. Leidschendam-Voorburg 36
Asielzoekers 36
Oekraïense ontheemden 36
Statushouders 36
5.4. Midden-Delfland 37
Asielzoekers 37
Oekraïense ontheemden 37
Statushouders 37
5.5. Pijnacker-Nootdorp 38

Asielzoekers *38*
Oekraïense ontheemden *39*
Statushouders *39*
5.6. Rijswijk 39
Asielzoekers *39*
Oekraïense ontheemden *40*
Statushouders *40*
5.7. Wassenaar 40
Asielzoekers *40*
Oekraïense ontheemden *41*
Statushouders *41*
5.8. Westland 42
Asielzoekers *42*
Oekraïense ontheemden *42*
Statushouders *42*
5.9. Zoetermeer 42
Asielzoekers *42*
Oekraïense ontheemden *43*
Statushouders *43*

6. CONCLUSIE REGIONALE INVULLING VAN DE OPGAVE 44

Realisatie opgave asielplekken *44*
Realisatie inspanningsverplichting opvang Oekraïense ontheemden *45*

7. BIJLAGE: OPVANGLOCATIES IN DE REGIO HAAGLANDEN 46

Asielzoekers *46*
Oekraïense ontheemden *47*

8. BIJLAGE: SOORTEN OPVANG 49

9. BIJLAGE: VLUCHTELINGEN EN MIGRATIE 51

1. Inleiding

1.1. Regionale samenwerking voor asielopvang

Op 23 januari 2024 heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen vastgesteld, ook wel de “Spreidingswet” genoemd. De wet is per 1 februari 2024 in werking getreden en geeft elke gemeente in Nederland de opgave een bepaald aantal asielzoekers op te vangen. De stand van zaken van de invulling van deze opgave voor de gemeenten in de regio Haaglanden wordt in dit regionaal opvangplan beschreven per gemeente. Gezamenlijk leidt dit tot het regionale beeld.

Het ministerie van Asiel en Migratie vraagt de commissaris van de Koning om per 1 november verslag te doen over de situatie in de eigen provincie. Het voorliggende regionaal opvangplan Haaglanden vormt samen met de opvangplannen van de andere vier inliggende regio’s de basis voor het verslag van de Commissaris van de Koning van de Provincie Zuid-Holland.

Besluitvorming over toekomstige locaties van asielzoekers is een proces dat in elke gemeente zorgvuldig doorlopen wordt in afstemming met college en gemeenteraad. De gemeenteraden hebben kennis kunnen nemen van het concept regionaal opvangplan en daarmee van de situatie in afzonderlijke gemeenten. Het regionaal opvangplan is aangevuld met recente besluitvorming en wordt na bestuurlijke afstemming in de Regionale Regietafel Haaglanden vastgesteld als samenwerkingsdocument en op 1 oktober 2024 aangeboden aan de Commissaris van de Koning van de Provincie Zuid-Holland.

In provinciaal verband is afgesproken niet alleen verslag te doen over het aantal asielplekken maar ook de opvang voor Oekraïense ontheemden te betrekken in het regionaal opvangplan. Zij maken immers gebruik van dezelfde voorzieningen en ook de zoektocht naar locaties kent voor beide groepen (inmiddels) dezelfde uitdagingen.
Daarnaast is de CvdK voornemens om bij het aanbieden van zijn verslag over de asielopvang in de provincie Zuid-Holland ook de stand van zaken van de opvang van statushouders weer te geven, waaronder ook de realisatiecijfers van de taakstelling van statushouders per gemeente. Daarom is in dit regioplan de gemeenten ruimte geboden context mee te geven t.a.v. de opvang van statushouders. Het is van belang de opgave integraal te benaderen, zowel aan de RRT als de PRT.

Midden mei 2024 is bekend geworden dat het nieuwe kabinet voornemens is de Spreidingswet te vervangen voor nieuwe wetgeving. Dit is bevestigd in het Regeerprogramma. Op dit moment is nog niet bekend op welke termijn dit geeffectueerd zal worden, ook is onduidelijk welke (regie)rol er van de gemeenten verwacht wordt en hoe. De leden van de Regionale Regietafel Haaglanden merken de invloed van de politieke landelijke ontwikkelingen in het draagvlak voor het creëren van nieuwe locaties, daarnaast geeft het onzekerheid over financiering van structurele en duurzame opvang. Maar de leden ervaren in deze opgave ook een bestuurlijke verantwoordelijkheid, en de Spreidingswet is nog van kracht. Zij houden vast aan bovenstaand proces.

1.2. Spreidingswet en indicatieve verdeling per gemeente voor opvang asielzoekers

Onderdeel van de Spreidingswet is een tweejaarlijkse raming van het aantal asielopvangplekken dat Nederland naar verwachting nodig heeft. Voor 1 februari wordt door het Ministerie van Asiel en Migratie een capaciteitsraming bekend gemaakt. De capaciteitsraming vormt de basis voor de provinciale opgave en de basis van een indicatieve verdeling van het aantal op te vangen asielzoekers per gemeente voor een periode van twee jaar. De verdeling is gebaseerd op het aantal inwoners van de gemeente en een wegingsfactor op basis van de economische draagkracht.

Aan de provinciale regietafel Zuid-Holland (PRT) worden met de vijf inliggende regio's afspraken gemaakt over de invulling van de provinciale opvangopgave voor asielopvangplekken. In beginsel wordt de provinciale opgave evenredig verdeeld over de vijf regio's op basis van de indicatieve verdeling per gemeente. Elke gemeente gaat zelf over opening, locaties, continuering, uitbreiding, verlenging of sluiting van bestaande opvangvoorzieningen. In de regionale regietafel (RRT) wordt de inbreng van de gemeenten afgestemd.

De som van de gemeentelijke locaties moet optellen tot de provinciale opvangopgave die voortvloeit uit de Spreidingswet. Het gaat hierbij – volgens Spreidingswet – om locaties en plekken die uiterlijk zes maanden na het publiceren van het verdeelbesluit (1 juli 2025) beschikbaar zijn en minimaal beschikbaar tot het einde van de eerste wetscyclus (1 februari 2026).
Het is mogelijk, c.q. toegestaan om middels 'uitruil' van (doel)groepen te komen tot een andere indicatieve verdeling per gemeente[1]. De Spreidingswet gaat alleen over het bieden van opvangplekken voor asielzoekers. Maar gemeenten hebben ook opgaven m.b.t. opvang van ontheemden uit Oekraïne, huisvesting statushouders en arbeidsmigranten.

Op het moment dat de provincie op basis van het verslag niet voldoet aan de provinciale opgave, treedt een escalatieladder in werking. Op basis van het verslag van de CvdK neemt de minister voor 1 januari 2025 een verdeelbesluit. Dit is de verdeling van het restant aantal plekken (het tekort uit het provinciaal plan/opgave) over de aangewezen gemeenten. Het verdeelbesluit houdt rekening met het verslag van de CvdK over de geleverde plekken van gemeenten die voldoen aan de provinciale opvangopgave. De minister wijst in dat geval in het verdeelbesluit gemeenten aan die de plekken moeten realiseren en kan indien nodig interbestuurlijk toezicht toepassen.

1.3. Opvang Oekraïense ontheemden; een inspanningsverplichting

Vanaf maart 2022 vangt Nederland ontheemden op uit de Oekraïne. De hoge instroom toen leidde samen met de al bestaande druk op het COA (centraal orgaan opvang asielzoekers) tot een besluit van het kabinet om staatsnoodrecht te activeren. Hiermee kregen burgemeesters de wettelijke taak om zorg te dragen voor de opvang en verzorging van vluchtelingen uit

[1] In de Excel tabel in bijlage 6 wordt onderlinge uitruil beschreven.

Oekraïne. Met de komst van de Tijdelijke Wet Oekraïne – ter vervanging van het staatsnoodrecht – is de bestuurlijke verantwoordelijkheid belegd bij het college van B&W.

De opvang van de Oekraïense ontheemden in gemeentelijke opvang is begonnen met een taakstelling van 50.000 per veiligheidsregio. Aanvullend daarop kwam (uiteindelijk) een inspanningsverplichting van 47.000, ook verdeeld per veiligheidsregio op basis van inwonersaantal en oppervlakte. In de regio Haaglanden is de regionale taakstelling plus de inspanningsverplichting vervolgens verdeeld per gemeente op basis van inwonersaantal. In praktijk spreken we nu van inspanningsverplichting, omdat de taakstelling inmiddels ingevuld is.
De gemeenten organiseren de opvang en dragen zorg voor het beheer van de locaties. Dat is de gemeentelijke opvang Oekraïners (GOO). Daarnaast bieden ook particulieren opvang aan (POO), deze opvang telt niet mee in de inspanningsverplichting per regio maar wordt regionaal wel bijgehouden[2] omdat ook de ontheemden in deze opvang gebruik maken van de voorzieningen.

Het Regionaal Centrum Vluchtelingenspreiding (RCVS) plaatst in afstemming met de landelijke organisatie Oekraïense ontheemden op locaties in de regio Haaglanden. Het RCVS registreert in nauwe samenwerking met de gemeenten de persoonsgegevens en het aantal plekken dat de gemeenten in Haaglanden bieden. Het RCVS is gevestigd bij het Opgaveteam Nieuwkomers van de gemeente Den Haag.

[2] Met particulier opvang wordt bedoeld gastgezinnen die tijdelijke woonruimte aan vluchtelingen bieden, in hun huizen of op andere geschikte plaatsen. Daarnaast vindt een deel van de vluchtelingen op eigen kracht zelfstandige woonruimte. Dat valt niet onder particuliere opvang. (Bron: Handreiking Particulier Opvang Oekrainers (POO), versie 8.0, 15 jan 2024)

2. De opgave

Asielzoekers

Onze regionale opgave voor asielzoekers in de regio Haaglanden is het creëren van 5.794 plekken. Hiervan moeten er 482 geschikt zijn voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV-ers). De opgave ligt vast in een indicatieve verdeling[3] die tot stand is gekomen op basis van inwoneraantal en de sociaal-economische status[4] van een gemeente (SES-WOA score).

Dit leidt tot onderstaande verdeling:

	Delft	Den Haag	Leidschendam-Voorburg	Midden-Delfland	Pijnacker-Nootdorp	Rijswijk	Wassenaar	Westland	Zoetermeer	Regionaal
Opgave	434	2.513	448	133	397	306	158	702	703	5.794
waarvan AMV-ers	37	213	38	11	34	26	13	60	60	492

Oekraïense ontheemden

Op 5 april 2024 hebben de ministeries van Justitie en Veiligheid (JenV) en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) per brief een nieuwe meerjaren-prognose gedeeld voor zowel Oekraïners als asielzoekers. Deze nieuwe prognose beïnvloedt de opgave voor asielzoekers niet en krijgt voor deze groep pas beslag in de volgende cyclus van de Spreidingswet.

De brief kondigt wel een verhoogde prognose aan voor Oekraïense ontheemden; 120.000 landelijk benodigde gemeentelijke opvangplekken. Na de zomer wordt tijdens de reguliere herijking van de meerjaren-productie-prognose, waar deze prognose een onderdeel van is, dit aantal opnieuw bekeken. De prognose zal op 1 januari 2025 worden vertaald naar een nieuwe inspanningsverplichting.

In de hierboven genoemde brief is de prognose van 120.000 landelijk benodigde gemeentelijke opvangplekken verdeeld over de verschillende veiligheidsregio's volgens de geldende verdelingssystematiek; een verdeling op basis van inwonersaantal plus oppervlakte. Voor Veiligheidsregio Haaglanden betekent dit een prognose van 4.676 plekken. De afgelopen jaren is de inspanningsverplichting voor de gemeentelijke opvangplekken van de veiligheidsregio Haaglanden verdeeld over de negen deelnemende gemeenten op basis van het inwonersaantal.

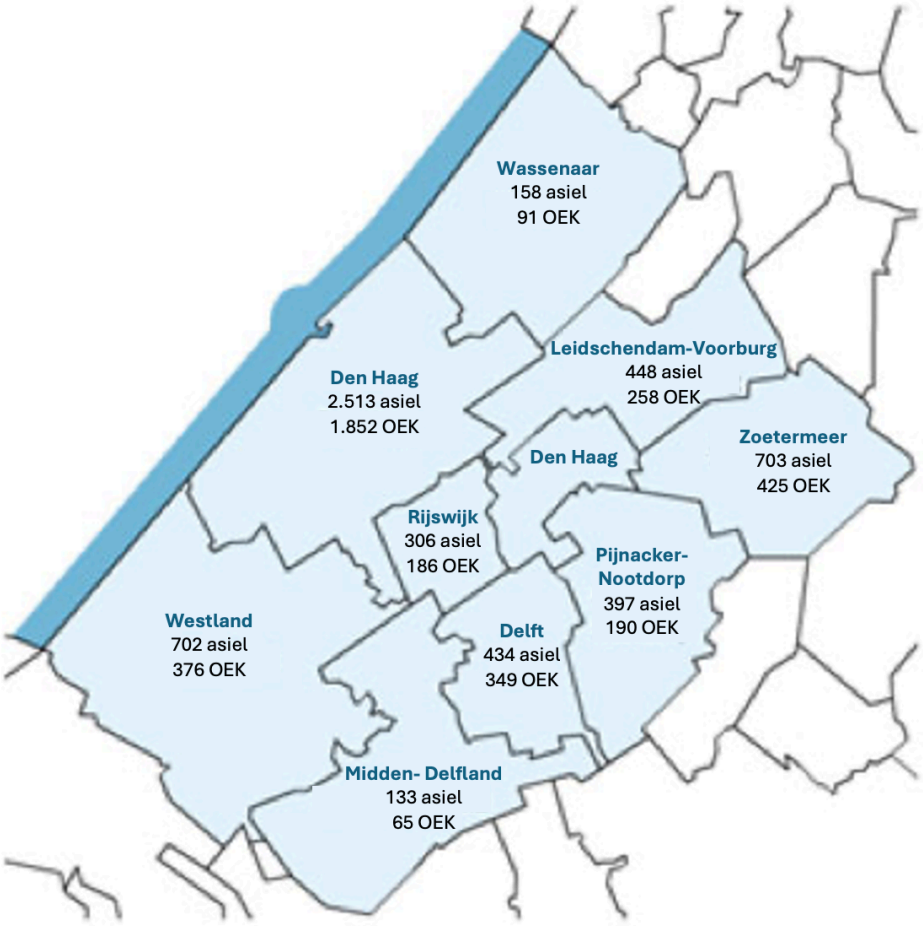
Dit leidt tot onderstaande verdeling:

	Delft	Den Haag	Leidschendam-Voorburg	Midden-Delfland	Pijnacker-Nootdorp	Rijswijk	Wassenaar	Westland	Zoetermeer	Regionaal
Huidige inspanningsverplichting	349	1.852	258	65	190	186	101	376	425	3.802
Verdeling nieuwe prognose per 1 januari 2025 per gemeente	431	2.284	318	79	234	229	112	464	525	4.676

[3] De capaciteitsraming met daarin de indicatieve verdeling is gepubliceerd in de Staatscourant: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2024-3320.html

[4] De SES-WOA score is een relatieve score, waarmee duidelijk wordt hoe inwoners van een gemeente het ten opzichte van elkaar doen als het gaat om welvaart, opleidingsniveau, en werk.

Overzicht opgaves per gemeente voor opvang asielzoekers en Oekraïense ontheemden:

Statushouders

De opgave voor de statushouders is geen onderdeel van de Spreidingswet. De Rijksoverheid bepaalt elk half jaar hoeveel vergunninghouders gemeenten een plaats moeten geven om te wonen. Dit aantal staat in de taakstelling voor huisvesting vergunninghouders[5]. De verdeling over gemeenten hangt af van hoeveel mensen er in een gemeente wonen.

Het realiseren van de opgave voor statushouders beïnvloedt de doorstroom in de asielketen. Statushouders die geen huisvesting in de toegewezen gemeente krijgen, blijven veelal in de asielopvang-locaties en bezetten daarmee een plek in de asielketen.

De CvdK is voornemens om bij het aanbieden van zijn verslag over de asielopvang in de provincie Zuid-Holland ook de stand van zaken van de opvang van statushouders weer te geven, waaronder ook de realisatiecijfers van de taakstelling van statushouders per gemeente. Daarom is in dit regioplan de gemeenten ruimte geboden context mee te geven t.a.v. de opvang van statushouders. Dit is opgenomen in hoofdstuk 5.

[5] Taakstelling en realisatie van statushouders per gemeente is te vinden op https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asielbeleid/huisvesting-asielzoekers-met-verblijfsvergunning

3. Toelichting beeld huidige en toekomstige situatie in de regio Haaglanden

In onze regio is een aantal grotere locaties gevestigd waar asielzoekers opgevangen worden, bijvoorbeeld in het AZC Wassenaar, en in Zoetermeer in de voormalige penitentiaire inrichting (PI). Daarnaast zijn er zowel voor asielzoekers als voor Oekraïense ontheemden kleinere locaties gerealiseerd.

De RRT Haaglanden gaat uit van het beginsel dat elke gemeente zelf verantwoordelijk is voor het realiseren van het aantal opvangplekken volgens de capaciteitsraming. Daarom worden de locaties per gemeente inhoudelijk toegelicht in hoofdstuk 5, evenals mogelijke nieuwe locaties.

4. Regionale voorzieningen

Natuurlijk gaat het bij de opvang van mensen (asielzoekers, Oekraïense ontheemden en statushouders) niet alleen om fysieke huisvesting. Mensen gaan onderdeel uitmaken van onze samenleving, leven in onze wijken, maken gebruik van voorzieningen en hebben zorg nodig. En gemeenten hebben (wettelijke) taken t.a.v. zorg, veiligheid en onderwijs.

In dit hoofdstuk wordt uiteengezet welke behoeftes er zijn ten aanzien van voorzieningen zodat deze afwegingen meegenomen kunnen worden in het realiseren van asielopvang. Voorzieningen voor nieuwkomers kunnen per gemeente geregeld worden, er kan van elkaar geleerd worden maar onderdelen kunnen ook gezamenlijk opgepakt worden. Ook zien we regiobreed knelpunten. Vanuit deze perspectieven zijn alle voorzieningen beschreven.
De RRT Haaglanden pakt waar mogelijk zelf regionaal knelpunten op. Op andere punten kunnen de leden van de RRT lobby voeren naar het Rijk, de VNG en de G4, onduidelijkheid over de inhoud van toekomstige wetgeving maakt dit ingewikkeld.

Voor de opvang van asielzoekers en voor de opvang van Oekraïense ontheemden wordt van dezelfde voorzieningen gebruik gemaakt; dezelfde soort locaties, voor alle minderjarigen nieuwkomersonderwijs en zorg. De behoeften zijn bij beide groepen min of meer gelijk. Soms wordt het afhankelijk van de doelgroep anders geregeld of is er een andere wettelijke grondslag. Ook statushouders gebruiken een deel van deze voorzieningen.

4.1. Soorten opvang en inzet diverse locaties

In de regio Haaglanden zijn er verschillende vormen van opvang die variëren in grootte, doelgroep en termijn van beschikbaarheid. Er zijn locaties voor de asielzoekers, Oekraïense ontheemden, statushouders en locaties die specifiek geschikt zijn voor AMV-ers.

Vanuit het Rijk zijn er definities beschikbaar die de soorten opvang schetsen en aangeven welke eisen aan deze elke soort opvang gesteld worden. Er is *duurzame opvang* die langer dan vijf jaar beschikbaar is en korter durende *noodopvang* met een lager kwaliteits- en voorzieningenniveau. Noodopvang die door gemeente beheerd wordt is *tijdelijke gemeentelijke opvang* genoemd en *crisisnoodopvang* is opvang in sporthallen of tenten. In Haaglanden hebben we dit soort crisisnoodopvang niet en geven we de voorkeur aan tijdelijke opvang in hotels boven sporthallen. Meer informatie over de vormen van opvang in bijlage 8.

Doel van de Spreidingswet is het realiseren van locaties voor de langere termijn voor minimaal 5 jaar. Daarmee wordt een stabiele opvang en huisvestingscapaciteit gecreëerd, een hogere kwaliteit van huisvesting en meer rust en duidelijkheid voor de vluchtelingen en omwonenden beoogd. Verder is de realisatie van duurzame en structurele opvangcapaciteit kostenbesparend omdat op termijn geen kostbare tijdelijke locaties of hotels meer ingezet hoeven te worden. Op langere termijn kunnen plekken flexibel ingezet worden om in de toekomst andere (aandachts)groepen op te vangen of te huisvesten. Hiervoor worden soms flexwoningen gebruikt.

Daarnaast verdient het voor sommige gemeenten de voorkeur – mits een locatie voor langere termijn beschikbaar is – om opvanglocaties te creëren waar meerdere doelgroepen terecht kunnen; multifunctionele locaties.

Voor het realiseren van opvang voor asielzoekers hanteert het COA kwaliteitskaders waaraan COA-locaties moeten voldoen[6]. Daar waar een afwijking zich voordoet wordt altijd gekeken naar een passende oplossing en is maatwerk vaak mogelijk. Dit is vooral van belang bij kleinschalige opvanglocaties van minder dan 150 plekken. In het kader van uniformiteit is het uitgangspunt dat het COA de potentiële locaties toetst. Een ander criterium voor het realiseren van opvanglocaties is de aanwezigheid van voorzieningen in de buurt zoals onderwijs, openbaar vervoer en winkels.
Voor de opvang van Oekraïense ontheemden schrijft artikel 6 van de Regeling opvang ontheemden Oekraïne voor waaraan de opvang moet voldoen.

Uitgangspunt voor een nieuwe locatie is dat die niet in strijd mag zijn met instructieregels uit de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening. De gemeente toetst in de verkenningsfase of een locatie pas binnen deze verordening. Bij mogelijke strijdigheid van een locatie met het provinciaal beleid is het van belang om de provincie tijdig te betrekken. Voor grotere locaties zijn maatwerkoplossingen bespreekbaar[7].

Bij de bouw van locaties of het verwerven van grond komen meerdere knelpunten naar voren. Financiering van dit soort locaties is een knelpunt omdat er meerdere financiële regelingen en eisen zijn die op dezelfde locatie van toepassing zijn.

AZC – asielzoekerscentrum

De regio Haaglanden kent één asielzoekerscentrum. In de gemeente Wassenaar worden sinds 1997 in vakantiepark Duinrell in de wintermaanden asielzoekers opgevangen. Tijdens de coronaperiode heeft het COA verzocht om de locatie ook in de zomermaanden te mogen gebruiken voor opvang. In 2022 heeft het COA opnieuw een verzoek gedaan om de opvang ook in de zomer te laten plaatsvinden.

Op basis van de goede ervaring en samenwerking, heeft de gemeente samen met het COA besloten om de locatie het hele jaar open te houden voor opvang van asielzoekers. De gemeente Wassenaar heeft als voorwaarden gesteld dat alleen opvang geboden mag worden aan kansrijke asielzoekers of statushouders. Niet aan personen die al in aanraking zijn geweest met de politie.

Momenteel is de locatie tot maart 2028 open voor maximaal 930 asielzoekers, waarvan 50 gereserveerd is voor alleenstaande minderjarig vreemdelingen (AMV-ers).

Noodopvang

In de regio is het grootste deel van de COA-locaties noodopvang. De omvang van deze locaties varieert van 50 tot 650 personen en deze locaties zijn vaak tijdelijk van aard. Het COA

[6] Meer informatie over de kwaliteitseisen op www.coa.nl/nl/vastgoed.
[7] Mogelijkheden voor maatwerk in provinciaal beleid staan beschreven in de brief Uitwerking ruimtelijke strategie asielopvang: https://www.zuid-holland.nl/publish/besluitenattachments/uitwerking-ruimtelijke-strategie-asielopvang/gs-brief-aan-ps-uitwerking-ruimtelijke-strategie-asielopvang-dos-2023-0000151.pdf

werkt het liefst met locaties van 1000 of meer asielzoekers. Maar soms is dit in de gemeenten niet mogelijk door gebrek aan geschikte locaties. Dan kan het een optie zijn een kleinere satellietlocatie te openen die gekoppeld is aan een AZC of grotere noodopvang. De opvang voor Oekraïense ontheemden betreft ook meestal noodopvang.

Voorbeeld in de regio

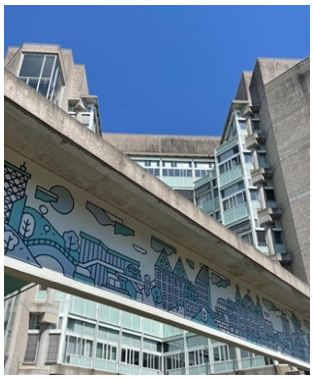
Voorbeelden van noodopvang in de regio zijn de Regulusweg in Den Haag, het Manderspark in Delft en de PI aan de Rokkeveenseweg in Zoetermeer.
In gemeente Den Haag wordt gewerkt met satelliet-locaties. Zo zijn Aquarius, Pink Flamingo en Parkhotel satellietlocaties van het AZC in Wassenaar en is het Fletcher Stadshotel een satellietlocatie van de Regulusweg.

Multifunctionele locaties

Multifunctionele locaties zijn opvang-huisvestingslocaties waar verschillende doelgroepen opgevangen of gehuisvest kunnen worden. De kracht van de multifunctionele locaties is dat de invulling ervan flexibel kan zijn.
De beste programmering van een locatie is afhankelijk van het pand, de locatie, de behoefte en vanuit omwonenden en de urgentie van bepaalde beleidsdoelen. Deze locaties worden in de eerste plaats ontwikkeld voor de opvang van vluchtelingen. Dit is de aanleiding en het primaire doel van de multifunctionele locaties. Daarnaast kan er publieke waarde toegevoegd worden aan de locatie door die ook voor andere beleidsdoelen in te zetten en/of van directe meerwaarde te laten zijn voor de omgeving. Bijvoorbeeld zorg/medische voorzieningen, onderwijs, maar ook culturele, ontmoetings- en/of sportvoorzieningen, bedrijvigheid of (flex)woningen. Met deze multifunctionele benadering wordt de kwaliteit van de opvanglocaties voor zowel de vluchtelingen als de omwonenden geborgd en het voegt publieke waarde toe aan de directe omgeving.

Voorbeeld in de regio

In Den Haag is het SoZa pand multifunctioneel ingezet. Het is een voormalig pand van het ministerie van Sociale Zaken waar nu Oekraïense ontheemden worden opgevangen, daarnaast is er ruimte voor bedrijvigheid, onderwijs en horeca.
In de flexwoningen van Rijswijk worden diverse doelgroepen opgevangen; statushouders, spoedzoekers, studenten en maatschappelijke opvang. Ook voor de toekomstige locatie in Rijswijk wordt gedacht aan het combineren van diverse doelgroepen. In het hotel Van der Valk in Pijnacker-Nootdorp worden zowel asielzoekers als Oekraïense ontheemden opgevangen.

Flexwoningen

Flexwoningen zijn kleine woningen die verplaatsbaar, stapelbaar, schakelbaar en/of splitsbaar zijn. Deze woningen kunnen in relatief korte termijn gebouwd worden. Het tijdelijke karakter van flexwoningen maakt het een aantrekkelijke en slimme vorm van

bouwen. Er zijn veel doelgroepen die baat hebben bij een verplaatsbare flexwoning. Flexwoningen hebben over het algemeen een maximale beschikbare termijn van 15 jaar, deze termijn maakt flexwoningen uitermate geschikt voor het opvangen van nieuwkomers.

Bij het realiseren van flexwoningen als opvang, moet rekening gehouden worden met het volgende:

- **De doelgroep**: Welke groep (of groepen) woningzoekenden zouden mogelijk met asielzoekers kunnen samenwonen. Hierbij kan gedacht worden aan vergunninghouders, arbeidsmigranten of seizoenwerkers, (internationale) studenten, jongeren en starters op de woningmarkt, spoedzoekers, zorgbehoevenden, dak- en thuislozen en mensen die afhankelijk zijn van de maatschappelijke opvang
- **Financiële overwegingen:** Een van de knelpunten bij het realiseren van tijdelijke vastgoed is de businesscase. Om tot realisatie van verplaatsbare flexwoningen over te gaan, is het van belang om tot een acceptabele financiële businesscase te komen voor zowel gemeente als ontwikkelende partij. Wat acceptabel is, is afhankelijk van de doelstellingen van de betrokken partijen.
- **Afstemming:** Flexibele opvanglocaties kunnen eigendom zijn van COA, gemeenten of derde partijen, waarbij de gebruikers een vergoeding betalen aan de eigenaar. Per locatie moet vastgesteld worden welke vorm van eigenaarschap en verhuur passend is.

Voorbeeld in de regio

In de regio Haaglanden wordt al gebruik gemaakt van flexwoningen. In Rijswijk voor de opvang van statushouders, in Delft voor de opvang van Oekraïense ontheemden en eind van het jaar komen er flexwoningen in Zoetermeer waarvan een deel voor statushouders. Pijnacker-Nootdorp doet onderzoek naar het inzetten van flexwoningen in combinatie met asielzoekers of Oekraïense ontheemden.

Gemeente Midden-Delfland en corporatie Wonen Midden-Delfland hebben een tijdelijke woonwijk met 30 flexwoningen laten plaatsen in Maasland. De helft van de woningen is bestemd voor Oekraïense ontheemden, de andere 15 units zijn voor spoedzoekers en starters uit de gemeente.

Ook bij toekomstige asiellocaties in Midden-Delfland, Rijswijk en Pijnacker-Nootdorp worden er combinaties gemaakt met opvang van doelgroepen in flexwoningen.

Betrokken partijen bij realisatie locaties

Bij het realiseren van locaties in de regio werken we samen met verschillende partijen waarbij COA en de provincie het belangrijkst zijn. Het COA beoordeelt of een potentiële locatie voldoet aan de eisen die gesteld worden aan opvang. De provincie dient betrokken te worden als er een andere bestemming nodig is voor de locatie. Voor de bouw van locaties zoals Harnaschpolder in Midden-Delfland en Hof van Elsenburg in Rijswijk een grote afhankelijkheid is van de Provincie voor de ruimtelijke ordening en van het COA voor het realiseren van de locatie (zie onder bij knelpunten).

Bij het realiseren en/of verkennen van multifunctionele opvang/huisvestingslocaties wordt er regelmatig samengewerkt met de woonregio en/of woningbouwcoöperaties, omdat de locaties naast het opvangen van nieuwkomers ook ingezet moeten worden voor andere doelgroepen die vallen onder de verantwoordelijkheid van woningbouwcoöperaties.

In de regio streven we er zo veel mogelijk naar om duurzame opvanglocaties te realiseren. Maar door acute hulpvragen van het COA of gebrek aan andere locaties, wordt er ook uitgeweken naar hotels of noodopvang. Daarom hebben zowel de gemeenten als het COA regelmatig contact met hoteleigenaren om het opvangen van nieuwkomers in hotels af te stemmen. In de regio wordt op dit moment samengewerkt met grotere ketens zoals Fletcher en Van der Valk maar ook met kleine hotels.

Knelpunten

- De Spreidingswet gaat ervan uit dat duurzame locaties binnen één jaar na start van de wet – dus voor 1 juli 2025 - 'sleutelklaar' beschikbaar moet zijn voor opvang. De wet gaat hierbij volledig voorbij aan de actuele woningnood, wettelijke termijnen van vergunningsprocedures (Omgevingswet), Aanbestedingswet (voor aankoop/aanpassing locaties), wettelijke bestuurlijke besluitvormingsprocedures (inclusief participatie door inwoners), samenwerking met grond- en vastgoed eigenaren en leveringstermijnen van producenten en aannemers.
- In Midden-Delfland heeft de gemeenteraad op 25 oktober 2023 besloten ongeveer 2 ha grond aan te kopen en met het COA een overeenkomst af te sluiten voor de ontwikkeling van een AZC met 225 opvangplaatsen. De grond voor de nieuwe locatie worden door het Bedrijvenschap Harnaschpolder bouwrijp overgedragen aan de gemeente. Op basis van het exploitatieplan van het COA is de planning de benodigde vergunningen in Q3 2024 te verlenen. Er is hierin een directe afhankelijkheid van het COA.
- Het is belangrijk nationaal beleid te ontwikkelen rondom het aflopen van contracten bij flexwoningen. Ervaring in Midden-Delfland is dat de woningcorporatie bereid is te investeren bij gecombineerde huisvesting met doelgroepen, maar dat exploitatie technisch een termijn van 10 jaar te kort is. Hiervoor zijn contracten getekend met een garantie dat na 10 jaar (vervaltermijn bij afwijking bestemmingsplan) een andere locatie aangeboden wordt. Voor beide partijen zijn er financiële risico’s, terwijl niet altijd gegarandeerd kan worden dat een nieuwe locatie beschikbaar komt.
- In de zoektocht naar locaties wordt ook Rijksvastgoed overwogen. Zo is er al asielopvang op de Regulusweg in Den Haag; 650 opvangplekken. Uitbreiding en verlenging van deze locatie dragen bij aan de leniging van de huidige nood en bieden een duurzamere oplossing. Bovendien is er reeds draagvlak in buurt en gemeenteraad voor asielopvang. Maar het Rijksvastgoedbedrijf heeft andere plannen met de locatie waardoor zij nog niet instemmen met verlenging.
- Knelpunt bij de doorstroming van de statushouders is de vertraagde afhandeling van de aanvragen voor gezinshereniging door de IND, er zijn nu wachttijden van meer dan een jaar. Daardoor kunnen deze statushouders niet direct passend gehuisvest worden en zal er voor langere duur in een tijdelijke opvangmogelijkheid moeten worden voorzien.

- De verdeling van asielopvangplekken door het Rijk is gebaseerd op het aantal inwoners van de gemeente en een wegingsfactor op basis van de economische draagkracht (SES-WOA score). De consequentie daarvan is dat in dichtbevolkte gemeenten er relatief veel asielplekken gecreëerd moeten worden.
  In de dichtbevolkte Randstad is de grondprijs hoog waardoor daarmee ook de kosten voor de opvanglocaties hoog zijn. Dit geldt met name als er opvang is in hotels; zoals regelmatig voorkomt in onze regio. Het COA maakt hier meer en meer bezwaar tegen waardoor gemeenten deze opvangplekken – ondanks beschikbaar draagvlak onder burgers en in de politiek - mogelijk niet kunnen verlengen.

4.2. Onderwijs voor nieuwkomers

Volgens de Wet primair onderwijs en de Wet voortgezet onderwijs zijn de schoolbesturen en de gemeenten samen verantwoordelijk voor het bieden van passend onderwijs, ook aan nieuwkomers waaronder asielzoekers en Oekraïense ontheemden, maar ook kinderen van arbeidsmigranten en expats. Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het geven van onderwijs en de gemeenten voor het bieden van onderwijshuisvesting en eventueel vervoer. Nieuwkomersonderwijs heeft met name aandacht voor taal en andere basisvakken zoals, rekenen/wiskunde en burgerschapsvorming. De leerlingen stromen na het nieuwkomersonderwijs door in het reguliere onderwijs. Nieuwkomersonderwijs biedt zowel in het basisonderwijs taalklassen en in het voorgezet onderwijs een programma van maximaal 2 jaar via internationale schakelklassen (ISK).

In het nieuwkomers-onderwijs zijn vier typen scholen: 1) scholen zijn onderdeel van een AZC's, 2) aparte nieuwkomersscholen, 3) scholen met aparte nieuwkomersgroepen en 4) reguliere basisscholen. In het voorgezet onderwijs zijn er de internationale schakelklassen (ISK) tot 20 jaar. In praktijk maakt men rond 18 jaar vaak de overstap naar het beroepsonderwijs. Daarin is het MBO een belangrijke partner.

De Tijdelijke nieuwkomersvoorziening in het onderwijs (TNV) biedt ruimte aan een tijdelijke oplossing als het echt niet mogelijk is regulier onderwijs aan te bieden. Hierbij krijgen kinderen beperkt les; minimaal 12,5 uur les per week met minimaal 10 uur aandacht voor de Nederlandse taal. TNV moet door de gemeente aangevraagd worden bij het Rijk en de noodzakelijkheid van deze maatregel moet eerst onderbouwd worden. De RRT Haaglanden heeft aangegeven deze vorm van onderwijs alleen in uiterste nood te willen toepassen.

Voedingsgebieden in de regio

Het ISK-onderwijs voor voortgezet onderwijs in onze regio is divers georganiseerd. Er wordt met voedingsgebieden gewerkt en twee gemeenten organiseren het onderwijs zelf. Het voedingsgebied Den Haag biedt onderwijs aan nieuwkomers in de gemeenten Den Haag, Rijswijk en Leidschendam-Voorburg. Het voedingsgebied Delft biedt onderwijs aan nieuwkomers in de gemeenten Delft, Pijnacker-Nootdorp, Westland en Midden-Delfland. Zoetermeer en Wassenaar organiseren het onderwijs zelf of via een ander gemeentelijk samenwerkingsverband. In enkele gevallen krijgen leerlingen in een ander voedingsgebied onderwijs.
Het primair onderwijs wordt vaak door de desbetreffende gemeente verzorgd. De aantallen leerlingen van nieuwkomers in het primair onderwijs zijn nog niet voor alle gemeenten bekend.

Kengetallen nieuwkomersonderwijs regio Haaglanden	primair onderwijs			voortgezet onderwijs		
Indicatieve gegevens per 1 september 2024	scholen	groepen	leerlingen	scholen	ISK-groepen	leerlingen
Den Haag	34	63	950	-	-	-
Leidschendam-Voorburg	2	4	60	-	-	-
Rijswijk				-	-	-
Voedingsgebied Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk					6	550
Delft	4	6	80 (excl. kleuters)	-	-	-
Pijnacker-Nootdorp				-	-	-
Westland	1	7	90	-	-	-
Midden-Delfland				-	-	-
Voedingsgebied Delft, Pijnacker-Nootdorp, Westland, Midden-Delfland					meerdere	300
Zoetermeer	2	6	90	2	9	145
Wassenaar		1	14		6	53

Voedingsgebied Den Haag
In het voedingsgebied Den Haag worden kinderen in het primair onderwijs via het centraal aanmeldpunt voor nieuwkomers aangemeld. De coördinator wijst een thuisnabije school toe. In Den Haag wordt geen gebruik meer gemaakt van tijdelijke onderwijsvoorzieningen en ook (nog) niet van tijdelijke nieuwkomersvoorzieningen.

De scholen voor het voortgezet onderwijs plaatsen ook leerlingen uit Leidschendam-Voorburg en Rijswijk. Deze instroom wordt in nauwe samenwerking met de schoolbesturen en regiogemeenten besproken. In het voortgezet onderwijs worden leerlingen rechtstreeks bij een van de ISK-scholen aangemeld. Er wordt daarna een intake afgenomen, waarna een leerling op de wachtlijst komt tot er een passende plek is. Geen enkele leerling staat langer dan drie maanden op de wachtlijst. In de Haagse ISK regio wordt geen gebruik gemaakt van tijdelijke onderwijsvoorzieningen en ook (nog) niet van tijdelijke nieuwkomersvoorzieningen.

Voedingsgebied Delft
Nieuwkomers in het primair onderwijs melden zich rechtstreeks aan bij één van de vier opvangscholen. Leerlingen uit verschillende gemeenten in de regio maken gebruik van ISK Delft.
Het ISK Delft kent jaarlijks vier in- en uitstroom momenten. Het eerstvolgende moment is in september 2024. De huidige ISK-locatie is een tijdelijke locatie bestaande uit 20 noodlokalen. Dit in verband met nieuwbouw die naar verwachting medio 2025 wordt opgeleverd. Het aantal noodlokalen is afgestemd op de huidige vraag naar ISK-onderwijs. De toekomstige nieuwbouwlocatie biedt minder onderwijsplekken dan de huidige noodlokalen.
Pijnacker-Nootdorp kent twee scholen die taalklassen verzorgen. Eén klas in Nootdorp en één klas in Pijnacker. Westland verzorgt op één school taalklassen in 7 groepen.

Zoetermeer
In Zoetermeer is er voor nieuwkomers voor het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs een centraal aanmeldpunt. Leerlingen uit omliggende gemeenten maken sporadisch gebruik van de taalklassen en het ISK-onderwijs. Ook zitten er ISK-leerlingen op het MBO Rijnland. De bezettingsgraad is 100%.

Wassenaar
Kinderen van statushouders en Oekraïense ontheemden krijgen onderwijs in de taalklas (4 tot 12 jaar) en het ISK in Leiden (12-18 jaar). In de taalklas heeft het leren van de Nederlandse taal prioriteit. Er is veel ruimte voor het leren van sociale vaardigheden en extra

activiteiten, zoals de Koningsspelen, schoolreisjes en sportdagen. Op school is er ook aandacht voor leerlingenzorg.

Het Da Vinci College in Leiden biedt middelbaar onderwijs aan de leerlingen van 12 tot 18 jaar. In de ISK (Internationale Schakelklas) worden zij voorbereid op regulier voortgezet onderwijs. Onder andere de AMV-ers (alleenstaande minderjarige vreemdelingen) die onderdak krijgen op AZC Wassenaar, krijgen bij het Da Vinci College les.

Gezamenlijke opgave voor Nieuwkomersonderwijs

De exacte opgave voor het nieuwkomersonderwijs voor onze regio is lastig scherp te krijgen omdat het nieuwkomersonderwijs meer dan alleen asielzoekers betreft; ook expats, nareizigers van statushouders en arbeidsmigranten nemen deel aan het nieuwkomersonderwijs. Daarbij is het ook zo dat te weinig plekken in het nieuwkomersonderwijs het bieden van asielopvangplekken natuurlijk ook kan remmen. Het zijn communicerende vaten.

Vanuit de Spreidingswet heeft onze regio de opgave om in totaal 5.794 asielzoekers te huisvesten, 2.714 extra asielzoekers ten opzichte van nu, waarvan een deel AMV-er is. De extra asielzoekers zonder AMV-ers gerekend leidt tot 2.452 extra plekken. Meestal wordt gerekend met het gegeven dat 25%[8] van de asielzoekers minderjarig is en onderwijs moet krijgen. Daarvan gaat 12,5% naar het primair onderwijs gaat en 12,5% naar voortgezet onderwijs. Dit leidt tot 306 kinderen die naar het primair onderwijs gaan en 306 kinderen die naar het voortgezet onderwijs gaan. Daarnaast worden AMV-ers opgevangen, in totaal 482 minderjarigen waarvan 160 op dit moment al les krijgen in ISK-klassen in het voorgezet onderwijs[9].
Als de gehele asielopgave in de regio ingevuld zou worden leidt dit tot een extra behoefte aan onderwijsplekken voor het primair onderwijs van 306 plekken en tot een extra behoefte van 628 plekken in het voortgezet onderwijs.
Bij deze redenering houden we geen rekening met Oekraïense ontheemden. Het grootste gedeelte van de laatste groep is inmiddels al twee jaar in Nederland en stroomt uit naar het reguliere onderwijs. Daarbij is er op dit moment weinig nieuwe instroom.

De opgave voor het nieuwkomersonderwijs is groot, met name bij volledige invulling van de asielopgave. De huidige situatie, waarbij nieuwkomersonderwijs binnen een sub-regio voornamelijk in één gemeente wordt aangeboden is met de omvangrijke opgave niet langer houdbaar. Het gaat hierbij niet alleen om financiering, maar ook om beschikbare ruimte.
De Regionale Regietafel heeft begin 2024 geadviseerd meer verbinding te zoeken tussen de voedingsgebieden in de regio zodat er gezamenlijk gewerkt kan worden aan meer

[8] Op basis van ervaringen, met dit gemiddelde wordt in G4 verband gerekend.
[9] Onze regio heeft een opgave van 5.794 asielopvangplekken, waarvan 482 AMV-ers. Van deze plekken zijn er nu 3.053 beschikbaar, waarvan 220 voor AMV-ers. Er ligt een extra opgave voor ons van 2.714 plekken waarvan ongeveer 262 AMV-ers. De AMV-ers gaan allemaal naar nieuwkomersonderwijs in ISK-klassen, dus daar zijn 262 extra plekken voor nodig. Maar er krijgen op dit moment maar 160 van de 220 AMV-ers nieuwkomersonderwijs. (De 60 AMV-ers die tijdelijk (3 maanden) verblijven in Delft, krijgen geen ISK-onderwijs maar onderwijsaanbod van het COA.) Dit leidt tot een behoefte aan nieuwe plekken van 262 + 60 plekken is in totaal 322 nieuwe plekken voor AMV-ers in het voortgezet onderwijs.
Dit leidt tot 306 benodigde extra plekken voor het primair onderwijs en 306 + 322 is 628 plekken in het voortgezet onderwijs.

onderwijsplekken en mogelijk kunnen er ook in meer gemeenten ISK-locaties aangeboden worden.
De onderwijs-netwerken in de regio werken aan een convenant tussen de gemeenten (en specifiek de twee voedingsgebieden) in de regio Haaglanden voor nieuwkomersonderwijs. In het convenant is aandacht voor flexibilisering en samenwerking in de regio zodat fluctuaties beter opgevangen kunnen worden. Ook zal er in het najaar 2024 een regionale bijeenkomst voor de schoolbesturen georganiseerd worden. De eerste stappen zijn gezet.

Knelpunten

- Uitdagingen voor het nieuwkomersonderwijs in onze regio zijn de bekostiging, het lerarentekort, onderwijshuisvesting, de doorstroom van nieuwkomersonderwijs naar regulier onderwijs.
- De huidige financieringssystematiek van nieuwkomersonderwijs houdt geen rekening met vaste lasten i.r.t. fluctuaties in de instroom van nieuwkomers. Als de wachtlijsten moeten worden voorkomen – vooral bij extra instroom – moet vooraf geïnvesteerd worden in huisvesting en personeel waarbij er dus eerst sprake is van tijdelijke leegstand; een groep die nog niet gevuld is.
- Voorheen begon het recht op bekostiging voor een periode van twee jaar al in op de dag dat kinderen in Nederland aankwamen – ook al hadden ze nog geen onderwijs op dat moment - en liep de school deze inkomsten mis. Recent is dit gewijzigd en start de bekostiging op de dag dat het kind start op school. Dat is goed nieuws.
  Tegelijk is de twee jaar begeleiding te weinig voor de kinderen om echt goed op niveau te komen, begeleiding is minstens voor vijf jaar nodig.
- De financiering is gebaseerd op het werkelijk aantal nieuwkomers op vaste meetmomenten en daarmee niet kostendekkend voor vaste kosten. Voor het primair onderwijs kan de Rijksbijdrage voor Onderwijsachterstanden ingezet worden maar die is niet altijd toereikend zodat gemeenten extra subsidies moeten verstrekken. De rijksbekostiging zou kostendekkend moeten zijn en verhoogd moeten worden waardoor nieuwkomersonderwijs ook makkelijker verdeeld kan worden over gemeenten.
- Voor nieuwkomers in het voortgezet onderwijs ontvangen gemeenten geen aanvullende middelen. Wel heeft het COA heeft sinds kort een regeling voor maatwerkbekostiging huisvestingskosten voortgezet onderwijs. Delft heeft recent de beschikking ontvangen en is naar verluidt de eerste gemeente die in Nederland een aanvraag had ingediend.
- Een uitdaging in het nieuwkomersonderwijs is uiteraard ook het personeelstekort. Dit speelt meer bij nieuwkomersonderwijs dan bij gewoon onderwijs omdat er meer specifieke kennis nodig is bij de docenten.

4.3. Gezondheidszorg

Asielzoekers die wonen in een asielzoekerscentrum of een andere opvanglocatie van het COA kunnen, net als ieder ander ook naar de huisarts, de verloskundige, de jeugdgezondheidszorg of het ziekenhuis. Voor hen bestaat de RMA: Regeling Medische zorg Asielzoekers. Het COA is verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van de gezondheidszorg aan asielzoekers en regelt in overleg met zorgpartners de eerstelijnszorg voor asielzoekers via Gezondheidszorg Asielzoekers (GZA). Het GZA verzorgt de huisartsenzorg voor asielzoekers op of nabij elk

asielzoekerscentrum. Een team met een huisarts, praktijkverpleegkundige, doktersassistent en POH-GGZ (Praktijkondersteuner Huisarts–GGZ) verzorgt spreekuren op locatie. De wijze waarop deze zorg is georganiseerd is vergelijkbaar met de huisartsenzorg voor Nederlanders. Dit betekent dat de asielzoeker eerst naar de huisarts gaat voordat hij, indien nodig, wordt doorverwezen.

Zodra asielzoekers een verblijfsvergunning hebben ontvangen worden zij niet meer meegenomen in de collectieve verzekering het COA en zijn zij verplicht een zorgverzekering af te sluiten. Net als andere Nederlandse ingezetenen hebben zij recht op zorgtoeslag en andere financiële ondersteuning, afhankelijk van hun inkomen en persoonlijke situatie.

Ontheemden uit Oekraïne hebben in Nederland recht op medische zorg. Zij hoeven in Nederland geen zorgverzekering af te sluiten. Alle Oekraïners die in het bezit zijn van een Burgerservicenummer vallen onder de Regeling Medische zorg Ontheemden uit Oekraïne (RMO). Via deze regeling hebben vluchtelingen recht op een zorgpakket dat veel lijkt op de dekkingen in het basispakket. Voor de RMO hoeft geen zorgpremie of eigen risico te worden betaald.
Oekraïense ontheemden maken gebruik van het reguliere zorgsysteem. Om de druk bij de huisartsen te ontlasten is er bijvoorbeeld in Den Haag extra huisartsenzorg voor Oekraïense ontheemden ingekocht. Een huisartsenpraktijk in de stad biedt inmiddels aan zo'n 1.000 Oekraïense ontheemden basiszorg vanuit hun praktijk. In de andere gemeenten worden de Oekraïners opgenomen in reguliere praktijken.

Knelpunten

- Natuurlijk speelt het personeelstekort in de zorg ook t.a.v. zorg voor Oekraïense ontheemden en asielzoekers. Dit speelt op de eerstelijnszorg; de huisarts, maar met name ook in de tweedelijnszorg zoals jeugdhulp en psychische gezondheidszorg.
- Bij de opvang van Oekraïense ontheemden neemt de behoefte aan psychische gezondheidszorg toe naarmate zij langer in Nederland zijn. Daarnaast is de aanpak dat er eerst stabiliteit, rust en veiligheid moet zijn in de thuissituatie voordat psychische gezondheidszorg geboden kan worden. Dit is in tijdelijke opvanglocaties met minder privacy natuurlijk niet altijd het geval.
- Ten aanzien van het ingrijpen op locaties bij situaties met overlastgevende Oekraïense ontheemden ervaren de gemeenten een groot knelpunt. Er is juridisch gezien geen mogelijkheid om hen uit de opvang te zetten bij overlastgevend gedrag en er is geen time out locatie voor Oekraïense ontheemden.

4.4. Werk en integratie

De gemeenten in de regio Haaglanden vinden het belangrijk dat nieuwkomers kunnen participeren en een bijdrage leveren. Werk kan een zinvolle dagbesteding betekenen en daarmee ook de integratie van nieuwkomers in de gemeente versnellen. Zo leveren ook de nieuwkomers een bijdrage aan de regio in tijden van arbeidsmarkttekorten. Ook kan vroege integratie de bestaanszekerheid van de toekomstige inwoner verbeteren.

Werken voor asielzoekers

Voorheen mochten asielzoekers maar maximaal 24 weken per jaar werken, de komst van de Oekraïense ontheemden die direct mogen werken heeft het perspectief hierop veranderd. Eind november 2023 is de regel afgeschaft dat asielzoekers maximaal 24 weken per jaar mochten werken. Zij kunnen nu een tewerkstellingsvergunning (TWV) krijgen mits zij meer dan 6 maanden in Nederland zijn. Deze verandering heeft in 2023 en het eerste kwartaal van 2024 landelijk geresulteerd in 1e kwartaal 2024 1.550 tewerkstellingsvergunningen, t.o.v. 2.000 in heel 2023 en 601 in 2022[10]. Een groot deel van de asielzoekers en statushouders die op een COA-locatie verblijven in de gemeenten in Haaglanden is gemotiveerd om te gaan werken. Daadwerkelijke arbeidsdeelname zal afhangen van hun fysieke en mentale belastbaarheid en beheersing van de Nederlandse of Engelse taal. Het is aan gemeenten zelf om te besluiten of ze dienstverlening aan willen bieden, die aansluit bij wat het COA biedt en aansluit op de behoefte van de asielzoekers. Tegelijkertijd vraagt dit ook regionale afstemming, daar niet iedere asielzoeker uiteindelijk als statushouder in dezelfde gemeente gehuisvest wordt als waar hij/zij opgevangen wordt.

Afhankelijk van de groep kan worden ingezet op informatievoorziening op COA-locaties dan wel intensievere dienstverlening vooruitlopend op de inburgering of samenwerking met landelijke of lokale partners. Er kan samenwerking met werkgevers worden gezocht, om informatieverstrekking over het in dienst nemen van asielzoekers te optimaliseren en te bepalen hoe zij nog verder ondersteund kunnen worden in het bieden van werk aan deze nieuwkomers.

Gemeenten pleiten ervoor dat asielzoekers eerder in staat gesteld worden om te werken en een groter deel van het inkomen behouden waarmee de bijdrage aan kosten van opvang passender wordt. Daarnaast kan het hebben van werk voorkomen dat asielzoekers na het verkrijgen van een status en huisvesting (langdurig) zijn aangewezen op een bijstandsuitkering.
Momenteel moet een deel van het inkomen uit arbeid aan het COA afgedragen worden. Hoeveel asielzoekers maandelijks aan inkomen overhouden, verschilt tussen alleenstaanden, stellen en stellen met kinderen. De verplichte eigen bijdrage voor de kosten van de opvang is ervoor zowel werkende asielzoekers als werkende statushouders die nog in de COA opvang verblijven.

[10] Commissievergadering Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Binnenlandse Zaken 27 maart 2024.

Voorbeeld in de regio

Op diverse locaties in de regio heeft het COA 'Meedoenbalies'. Asielzoekers kunnen zich daar aanmelden voor activiteiten als vrijwilligerswerk, sport, recreatie en soms betaald werk. De Meedoenbalie is een samenwerking tussen het COA en vrijwilligerscentrales die bij de landelijke Vereniging Organisaties Vrijwilligerswerk (NOV) is aangesloten. Zij werken samen met gemeenten, werkgevers en lokale (maatschappelijke) organisaties om een breed aanbod te creëren, afgestemd op de wensen en behoeften van bewoners.

In Zoetermeer is er een Meedoenbalie op de locatie aan de Rokkeveenseweg en ook in Wassenaar komt er een Meedoenbalie. Om de Meedoenbalie op de locatie Manderspark in Delft meer inhoud te geven heeft gemeente Delft de lokale partners op het gebied van arbeidsintegratie en participatie (Werkse en Lekker Bezig!) gevraagd met een voorstel te komen hoe hier meer invulling aan kan worden gegeven.

Ook is er het werkbedrijf 'de Binnenbaan' die voor asielzoekers en statushouders duurzame uitstroom naar betaalde arbeid probeert te bewerkstellingen gedurende hun verblijf in de asielopvang. De Binnenbaan werkt regionaal en heeft o.a. een werkplek in de opvang in Zoetermeer.

In de rondom de Wet SUWI georganiseerde arbeidsmarktregio's is ruimte om als gemeenten af te stemmen over dienstverlening naar werk, maar de omvang van de regio is niet congruent. Regio Haaglanden beslaat de gehele Arbeidsmarktregio Haaglanden (Den Haag, Rijswijk, Delft, Midden-Delfland en Westland) en vier van de zes gemeenten van Arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal (Zoetermeer, Leidschendam-Voorburg, Pijnacker-Nootdorp, Wassenaar).
Onderdeel van deze arbeidsmarktregio's is het werkgeversservicepunt (WSP). Het WSP is een samenwerkingsverband van UWV, gemeenten en Sociale Werkvoorziening bedrijven in de arbeidsmarktregio. Het WSP is het aanspreekpunt voor werkgevers in de regio die inclusief willen ondernemen. Binnen de arbeidsmarktregio zijn er al initiatieven om statushouders die zich nog in de opvang bevinden te begeleiden naar werk. Naast regionale initiatieven is het aan gemeenten zelf om de inhoud van de arbeidsbemiddeling vorm te geven.

Voorbeeld in de regio

Gemeente Den Haag heeft een grootschalige aanpak ontwikkeld om de toeleiding naar werk van asielzoekers en statushouders te bevorderen. Met het project, dat zich nu in de pilotfase bevindt, worden zes verschillende werkwijzen ingezet waarbij gebruik wordt gemaakt van interne en externe dienstverlening. In elke werkwijze komt een element van bemiddeling en begeleiding terug. Bemiddeling houdt in dat bijvoorbeeld een accountmanager van Den Haag (intern) of een uitzendbureau (extern) de nieuwkomers koppelt aan werkgevers. De begeleiding heeft als doel de nieuwkomers 'arbeidsmarktfit' te krijgen en bewust te maken van de Nederlandse cultuur op de arbeidsmarkt.

Op dit moment richt de pilot zich alleen op COA-locatie Regulusweg. Hier wordt gebruik gemaakt van het loket de Meedoenbalie. Hier hebben zich op de inschrijfdag veel bewoners gemeld; op de eerste dag hebben zich maar liefst 104 kandidaten ingeschreven. Een volgend inschrijfmoment staat gepland.
Ondanks de hoge opkomst, zijn er een hoop uitdagingen waar Den Haag op zal moeten inspelen. Zo kan het bijvoorbeeld lang duren tot kandidaten een BSN krijgen en is het ook nog niet duidelijk of voor deze groep nieuwkomers loonkostensubsidie aangevraagd mag worden, waardoor werkgevers soms een drempel ervaren om deze mensen aan te nemen.

Het doel van deze grootschalige aanpak is echter, om over de looptijd van een jaar, te testen welke van de zes verschillende werkwijzen de beste resultaten gaat opleveren, zodat in de toekomst reguliere dienstverlening opgetuigd kan worden.

Werken voor Oekraïense ontheemden

Oekraïners vallen onder de Richtlijn Tijdelijke Bescherming en mogen direct aan het werk bij aankomst in Nederland. Oekraïense ontheemden mogen alleen in loondienst werken, dus niet als zelfstandige aan de slag tenzij de opdrachtgever een tewerkstellingsvergunning (TWV) heeft gekregen van het UWV. Maar er geldt geen TWV voor een baan in loondienst zoals die wel voor asielzoekers geldt. Een werkgever hoeft alleen melding te maken van in dienst nemen van een Oekraïense ontheemde. Het is aan gemeenten zelf of ze aan Oekraïense ontheemden dienstverlening willen bieden om hen te voorzien van een dagbesteding zoals werk. Hiertoe is geen wettelijke verplichting.

Het aantal Oekraïense ontheemden dat in regio Haaglanden aan het werk is, is niet bekend. Enerzijds doordat er nog geen inzage in Suwinet mogelijk is voor dit doel en anderzijds door dat UWV-gegevens over het aantal werkmeldingen per arbeidsmarktregio geen rekening houden met dubbelingen door bijvoorbeeld wisseling van banen. Uit landelijke CBS-gegevens op basis van de BRP en de polis administratie van de Belastingdienst blijkt dat op 1 november 2023 55% van de Oekraïense ontheemden tussen 15-65 jaar die in Nederland verblijven betaald werk had. Het UWV geeft aan dat zij in de arbeidsmarktregio Haaglanden meestal werken via uitzendbureaus, in de agrarische sector en in de horeca.

Dagbesteding en integratie

Zowel op de asielopvanglocaties als op Oekraïense opvanglocaties is er in de regio een breed aanbod van activiteiten. Zo kunnen nieuwkomers deelnemen aan bijvoorbeeld muzieklessen,

sportactiviteiten, computerlessen en Nederlandse taallessen. Deze dagbesteding is van groot belang om mensen actief en gezond te houden.

'Overbruggingsaanbod' is een vorm van dagbesteding waarbij veel aandacht is voor taalontwikkeling in afwachting van onderwijs. In onze regio is er geen formeel georganiseerd overbruggingsaanbod. Wel zijn er kleine initiatieven zoals bijvoorbeeld in Den Haag bij een opvanglocatie voor AMV-ers met vrijwilligers.

Voorbeeld in de regio

In Den Haag kunnen Oekraïense ontheemden gebruik maken van Nederlandse taallessen gefinancierd door de gemeente in het kader van volwasseneneducatie. In 2023 volgden 380 ontheemden taallessen bij de Taal+ school van ROC Mondriaan en Stichting Taal aan Zee. Begin 2024 startten 50 Oekraïense deelnemers met taalles en staan er nog 100 mensen op de wachtlijst om te beginnen met taalles. Naast deze taaltrajecten kunnen Oekraïense ontheemden gebruik maken van (laagdrempelige) taalactiviteiten, zoals taalmaatjesaanbod en inloopconversatie bij bibliotheken/Taalhuis.

In samenwerking met Piëzo worden in Zoetermeer Nederlandse taallessen voor volwassenen gegeven aan Oekraïense ontheemden. Deze lessen worden erg goed bezocht en zijn wekelijks.

In Delft heeft het COA afspraken gemaakt met lokale sportverenigingen over het gebruik van sportvoorzieningen en het aanbieden van sportaanbod voor met name de doelgroep AMV-ers.

Knelpunten

- Gemeenten pleiten ervoor dat asielzoekers eerder in staat gesteld worden om te werken en een groter deel van het inkomen behouden waarmee de bijdrage aan kosten van opvang passender wordt. Nu moet een te groot deel van het inkomen uit arbeid aan het COA afgedragen worden.
- Om statushouders goed te laten landen in de regio is het belangrijk dat het COA statushouders plaatst in de gemeenten waar zij ook als asielzoeker opgevangen zijn. Een bestaande arbeidsovereenkomst in een specifiek beroep is nu al een van de criteria om als statushouder een aanvraag te doen om gekoppeld te worden aan een gemeente, maar niet de enige.
- Er zouden meer incentives moeten zijn voor asielzoekers om aan het werk te gaan. Zo zou het mogelijk moeten zijn dat asielzoekers het COA verzoeken hen in een opvanglocatie te plaatsen van de gemeente waarin zij al werk hebben. Of daarna overgeplaatst worden.
- Het 'naar werk begeleiden' wordt overgelaten aan gemeenten, het UWV en het werkgeversservicepunt en/of werkbedrijf. Klantmanagers bij gemeenten kunnen asielzoekers stimuleren om aan het werk te gaan. Deze werkzaamheden brengen uiteraard kosten met zich mee. Maar de Spreidingswet houdt geen rekening met deze werkzaamheden en de financiering daarvan.
- Hoewel er politiek de wens is om asielzoekers snel aan de slag te laten gaan met werk en integratie leert de ervaring dat een groot gedeelte van de doelgroep niet kan werken, om diverse redenen.

- Regiobreed is er een trend te zien bij de Oekraïense Ontheemden. Bij de ontheemden die later zijn gekomen (in 2023 en verder) zien we dat zij vooral op zoek zijn naar werk en ook komen er meer alleenstaande mannen. Dit is een andere doelgroep dan de ontheemden die in het begin zijn opgevangen
- De ervaring leert dat het Oekraïense ontheemden lukt om hun weg te vinden in onze samenleving. Wel is er grote behoefte onder de ontheemden aan helderheid over de toekomst. Kinderen leren de Nederlandse gewoontes, taal en cultuur, waardoor het steeds lastiger wordt om terug te keren naar Oekraïne. Het is zaak dat het Rijk komt met een lange termijnvisie voor deze doelgroep.

4.5. Veiligheid

Voor het besluit genomen wordt om een locatie te openen is het gebruikelijk een advies van de driehoek te vragen t.a.v. veiligheid. Hierin neemt Politie, OM en de burgemeester zitting. Ook is een schouw van de locatie door Brandweer en GHOR (Geneeskundige Hulpverlening in de Regio) aan te raden om latere obstakels te voorkomen.

Als de locatie er eenmaal is worden beheer overleggen gehouden met COA, gemeente, politie, bedrijven en wijken of stadsdelen. Tijdens deze overleggen worden eventuele zorgen en onveiligheden besproken en naar een mogelijke oplossingen gezocht.

Bij incidenten op locaties met asielzoekers wordt contact gezocht met het COA. Zij verwerken het incident in het bewonerssysteem en bieden handelingsperspectief, evenals ondersteuning bij bijvoorbeeld het voeren van een correctiegesprek. Als een bewoner niet meer op locatie kan verblijven kijkt het COA of een overplaatsing mogelijk is.
Bij incidenten met grote impact waarbij sprake is van een mogelijk strafrechtelijk vergrijp, bijvoorbeeld fysieke agressie, of diefstal, doet het COA melding/aangifte bij de politie. Als sprake is van een strafbaar feit zal de politie tot aanhouding overgaan.

De ervaring in de regio Haaglanden leert dat er vooraf bij inwoners en gemeenteraad vaak bezorgdheid is over veiligheid rondom locaties waar asielzoekers opgevangen worden. Er zijn in Haaglanden weinig incidenten geweest rondom locaties waar asielzoekers en/of Oekraïense ontheemden worden opgevangen.

Voorbeeld in de regio

Op alle COA-locaties in Den Haag is 24/7 beveiliging. Natuurlijk is er ook BHV, zijn er ontruimingsplannen aanwezig er worden er ontruimingsoefeningen gehouden.
Voor de opvang van Oekraïense ontheemden in Den Haag is er niet standaard 24/7 beveiliging. Veel locaties werken alleen 's nachts met beveiliging als sociaal beheer naar huis is. Ook zijn er (semi zelfstandige woon) locaties waar ambulant beheer is, en alleen op bepaalde dagdelen per week sociaal beheer aanwezig is, en wordt niet gewerkt met beveiliging. Wel is het altijd mogelijk contact te hebben met ambulante beheerder via een bereikbaarheids/beschikbaarheidsdienst.

Verder staat in Den Haag vanuit 'sociale veiligheid' ook het infomeren van bewoners van de opvanglocatie centraal. Met name over de individuele gevaren zoals onder andere uitbuiting, prostitutie, en geweld. Maar ook valt te denken aan een veilig gevoel voor LBHTIQA+ ers. Sociaal beheer schenkt aandacht aan, signaleert en bemiddeld bij vormen van sociale onveiligheid. Denk ook aan posters met uitleg in verschillende talen of QR-codes naar websites in verschillende talen.

4.6. Communicatie naar bewoners/participatie

Een nieuwe opvanglocatie in de buurt kan vragen en spanningen oproepen bij mensen die in de buurt wonen of bedrijven en organisaties die in de buurt gevestigd zijn. De informatiebijeenkomst voor omwonenden is een gelegenheid om onzekerheid, angst en zorgen vooraf te bespreken. Juist omdat deze zorgen er zullen zijn is het goed om tijdig in gesprek te gaan. Het zo volledig mogelijk informeren draagt bij aan het algemeen begrip. Vanuit het oogpunt van privacy en veiligheid is het praktisch om dit te doen voordat er asielzoekers op een locatie verblijven. In onze regio is met dit soort processen al veel ervaring opgedaan en ook het COA kan hierin een actieve (advies)rol vervullen. De ervaring leert dat de invulling van communicatie en participatie maatwerk is en lokaal verschillend ingevuld kan worden.

Er zijn verschillende succesvolle manieren om een open gesprek met omwonenden te voeren over de te openen locatie. In Den Haag kiest men ervoor zoveel mogelijk te sturen op een-op-een gesprekken, bijvoorbeeld door middel van huisbezoeken of een inloopavond met voldoende professionals om alle bezoekers persoonlijk te woord te staan. De ervaring leert dat plenaire bijeenkomsten het risico op een negatieve sfeer vergroten en een inhoudelijk gesprek belemmeren.

Om vertrouwenwekkend te handelen is het aan te raden om zo transparant en zo concreet mogelijk te communiceren over de specifieke aspecten van de opvanglocatie: Kenmerken van de doelgroep (leeftijd, afkomst, aantallen), duur van de opvangtermijn en kenmerken van het sociaal beheer, beveiliging etc..
Na start van de opvang loont het om te investeren in contacten tussen de nieuwkomers en de omwonenden, bijvoorbeeld door het organiseren van burenbijeenkomsten en taalcafés. Het hierboven genoemde beheeroverleg kan eveneens het gremium zijn om dit soort activiteiten te bespreken en eventuele vrijwilligers te activeren.
Bij grotere locaties kan een beschikbare ruimte om gezamenlijk met de buurt activiteiten te ontwikkelen het draagvlak vergroten. Denk hierbij bijvoorbeeld aan gezamenlijk Engelse les

volgen, buurtfeestjes of een regelmatige koffie-ochtend waarbij men met elkaar kennis kan maken.

Voorbeeld in de regio

In Delft reageren omwonenden en stadgenoten voornamelijk positief op de opvang van asielzoekers in de stad. Ook worden er vanuit de Delftse samenleving diverse initiatieven voor hulp en begeleiding ontplooid. Bij uitbreiding en verlening van de opvang in hotel Campanile werden de omwonenden en ondernemers in de directe omgeving per brief (huis-aan-huis) geïnformeerd. Daarnaast werden gebruikelijke gemeentelijke kanalen ingezet voor bredere communicatie en informatie. Dit zijn onder andere de informatiepagina op delft.nl en veel gestelde vragen, nieuwsberichtgeving, social media en het Klantcontactcentrum KCC. De inhoud van de communicatie was van tevoren afgestemd met COA, en het Campanile-hotel.

Ook in andere gemeenten worden dit soort initiatieven ontplooid. In Pijnacker-Nootdorp was er een enquête voor alle bewoners. Bewoners konden daarmee participeren en 'mee-denken' in plaats van 'mee-weten', als start van meerdere participatiefases. In Den Haag is er een continue dialoog door middel van stadsgesprekken direct na bekendmaking van de opening van een opvang.

4.7. Financiën

Financiering opvang asielzoekers

Voor de financiering voor de opvang van asielzoekers zijn er, sinds de Spreidingswet, twee mogelijkheden. Als het COA de opvang verzorgt geldt het Faciliteitenbesluit opvangcentra. Het COA verzoekt dan gemeenten elk jaar om een opgave van het aantal asielzoekers dat op 1 januari van dat jaar op het adres van de COA-opvang staat ingeschreven in de Basisregistratie personen (BRP). Op basis daarvan berekent het COA de bijdrage die uitgekeerd wordt via een decentralisatie-uitkering van het ministerie van BZK. Aanvullend krijgen gemeenten financiering voor COA-bewoners die niet ingeschreven staan in het BRP, vergoeding voor gemiste inkomsten uit onroerendezaakbelasting, een vergoeding voor vrijwilligersgroepen, een vergoeding voor voorlichtingskosten, etc. Het bedrag voor deze uitkering is €18,15 per asielzoeker per maand. Deze vergoeding is de aflopen jaren niet meer aangepast.

De Spreidingswet maakt het ook mogelijk dat gemeenten zelf een opvanglocatie beheren. De regelgeving is hierop nog niet aangepast en daarom wordt teruggevallen op de Tijdelijke gemeentelijke opvang (TGO) regeling. Deze regeling is eigenlijk bedoeld voor crisisnoodopvang, in geval van crisis: storm, brand of overstromingen. De gemeente krijgt via het COA een normvergoeding van € 150,00 euro per plek per dag of een vergoeding van de daadwerkelijke kosten. Deze vergoeding is tijdelijk en wordt jaarlijks achteraf vergoed op basis van het aantal gerealiseerde plekken (bedden). Volgens de Spreidingswet (memorie van toelichting) zou de gemeente een structurele vergoeding moeten krijgen, die aansluit bij de gemiddelde kosten van het COA (€ 76,60 per plek per dag). In dit bedrag zitten onder meer

de kosten voor huisvesting, personeel COA, gezondheidszorg en levensonderhoud. Maar, dit is, een half jaar na invoering wet,nog niet geregeld.

Financiën opvang Oekraïense ontheemden

De afspraken omtrent de financiering van de opvang van Oekraïense ontheemden zijn vastgelegd in de BooO (Bekostigingsregeling Opvang Ontheemden Oekraïne). Gemeenten ontvangen een normvergoeding voor de gemeentelijke opvang (GOO) en een normvergoeding voor de particuliere opvang (POO) op basis van het aantal opvangplekken ((bedden). De normvergoeding is de afgelopen jaren steeds verder verlaagd. Indien een gemeente meer kosten maakt dan de normvergoeding, mogen ze, binnen redelijke grenzen ook declareren op basis van werkelijke kosten. Een belangrijke verandering is dat de hoogte van het normbedrag van het Rijk voor de opvang van Oekraïense ontheemden in 2024 een kwart lager zal zijn dan in 2023 en voor 2024 is vastgesteld op € 62. Daarnaast wordt het leefgeld dat aan ontheemden is uitgekeerd die verblijven in de gemeentelijke of particuliere opvang, vergoed door het Rijk.

Het Rijk wil het voorzieningenniveau van Oekraïense ontheemden beter laten aansluiten op andere groepen in de maatschappij, waaronder asielzoekers. Een eigen bijdrage aan de opvang voor Oekraïense ontheemden met inkomen aan de gemeente is sinds 1 juli verplicht. Het betreft een bedrag van 105 euro per meerderjarige of 210 euro per gezin. Ook is een extra bijdrage verplicht voor ontheemden die geen eetgeld krijgen maar catering op locatie. Hierop is de Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO) aangepast.
De ingang van deze verplichtingen hing samen met inwerkingtreding van de Tijdelijke Wet opvang ontheemden uit Oekraïne op 1 juli. Deze wet voorziet in een wettelijke grondslag voor gemeenten om de polisadministratie van het UWV (Suwinet) in te zien en daarmee inzage te krijgen in de inkomenspositie van deze groep. Op die manier kan leefgeld gerichter worden uitgekeerd en kunnen gemeenten een eigen bijdrage voor opvang en eetgeld vragen. Eind van het jaar zal het kabinet de norm-vergoeding voor 2025 verhogen voor de implementatiekosten en uitvoeringskosten die gemeenten voor deze activiteiten maken.

Financiering regionale coördinatie en regie

Ook de provinciale en regionale coördinatietaken, zoals beschreven in de Spreidingswet is nog niet geregeld. Daarom wordt de regionale coördinatie t.a.v. de asielopgave en de ondersteuning van de Regionale Regietafel gedeeltelijk gefinancierd met provinciale voorfinanciering (€100.000,-). Dit betreft een co-financiering waarbij de provincie € 90.000 bijdraagt en de deelnemende gemeenten in totaal € 10.000. Daarnaast is er op dit moment jaarlijks een subsidie van de provincie beschikbaar ter waarde van 50.000 euro voor ambtelijke ondersteuning.

Knelpunten

De financiering van asielopvangplekken kent vele knelpunten. Dit komt met name omdat de gemeenten door de Spreidingswet een nieuwe wettelijke taak hebben gekregen en uitvoeren, terwijl de financiering door Ministerie Asiel en Migratie, BZK en OCW hierop (nog) niet is aangepast. Het beleggen van de taak van het vinden van opvangplekken bij de gemeenten brengt in brede zin werk met zich mee en daarmee kosten. Ook t.a.v. de opvang van Oekraïense ontheemden zijn er diverse financiële knelpunten.

Belangrijkste knelpunt: tijdelijke financiering versus duurzame opvang

De RRT Haaglanden maakt zich, samen met G4 en VNG, richting het Rijk hard voor het punt van meerjarige financiering, in ieder geval voor de huisvesting van asielzoekers maar ook om vast personeel aan te kunnen stellen. Bijna alle financiële regelingen zijn gericht op de ondersteuning van gemeenten op korte termijn (lopende opvang in het huidige jaar) en voorzien (nog) niet in financiering in duurzame (meerjarige) opvanglocaties of andere voorzieningen, die kunnen mee-ademen met een wisselende instroom waardoor de asielcrisis duurzaam kan worden opgelost (doel Spreidingswet).
De totale financiering is op dit moment tijdelijk én gekoppeld aan het werkelijk aantal opgevangen asielzoekers (of Oekraïners). Gemeenten mogen, wettelijk gezien, geen panden aankopen of langdurige huurcontracten afsluiten of personeel aannemen zonder dat ze gelijktijdig zekerheid hebben over de meerjarige financiële dekking, waarmee het niet mogelijk is duurzame eigen huisvesting te verwerven en te beheren. Daarmee blijven we hangen in de huidige asielopvangcrisis, met een continu tekort aan opvangplekken, waarbij asielzoekers verhuizen van de ene tijdelijke locatie naar de andere. Dit zorgt voor onnodige stress bij vluchtelingen, onnodig hoge werkdruk bij de gemeenten en onnodig hoge kosten voor opvang. Tijdelijke locaties zijn immers 2 a 3 keer zo duur als vaste locaties[11] en ook inhuur van tijdelijk personeel is duurder dan vast personeel.

Andere knelpunten financiering

- Naast locaties speelt dit ook voor vergoeding voor andere voorzieningen. Hoewel de Spreidingswet streeft naar een duurzame meerjarige opvang, is ook de huidige vergoeding voor onderwijs en andere voorzieningen incidenteel. Daarmee kunnen structurele oplossingen zoals onderwijshuisvesting en vast personeel niet worden gefinancierd.
- Ook zijn de diverse financiële regelingen voor onderwijs, opvang, regio, bemiddeling naar werk, gezondheidzorg per groep (asielzoekers, Oekraïense ontheemden, statushouders) verschillend en sluiten qua hoogte en voorwaarden niet aan. Hierdoor ontstaan er bij verandering van het aantal of de status van de asielzoeker/statushouder/Oekraïner, knelpunten in het totaal van voorzieningen die zij nodig hebben. Plaatsing van alleenstaanden, gezinnen, jeugdigen vraagt immers om andere voorzieningen ook al zijn de aantallen gelijk.
- Gemeenten krijgen op dit moment geen geld voor de zoektocht naar plekken en de kosten die ze maken om locaties 'sleutelklaar' op te leveren; ze krijgen immers pas vergoedingen nadat de asielzoekers of Oekraïense ontheemden zijn gevestigd. Hierbij is de eenmalige vergoeding die gemeenten krijgen voor de vestiging van € 11.345 voor een nieuw asielzoekerscentrum ontoereikend.
- Voordeel van structurele financiering is dat het makkelijker is om schotten tussen budgetten en regels voor de diverse doelgroepen te verminderen waardoor het gemakkelijker is structureel beleid voor zorg, participatie, inburgering en doorgeleiding naar werk in te zetten.
- In het hoofdlijnenakkoord van het nieuwe kabinet staat aangekondigd dat financiering tot 2027 geborgd is. Hoe de situatie er daarna uitziet is nog niet duidelijk.
- Per 1 juli 2024 is de uitvoering van het innen van de eigen bijdrage voor leefgeld voor Oekraïense ontheemden bij gemeenten komen te liggen. De implementatie hiervan is

[11] Bron: jaarlijks AEF onderzoek en onderzoek Algemene Rekenkamer naar COA opvang.

in de regio recentelijk gestart. Er worden implementatie- en uitvoeringsproblemen verwacht bij het benodigde ICT-systeem om de inning mee uit te voeren, maar ook bij het goed bijhouden van de (wijzigingen) ten aanzien gegevens voor werkende en niet-werkende ontheemden, naast de benodigde menskracht. Het Rijk is inmiddels op de hoogte van deze problematiek.

- Voor het creëren van tussenvoorzieningen en doorstroomlocaties voor statushouders is er de Hotel- en accommodatieregeling (HAR). De HAR dekt kosten van de gemeente voor zes maanden en de kosten van doorstroomlocatie voor 12 maanden. Er is een risico voor gemeenten als na die tijd nareizigers nog niet met hun gezin passend te huisvesten zijn omdat de nareisaanvraag door het COA nog niet behandeld is.

5. Toelichting huidig en toekomstig beeld per gemeente

De regionale opgave voor asielzoekers in de regio Haaglanden is het creëren van 5.794 plekken. Zoals in hoofdstuk 1 en 2 te lezen is, gaat de RRT Haaglanden uit van het beginsel dat elke gemeente zelf verantwoordelijk is voor het realiseren van het aantal indicatieve opvangplekken.

Per gemeente zijn de huidige en de toekomstige situatie beschreven van de opvang voor in ieder geval asielzoekers en Oekraïense ontheemden[12]. In de meeste gevallen is ook de situatie voor statushouders opgenomen of andere doelgroepen waar dit lokaal relevant is.
.
Per gemeente zijn de locaties beschreven die op het moment van schrijven (juni 2024) bekend zijn. T.a.v. toekomstige locaties is de nog te lopen besluitvormingsprocedure beschreven. Bij de locaties zijn het type huisvesting beschreven, de doelgroep en – indien van toepassing - ruimtelijke randvoorwaarden.

5.1. Delft

Asielzoekers

In Delft is er op twee locaties noodopvang voor asielzoekers: in het Campanile-hotel en aan het Manderspark. In hotel Campanile heeft het COA capaciteit om in totaal 170 mensen op te vangen, waarvan 60 plekken voor AMV-ers en 110 voor reguliere opvang. Sinds 8 januari 2024 vangt het COA er tijdelijk een groep van 60 AMV-ers op. Deze groep blijft telkens maximaal 3 maanden in Delft. Sinds 13 mei worden de overige hotelkamers ingezet voor de opvang van reguliere asielzoekers.
Voor de opvang van AMV-ers zet het COA het hotel in als doorstroomlocatie. Dit betekent dat na het vertrek van een groep een nieuwe groep AMV-ers zal instromen. De jongeren, die vaak nog maar kort in Nederland zijn, verblijven maximaal drie maanden in Delft. De AMV-doelgroep is een kwetsbare doelgroep die intensief begeleid wordt en meer vraagt van de samenwerking met de gemeente, onderwijsinstellingen en andere lokale partners. De AMV groep in hotel Campanile gaat niet in Delft naar school; het COA regelt i.s.m. met het ISK voor deze jongeren een dagprogramma met taallessen en sport.

Locatie Manderspark is in de zomer van 2022 gebouwd en in september van dat jaar in gebruik genomen als noodopvanglocatie. Het COA biedt er opvang aan 220 asielzoekers, waarvan 170 regulier en 50 AMV-ers.
Volgens de huidige afspraken met de grondeigenaar TU Delft kan het COA het Manderspark in ieder geval tot 2 februari 2026 als opvanglocatie gebruiken. Mogelijk kan daarna nog 2 keer met een jaar verlengd worden.
De locatie is inmiddels ruim anderhalf jaar in gebruik en voldoet niet aan het COA-programma van eisen voor de kwaliteit van opvang. Het COA is in overleg met de gemeente Delft en TU Delft een plan aan het uitwerken voor de verbetering van de voorzieningen. Ondanks deze verbetermaatregelen is locatie Manderspark minder geschikt voor opvang van AMV-ers in combinatie met reguliere asielzoekers; de gemeente Delft is daarom op zoek naar

[12] Voor Oekraïense ontheemden zijn alleen de plekken in gemeentelijke opvang opgenomen. In de definitieve versie van het regionaal opvangplan zal ook de stand van zaken van particuliere opvang voor Oekraïense ontheemden beschreven worden.

een duurzame locatie om 50 AMV-ers op te vangen. De plekken die daarna vrijkomen op het Manderspark kunnen ingezet worden voor de opvang van reguliere asielzoekers.

Begin september heeft het college van Delft besloten om een reststrook gras op Sportpark Kruithuisweg (hoek Mekelweg/Uytenbogaartsingel) aan het COA beschikbaar te stellen voor de realisatie van een zelfstandige AMV-locatie voor de opvang van 50 AMV-ers. De locatie wordt tijdelijk, voor minimaal vijf jaar, ter beschikking gesteld in verband met mogelijke herontwikkeling in te toekomst. Naar verwachting starten de bouwwerkzaamheden begin 2025 en kan de locatie vóór 1 juli 2025 in gebruik worden genomen.

Locatie	***Regulier***	***AMV***	***Totaal***
Manderspark	210		210
Kleveringweg	110	60	170
Sportpark Kruithuisweg		50	50
Totaal	***320***	***110***	***430***

Het verwachte aantal asielzoekers die per 1 juli 2025 op de verschillende locaties in Delft worden opgevangen is in bovenstaande tabel weergegeven. In verband met aanpassingen aan de locatie Manderspark, vanwege de noodzakelijk kwaliteitsverbetering, en de tijdelijke uitplaatsing van (een deel van) de huidige asielzoekers als gevolg daarvan, kan het aantal opgevangen asielzoekers dat in Delft wordt opgevangen de komende maanden tijdelijk lager liggen. Op dit moment is de AMV-groep van de locatie Manderspark bijvoorbeeld verplaatst naar de locatie Kleveringweg.

Met de nieuwe opvanglocatie en de bestaande opvanglocaties aan het Manderspark en de Kleveringweg (Campanile hotel) voldoet de gemeente Delft aan haar indicatieve opgave vanuit de Spreidingswet.

De komende maanden onderzoekt Delft op welke wijze zij vanaf februari 2026 voldoende duurzame opvangplekken kan realiseren om ook duurzaam invulling te geven aan de indicatieve opgave vanuit de Spreidingswet.

Oekraïense ontheemden

Delft is in maart 2022 direct aan de slag gegaan met het realiseren van zowel tijdelijke als langdurige opvangplekken voor Oekraïense ontheemden. Verschillende hotels en de camping Delftse Hout boden direct ruimte aan. Met zorgorganisatie Pieter van Foreest zijn afspraken gemaakt over de huur van een aantal appartementen die leegstonden. Verder is een leegstaande verdieping gehuurd in een verzorgingshuis, had de gemeente een eigen pand beschikbaar en werd een voormalig bejaardenhuis dat leegstond verbouwd en tijdelijk ingezet voor de opvang van de ontheemden. Dit pand moest medio 2023 gesloopt worden. Om tijdig nieuwe opvang voor de bewoners te realiseren zijn 84 flexwoningen geplaatst aan de Mozartlaan. Deze zijn bewoond vanaf eind juni 2023. Hiermee heeft Delft momenteel alleen langdurige opvangplekken voor Oekraïense ontheemden.

De taakstelling voor Delft bedraagt 349 opvangplekken voor Oekraïense ontheemden per februari 2024. Gerealiseerd zijn 366 plekken per juli 2023. Najaar 2025 vervalt er mogelijk een locatie met 41 plekken. Vanaf januari 2025 wordt de inspanningsverplichting verhoogd

naar 431 plekken. Delft oriënteert zich momenteel op de mogelijkheden om hieraan te voldoen.
Het aantal POO-plekken in Delft is flink afgenomen het afgelopen jaar. Er bevinden zich in Delft nu nog 31 personen (volwassenen en kinderen) in de POO op 23 adressen.

Statushouders

In Delft worden statushouders in beginsel gehuisvest in sociale huurwoningen. Met de corporaties worden hiervoor prestatieafspraken gemaakt. Deze vorm van huisvesting is ontoereikend om de Delftse taakstelling voor de huisvesting van statushouders te kunnen realiseren. Corporaties hanteren de vuistregel dat zij per deelsegment niet meer dan 30% bijzondere huishoudens willen laten instromen (statushouders, uitstroom uit instellingen en urgenten). Ook ontzien de corporaties kwetsbare complexen. De gemeente is permanent met de corporaties in gesprek om de instroom in sociale huurwoningen te optimaliseren.

Sinds 2022 werkt de gemeente Delft samen met Vidomes aan de realisatie flexwoningen aan de Brasserskade, waar een mix van statushouders en andere spoedzoekers gehuisvest kan worden. Vanwege het gebrek aan locaties is dit vooralsnog het enige voorgenomen project flexwoningen. De businesscase voor de flexwoningen Brasserskade blijft uitermate weerbarstig en stelt de gemeente voor een grote uitdaging. Op dit moment is het onzeker of het project doorgaat.

Ook werkt de gemeente Delft in 2024 met Vidomes aan een pilot woningdelen. Verder laat studentenhuisvester DUWO statushouders met studie(intentie) instromen in studentenwoningen. Knelpunt is echter dat het COA geen maatwerk kan bieden voor zowel het woning delen als statushouders met een studie(intentie) geen passende huishoudens kan selecteren. Hierdoor blijft een potentie onderbenut.
Anderzijds lukt het de gemeente Delft niet goed om extreem grote gezinnen te huisvesten. De Delftse woningvoorraad leent zich daar niet voor. Het COA blijft (extreem) grote gezinnen koppelen aan Delft. Dit resulteert erin dat deze huishoudens onbemiddeld blijven en in de opvang blijven. Delft heeft bij het ministerie van BZK aangegeven dat voor de huisvesting van dergelijke gezinnen subsidie voor aankoop van woningen nodig is en/of subsidie voor prijsverlagingen van vrije sectorwoningen van woningcorporaties.

Aan de toezichthouder (provincie Zuid-Holland) is in 2023 al gemeld dat Delft naar verwachting haar taakstelling niet haalt. In 2023 lukte dat vanwege de onverwachte tussentijdse vermindering van de taakstelling wel. Voor 2024 lukt dat naar verwachting niet. Op basis van de toezichtladder gaat Delft daar in het derde kwartaal van 2024 het gesprek over aan met de provincie, het COA en de woningcorporaties.

5.2. Den Haag

Asielzoekers

De gemeente Den Haag heeft zich in juli 2023 met de *Haagse aanpak opvang Nieuwkomers* gecommitteerd aan het realiseren van duurzame multifunctionele woon/-opvangplekken voor asielzoekers in de stad, die mee kunnen ademen met de wisselende instroom van vluchtelingen en waarbij ook voor andere (urgente) groepen woningzoekende (tijdelijke) huisvesting wordt gecreëerd. Deze aanpak is het kader van waaruit de gemeente stuurt op

de realisatie van duurzame asielopvang in de stad. Uitgangspunt is dat de Spreidingswet wordt uitgevoerd langs de lijnen van deze aanpak. Dit betekent dat zoveel mogelijk wordt ingezet op de realisatie van multifunctionele locaties. Den Haag wil af van de tijdelijke (huur)contracten en afhankelijkheid van hotels en investeren in duurzame plekken die kwalitatief beter en goedkoper zijn dan de huidige tijdelijke locaties.

De indicatieve verdeling op grond van de Spreidingswet betekent voor Den Haag 2.513 te realiseren asielopvangplekken, waarvan 213 opvangplekken geschikt voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV). De wettelijke taakstelling voor de opvang van asielzoekers, komt bovenop de andere opvang- en huisvestingsopgaven die de stad heeft. Den Haag beschouwt deze opgaven nadrukkelijk met elkaar in samenhang en zal de belangen integraal afwegen.

Om te komen tot de benodigde asielopvangplekken voor 1 juli 2025 zet de gemeente Den Haag in op het realiseren en ontwikkelen van een aantal kleine, middelgrote en grote opvanglocaties, via het verlengen en uitbreiden van bestaande locaties of het ontwikkelen van nieuwe opvanglocaties. Hieronder valt ook de taakstelling van 213 alleenstaande minderjarige vreemdelingen, die bij voorkeur worden opgevangen in meerdere kleinschalige/middelgrote locaties.

Gemeente Den Haag stelt de voglende locaties beschikbaar voor de opvang van asielzoekers gedurende de looptijd van de eerste cyclus van de Spreidingswet:

Opvanglocaties in Den Haag			
Reguliere opvang in Den Haag			
Locatie	**2024**	**2025**	**2026**
Regulusweg	650	650	650
Fletcher City Hotel	100	100	100
Parkhotel	40	40	40
Aquarius Hotel	90	90	90
Pink Flamingo Hostel	35	35	35
Sportlaan		440	440
Subtotaal	**915**	**1.355**	**1.355**
AMV-opvang in Den Haag			
Locatie	**2024**	**2025**	**2026**
Jupiterkade	60	60	60
Jordans Residence	60	60	60
Subtotaal	**120**	**120**	**120**
Totaal	**1.035**	**1.475**	**1.475**

Voor de locaties Regulusweg, Fletcher City Hotel, Park Hotel, Aquarius Hotel en het Pink Flamingo Hostel geldt een voorbehoud voor bestuurlijke besluitvorming. Dit houdt in dat indien het Rijk de inzet van deze locaties wenst te continueren de inzet van deze locaties opnieuw worden voorgelegd aan het college.

Zoals uit bovenstaande tabel met de huidige stand van zaken en prognose van de Haagse opvangcapaciteit voor asielzoekers blijkt, is het aantal gerealiseerde en geplande opvangplekken voor 2025 en 2026 niet toereikend voor de taakstelling van de Spreidingswet. De zoektocht naar locaties voor opvang en huisvesting van asielzoekers, statushouders en andere zorgdoelgroepen in Den Haag wordt daarom onverminderd voortgezet en de komende tijd verder geïntensiveerd.

In het tweede kwartaal van 2024 zijn meerdere concrete locaties in beeld c.q. in onderzoek. In nauwe samenwerking met het COA en in afstemming met DG Migratie van het Ministerie van Asiel en Migratie zal voor de gemeente Den Haag de komende periode duidelijk moeten worden in hoeverre deze locaties haalbaar zijn en in besluitvorming gebracht kunnen worden. Randvoorwaardelijk voor één of meerdere van deze locaties is de medewerking van het Rijk, i.c. het Rijksvastgoedbedrijf, voor de inzet van rijksvastgoed en de vergoeding van (transitie)kosten.

Op het moment van schrijven zijn er in totaal nog vier locaties concreet in beeld voor de opvang van asielzoekers in Den Haag. De locaties variëren in omvang; de kleinste locatie heeft ruimte voor 75 opvangplekken en de grootste locatie heeft ruimte voor ongeveer Het 250 opvangplekken. In totaal gaat het hier om ongeveer 725 opvangplekken. Zodra er overeenstemming is over de inzet van deze locaties worden de RRT en de PRT hierover geïnformeerd en kunnen deze desgewenst als addendum aan dit plan worden toegevoegd.

Oekraïense ontheemden

In de *Haagse Aanpak Opvang Nieuwkomers* is aangegeven dat gemeente Den Haag zich maximaal zal inspannen voor de opvang van de in Den Haag ingeschreven Oekraïense ontheemden; zowel in de gemeentelijke opvang als in de particuliere opvang. Op dat moment was het nodig om hiertoe 1.250 opvangplekken te organiseren in de gemeentelijke opvang. Door aanhoudende uitstroom uit de particuliere opvang in Den Haag en door gezinshereniging van de in de Haagse opvang verblijvende ontheemden in Den Haag is dit aantal inmiddels niet meer toereikend. Op dit moment zijn er in de Haagse gemeentelijke opvang 1.597 opvangplekken voor ontheemden uit Oekraïne. Den Haag verwacht dat de uitstroom uit de Haagse particuliere opvang ook de komende periode zal aanhouden. Om blijvend te voldoen aan de opvangbehoefte in de gemeentelijke opvang, is Den Haag continu op zoek naar nieuwe locaties.

Voor een overzicht van (nieuwe) locaties en uitbreiding van locaties wordt verwezen naar de tabel hieronder:

Locaties	2024	2025	2026
Kleinschalige opvanglocaties	145	145	145
Room11	15	15	15
Gulden Huis	200	360	360
De Schakel	45		
Oude Molstraat	15	15	15
Hennegras	60		
Parnassia	40	40	40
Anna van Hannover	400	400	
Kootwijkstraat	30	30	
ANWB	220		
Zandvoortselaan	110	110	110
Arendsdorp	300	300	300
Maanweg		80	80
Totaal	**1580**	**1495**	**1065**

Om te komen tot voldoende gemeentelijke opvangplekken zet Den Haag in op het verlengen en uitbreiden van bestaande locaties en het realiseren en ontwikkelen van nieuwe opvanglocaties. Zo is per 1 juli 2024 een nieuwe opvanglocatie geopend, Arendsdorp, met 300 plekken.

Op alle locaties is sociaal beheer aanwezig voor de begeleiding van de Oekraïense ontheemden op locatie. Bij alle locaties is de RooO (Regeling opvang ontheemden Oekraïne) in acht genomen en voldoen de locaties veelal aan de punten die in de GOO (Handreiking gemeentelijke opvang Oekraïne) beschreven staan.

Voor de uitstroom vanuit de particuliere opvang werkt Den Haag met een wachtlijst. Oekraïense ontheemden kunnen zich via een registratielink aanmelden en komen dan op een wachtlijst te staan. Het RCVS (regionale coördinatiecentrum vluchtelingenspreiding) van regio Haaglanden beheert deze wachtlijst en zal, waar mogelijk, mensen van deze wachtlijst een plek aanbieden in de gemeentelijke opvang in Den Haag. De overige gemeenten stellen ook veelal hun vrije plekken beschikbaar voor het RCVS om deze mensen onderdak te bieden wanneer nodig en vice versa.

Statushouders

Den Haag heeft in 2024 een taakstelling van 1226 te huisvesten statushouders. De huisvesting wordt bemoeilijkt door een eenzijdig aanbod van huishoudens, een tegenvallend aantal verhuisbewegingen en een grote vraag naar woonruimte van andere aandachtsgroepen. Met de partners in de stad werkt de gemeente Den Haag aan oplossingen zoals het beter benutten van de bestaande woningvoorraad en het toevoegen van woonruimte buiten de bestaande voorraad. Het halen van de taakstelling is afhankelijk van het realiseren van deze opgaven en het aantal verhuisbewegingen. In Den Haag hangen

de verschillende opgaven nauw met elkaar samen en de inspanningen voor de verschillende doelgroepen gaan hand in hand.

5.3. Leidschendam-Voorburg

Asielzoekers

Leidschendam-Voorburg heeft een opgave van 448 te huisvesten asielzoekers. Het college van B&W heeft ingestemd met het plaatsen van 80 AMV-ers. Deze zijn op 20 september gehuisvest in locatie Overgoo 5. De locatie is een voormalig kantoorpand en bevindt zich op een bedrijventerrein. Deze opvanglocatie is specifiek voor AMV-ers en zal in ieder geval openblijven tot eind 2026. Het college heeft ingestemd met het vanaf Q4 2024 opvang van 200 asielzoekers in het Holiday Inn aan de Stationsplein 8 in Voorburg.

Het beheer van de locaties is in handen van het COA. Hiermee vangt Leidschendam-Voorburg 42 meer AMV-ers op dan de opgave. Daarvan is afgesproken dat Leidschendam-Voorburg met de opvang van 26 AMV-ers gemeente Rijswijk zal helpen hun taakstelling voor AMV-ers te realiseren. De AMV-ers krijgen onderwijs via VO Haaglanden en Lucas Onderwijs in Den Haag tot eind 2026.

De plaatsing van 80 AMV-ers betekent dat er nog een restopgave is van 168 asielzoekers. Hiermee geeft het bestuur uitvoering aan de voorkeur van gemeenteraad om de asielzoekers te huisvesten op kleinschalige opvangplekken. Met de gemeente Rijswijk afgesproken dat zij 26 asielopvangplekken voor Leidschendam-Voorburg zullen realiseren als besluitvorming aldaar is afgerond.

Oekraïense ontheemden

De gemeente vangt op het moment van schrijven 241 Oekraïense ontheemden op. De inspanningsverplichting bedraagt 258. De gemeente onderzoekt momenteel nog de mogelijkheden om meer opvangplekken te creëren.

De Oekraïense ontheemden wonen op Overgoo, in een voormalig kantoorpand op hetzelfde bedrijventerrein als waar de AMV-ers in zomer 2024 gaan wonen. Ook hier geldt net als bij de AMV-ers dat de locatie in principe eind 2026 zal sluiten in verband met de herontwikkeling van het gebied.

Statushouders

Tot en met 2022 heeft de gemeente de taakstelling voor het huisvesten van statushouders behaald. Maar sinds 2023 is het beschikbare aantal sociale huurwoningen voor statushouders niet meer toereikend. Als gevolg hiervan heeft de gemeente een achterstand opgelopen. Momenteel wordt er gekeken naar de mogelijkheid om een doorstroomlocatie te openen om op korte termijn een deel van de achterstand in te halen en tegelijkertijd te werken aan een duurzame oplossing door extra woningen toe te voegen. Daarnaast voert de gemeente gesprekken met de corporaties over woningdelen.

5.4. Midden-Delfland

Asielzoekers

Gemeente Midden-Delfland wil bijdragen aan het oplossen van dit landelijke probleem met de opvang van 225 vluchtelingen voor een periode van vijf jaar in combinatie met de plaatsing van 30 flexwoningen voor woningzoekenden. Er is in 2023 met inwoners, (maatschappelijke) organisaties en met de gemeenteraad gesproken. Dat leidde tot criteria, zorgen en ideeën. Op basis hiervan is de locatie Harnaschpolder, het gebied langs de Harnaschdreef tussen Meerkamp en Westernesse, naar voren gekomen als het meest geschikt. De gemeenteraad heeft op 25 oktober 2023 deze locatie vastgesteld. Daarna is op 27 november 2023 met het COA een bestuursovereenkomst gesloten. Eind december 2023 heeft de gemeente grond aangekocht op het bedrijventerrein Harnaschpolder waar de opvang tijdelijk gerealiseerd zal worden.

De afspraken met het COA worden verder uitgewerkt in 'aanvullende werkafspraken' en de komst van de asielzoekers wordt voorbereid. In de bestuursovereenkomst staat dat het COA het merendeel van de werkzaamheden voor de ontwikkeling van het terrein gaat oppakken (inrichten van de locatie). Het COA stelt een businesscase op voor het realiseren van deze opvang. Deze businesscase vormt de basis voor de tijdsplanning van de opvang.
Het COA heeft gezegd met de planning te mikken op een opening in het 2^{e} kwartaal van 2025. Er moeten nog verschillende procedures doorlopen worden. Zo moet er nog een omgevingsvergunning aangevraagd worden. Daarom is er nog geen definitieve datum te noemen waarop de opvanglocatie open kan gaan.

Met deze invulling van de asielopvang krijgt gemeente Midden-Delfland mogelijk op termijn de beschikking over 96 flexwoningen waarvan de eerder genoemde dertig direct aan de gemeente worden geschonken. In de andere 66 woningen worden vijf jaar lang maximaal 225 asielzoekers gehuisvest; hiervan komen 25 mensen uit de doelgroep AMV.

Oekraïense ontheemden

Voor de opvang van ontheemden uit de Oekraïne zijn in Maasland op de locatie Euterpe, in samenwerking met Wonen Midden-Delfland, 30 flexwoningen gerealiseerd. Hier wordt in combinatie met spoedzoekers aan 52 Oekraïners woonruimte geboden in 15 flexwoningen. Deze locatie is eind 2023 in gebruik genomen en is voor 10 jaar beschikbaar. Daarna geldt de afspraak met de woningcorporatie dat de flexwoningen nogmaals voor 10 jaar elders geplaatst kunnen worden om op die wijze de exploitatie op dit moment financieel haalbaar te maken.

Statushouders

Gemeentelijke doelstelling is om minimaal te voldoen aan de halfjaarlijkse taakstellingen voor de huisvesting van statushouders. Dit lukt nog steeds op basis van afspraken met de woningcorporatie. Door de huidige extreem hoge druk op de woningmarkt is merkbaar dat het halen van de taakstelling steeds moeilijker wordt. Dit komt doordat onvoldoende geschikte woonruimten beschikbaar komen doordat sprake is van een beperkt aantal verhuisbewegingen. Daarnaast neemt door de huidige krapte op de woningmarkt het aantal urgent woningzoekende toe en loopt de wachttijd voor reguliere woningzoekenden verder op. In het verleden heeft een dergelijke situatie zich ook voorgedaan en is gewerkt met

flexwoningen op een toekomstige woningbouwlocatie. Die woningen moeten nu verwijderd worden. Hierdoor is sprake van een stapeling van urgente problemen in combinatie met een tekort aan beschikbare locaties en sociale woonruimten. Mede daarom wordt nu gezocht naar een (gecombineerde) locatie die de gemeente weer kan gebruiken voor huisvesting van doelgroepen. Met realisatie van die locatie krijgt de gemeente weer ruimte om de tijdelijke achterstand in taakstelling weer in te lopen.

5.5. Pijnacker-Nootdorp

Asielzoekers

De gemeente Pijnacker-Nootdorp wil haar maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen en onderzoekt op dit moment of er binnen Pijnacker-Nootdorp een opvanglocatie voor 150 tot 300 asielzoekers kan komen, voor minimaal 5 en maximaal 10 jaar. Tegelijkertijd wil de gemeente tijdelijke woningen plaatsen voor starters en spoedzoekers. Op die manier leveren we niet alleen een bijdrage aan de oplossing voor het maatschappelijke probleem rondom asielopvang, maar bieden we ook mogelijkheden voor lokale woningzoekenden.

Het onderzoek richt zich op geschikte en beschikbare locaties. Ook wordt onderzocht wat er binnen de gemeente maatschappelijk gedragen kan worden. Naast de inwoners worden ook maatschappelijke organisaties (vrijwilligersorganisatie SWOP, de bibliotheek, de Raden van kerken, het onderwijs en de politie) en verschillende disciplines binnen onze organisatie gevraagd om mee te denken.

Inmiddels heeft het locatieonderzoek een geschikte en beschikbare locatie opgeleverd in Pijnacker-Nootdorp aan de Nootdorpseweg/Rijskade. Ons uitgangspunt is de realisatie van een asielzoekerscentrum met een omvang van 250 opvangplaatsen. Parallel hieraan worden op dit perceel circa 150 flexwoningen gerealiseerd. De komende tijd gaan wij in gesprek met omwonenden, ondernemers, maatschappelijke partners en andere betrokkenen over de locatie.

De uitkomsten van het onderzoek worden verwerkt in het 'uitvoeringsplan opvang asielzoekers'. Het onderzoek bevindt zich in een gevorderd stadium. In het najaar van 2024 wordt de gemeenteraad gevraagd een besluit te nemen over de realisatie van asielopvang in combinatie met flexwonen in de gemeente Pijnacker-Nootdorp.
Momenteel heeft Pijnacker-Nootdorp al 128 opvangplekken beschikbaar in het Van der Valk hotel. Hiervan vallen 68 asielzoekers onder de crisisnoodopvang van de gemeente en 60 asielzoekers onder de noodopvang van het COA. Naast asielzoekers worden in het Van der Valk hotel ook Oekraïners opgevangen en voorheen statushouders onder de Har-regeling. Het combineren van de doelgroepen is succesvol verlopen.

Pijnacker-Nootdorp heeft een indicatieve opgave van 397 plekken inclusief 34 AMV-ers. Met de combinatie van de opvang van 128 asielzoekers in het Van der Valk hotel en een mogelijke aanstaande locatie geschikt voor 250 asielzoekers, komt de gemeente Pijnacker-Nootdorp uit op een totaal aan opvangplekken rond de opgave vanuit de Spreidingswet.

Oekraïense ontheemden

De gemeente Pijnacker-Nootdorp realiseert inmiddels al twee jaar opvang voor Oekraïense ontheemden. Inmiddels zijn er 180 opvangplekken gerealiseerd. De eerste groep Oekraïense ontheemden is opgevangen in het Van der Valk hotel waarvan de eerste Oekraïense ontheemden na 5 maanden zijn doorgestroomd naar tijdelijke huisvestingslocaties in de gemeente. Er verblijven nu nog 30 Oekraïense ontheemden in het Van der Valk hotel, 150 mensen zijn verdeeld over verschillende opvanglocaties in de gemeente. Zo zijn er nieuwe locaties ontwikkeld met chalets en flexwoningen of zijn bestaande locaties zoals een leegstaande brandweerkazerne omgezet naar geschikte leefruimte. De tijdelijke huisvesting voor deze doelgroep is een aandachtspunt. Een aantal locaties zal de komende maanden verlopen. Er wordt gezocht naar nieuwe geschikte locaties om de doelgroep te huisvesten, waarbij ook aandacht is voor andere doelgroepen waarvoor huisvesting nodig is.

Statushouders

De gemeente Pijnacker-Nootdorp moet in het kader van de taakstelling in 2024 129 statushouders huisvesten. Dit is voor de gemeente een bijna onmogelijke opgave. De corporatievoorraad is binnen de gemeente namelijk zeer beperkt (20%), jaarlijks komen er gemiddeld 200 sociale huurwoningen vrij. Om toch aan de taakstelling te voldoende wordt er ingezet op het uitbreiden van het aanbod.

- Zo maakt de gemeente gebruik van een verkamerde doorstroomwoning. Onderzocht wordt of we dit aanbod nog kunnen uitbreiden.
- Ook is er een voormalig bejaardentehuis omgebouwd tot flexwoonlocatie voor starters en statushouders en is er een voormalig jeugdhonk omgebouwd voor een groot gezin.
- Op dit moment wordt een locatie voor flexwoningen onderzocht, waarvan een deel van de eenheden ingezet kan worden voor de huisvesting van statushouders.

5.6. Rijswijk

Asielzoekers

De Spreidingswet betekent voor Rijswijk een indicatieve opgave van 306 opvangplekken voor asielzoekers, waarvan 26 plekken voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV-ers).

Op 24 september 2024 heeft de gemeenteraad het raadsvoorstel ‘Spreidingswet: asielopvang en flexwonen op het Hof van Elsenburg’ aangenomen en hiermee akkoord gegeven om aan de regionale regietafel een bod neer te leggen voor het onderbrengen van 350 asielzoekers in Rijswijk. De opvang van AMV-ers is hierbij nadrukkelijk uitgesloten en door het realiseren van meer opvangplekken dan de indicatieve opgave is ruimte gecreëerd voor uitruil in de regio. De gemeenteraad heeft ingestemd met dit scenario onder voorbehoud van instandhouding van de Spreidingswet. Als per 15 december 2024 de Spreidingswet nog niet is ingetrokken of een intrekkingswet is ingediend, zal de realisatie van 350 plekken doorgang vinden.

De locatie waar het beoogde azc wordt gerealiseerd is het Hof van Elsenburg aan de Lange Kleiweg 80. Op deze locatie was tot oktober 2022 al een azc aanwezig en het terrein wordt momenteel als flexwoonlocatie gebruikt. Hoewel deze locatie volgens afspraken met Rijkswaterstaat over enkele jaren beschikbaar moet zijn t.b.v. de verbreding van de A4,

worden er met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat gesprekken gevoerd over alternatieve locaties hiervoor, zodat het terrein langer kan worden ingezet voor bewoning.

Met de gemeente Leidschendam-Voorburg, die meer AMV-ers opvangt dan de eigen opgave, zijn afspraken gemaakt over de uitruil van opvangplekken. Leidschendam-Voorburg biedt 26 opvangplekken voor AMV-ers waarmee de Rijswijkse indicatieve opgave ingevuld is. Rijswijk zal – als de plannen voor de asielopvang doorgang vinden - 26 asielopvangplekken t.b.v. de indicatieve opgave van de gemeente Leidschendam-Voorburg realiseren.

Oekraïense ontheemden

De gemeente Rijswijk heeft op dit moment 272 opvangplekken voor Oekraïense ontheemden, verdeeld over twee hotels. Hiermee wordt ruim voldaan aan de inspanningsverplichting van 186 plekken die per 1 februari 2024 van toepassing is. Ook bij de volgende verhoging van de inspanningsverplichting per 2025 levert Rijswijk hiermee meer plekken dan gevraagd.

Statushouders

Dankzij de opening van het flexwooncentrum Hof van Elsenburg in 2023 heeft Rijswijk de achterstand in huisvesting van statushouders omgebogen naar een voorsprong op de taakstelling. Hierdoor zal ook in 2024 de taakstelling volledig kunnen worden behaald. Vanwege de sluiting van het Hof van Elsenburg eind december 2024 kunnen statushouders die vanaf april 2024 aan Rijswijk zijn gekoppeld tijdelijk niet naar Rijswijk verhuizen. Eerst worden alle statushouders op het Hof van Elsenburg geherhuisvest in de reguliere woningvoorraad. Naar verwachting opent in 2025 de tweede fase van het flexwonen in Rijswijk, zodat deze statushouders vanaf dan weer in gehuisvest kunnen worden.

5.7. Wassenaar

Asielzoekers

Voor de gemeente Wassenaar betekent de spreidingswet een indicatieve opgave van 158 opvangplekken, waarvan 13 voor AMV. Met de 930 reguliere asielplekken, waarvan 50 voor AMV-ers, die de gemeente momenteel heeft, voldoet de gemeente Wassenaar ruim aan haar taakstelling.

Sinds 1997 worden er in de winterperiode asielzoekers opgevangen op het landgoed Duinrell. In de afgelopen jaren is deze tijdelijke opvang steeds verder uitgebreid. Zo vraagt het COA in 2020 de gemeente om medewerking tot verlenging tijdens de coronaperiode. Door het uitbreken van de coronacrisis werden door de landelijke overheid beperkingen opgelegd op het verplaatsen van asielzoekers. Dat jaar werden er het hele jaar door asielzoekers opgevangen in de gemeente Wassenaar.
Na een verlenging in de lente van 2021, vraagt het COA in 2023 de gemeente medewerking voor de verlening van opvang in de zomermaanden. Er is een groot landelijk tekort aan opvangplaatsen en vooruitlopend op de spreidingswet, werken de gemeente en Duinrell mee aan opvang voor het hele jaar. De gemeente maakt verdere afspraken over toezicht, veiligheid, dagbesteding en samenwerking tussen Duinrell, het COA en de politie.

Een van de afspraken is dat alleen kansrijke asielzoekers of vergunningshouders (statushouders) geplaatst mogen worden. Er geen plek voor vreemdelingen die in aanraking zijn gekomen met de politie.
De gemeenteraad en omwonenden van het AZC worden via Raadsinformatiebrieven en brieven geïnformeerd over de verlening en voortgang van het AZC.

Oekraïense ontheemden

Toen de eerste ontheemden uit Oekraïne zich meldden in Wassenaar, richtte de gemeente in eerste instantie een crisisteam voor snelle huisvesting van Oekraïners op. Daarna veranderde het crisisteam in een interdisciplinair team met een andere samenstelling. Dit omdat de opvang van Oekraïners langer duurde dan verwacht.

Momenteel zijn er in Wassenaar twee grotere gemeentelijke opvanglocaties (GOO): Villa Sijthoff en de Deijlerhoeve. Daarnaast huurt de gemeente een aantal kleine locaties en verblijven er ontheemden op de ANWB-locatie, aan de Wassenaarseweg. De opvang op de ANWB-locatie wordt verzorgd door de gemeente Den Haag. Verder wordt op dit moment zo'n 62 ontheemden opgevangen op 25 particuliere opvanglocaties (POO). Wassenaar is blij met de inwoners die als particulier Oekraïners opvangen.

Verder valt op dat het de Oekraïners steeds beter lukt om hun weg te vinden in onze samenleving. Dit komt deels door werk, contacten met inwoners uit Wassenaar, maar ook door de inzet van vrijwilligers.
Iedere Oekraïense ontheemde in Wassenaar kan langskomen op het wekelijkse spreekuur waar mensen van het Oekraïneteam aanwezig zijn. In samenwerking met Vluchtelingenwerk Nederland worden Nederlandse taallessen voor volwassenen gegeven.

Volgens de huidige prognose wordt de inspanningsverplichting verhoogd van 101 naar 112. Met de huur van een extra verdieping op een van de gemeentelijke opvanglocatie, komt het aantal GOO-plekken op een totaal van 117 plekken.

Statushouders

De wettelijke taakstelling voor 2024 voor de gemeente Wassenaar is 47. Daarvan zijn er (cijfers september 2024) 5 mensen gehuisvest en komen er nog 10 plaatsingen aan. De inschatting is dat door het tekort aan (gepast) woningaanbod, de taakstelling niet gehaald gaat worden.

Knelpunten binnen de gemeente zijn het tekort aan (gepast) woningaanbod. Zo is er een tekort aan woningen voor alleenstaanden. Dit terwijl er veel alleenstaande statushouders gekoppeld zijn aan de gemeente Wassenaar. Daarnaast ziet gemeente Wassenaar ook dat alleenstaanden gezinshereniging willen aanvragen of aangevraagd hebben. Dat levert het probleem op dat de gemeente eerst een geschikte woning moet aanbieden aan de alleenstaande statushouder, iets wat al lastig is. Zodra de nareizigers in Nederland zijn moet er een nieuwe woning gevonden worden voor het hele gezin. Dit terwijl Wassenaar (bijna) geen woningen beschikbaar heeft voor grote gezinnen.

5.8. Westland

Asielzoekers

Het leveren van een bijdrage aan het opvangplan is voor de gemeente Westland geen sinecure. De gemeente is dichtbebouwd (75% van het totale oppervlak is bebouwd), er zijn veel opgaven die om ruimte vragen en de beschikbare en geschikte ruimte is erg beperkt. In de gemeente Westland worden 1.300 ontheemden uit Oekraïne opgevangen en ten aanzien van de huisvesting van statushouders heeft Westland de afgelopen jaren aan de wettelijke norm voldaan. Er wonen op dit moment 5.000 arbeidsmigranten in Westland en er zijn concrete plannen om nog eens ongeveer 3.000 woonplekken te realiseren. Tel hier de reguliere woonopgave en overige ruimtelijke opgaven in Westland bij op en het mag duidelijk zijn dat het vinden van geschikte ruimte om asielzoekers op te vangen ruimtelijk gezien een enorme uitdaging is.

Het college van burgemeester en wethouders van Westland hecht er groot belang aan om zich, ondanks de grote opgaven op andere vlakken, aan de wet te houden en daarmee ook bereidheid te tonen asielzoekers op te vangen. Ondanks de aanzienlijke opgave op andere terreinen, zoals hiervoor benoemd, ziet het college mogelijkheden om voor circa 20% van de opgelegde asielplekken een aanbod te doen. Op een later moment vindt besluitvorming plaats over waar de opvang plaats kan vinden.

Oekraïense ontheemden

Naast de opvang van asielzoekers blijft Westland ontheemden uit Oekraïne opvangen in de huidige omvang van 404 opvangplekken, 28 plekken (7%) meer dan de 376 plekken die het Rijk op dit moment (september 2024) van ons vraagt. Opvang vindt plaats op 5 locaties: Locatie Carlton Tiendweg Naaldwijk, Haagpad Monster, Burgemeester Crezeelaan De Lier, Arckelweg Poeldijk en Boswoning Honselersdijk. Bezetting is in totaal op dit moment 390. Het “snijverlies” op dit moment is daarmee 3,7% veroorzaakt door het feit niet iedereen bij elkaar geplaatst kan worden. Westland spant zich in om het snijverlies verder te reduceren. Naast de opvang van ontheemden in de gemeentelijke opvang zijn er in Westland ca. 900 ontheemden opgevangen in de particuliere opvang. Uitgangspunt is dat de opvang van ontheemden plaatsvindt zolang de Richtlijn Tijdelijke Bescherming van kracht is (in ieder geval tot 4 maart 2026).

Statushouders

Ten aanzien van de huisvesting van statushouders heeft de gemeente Westland de afgelopen jaren voldaan aan de wettelijke norm. Westland blijft zich inzetten op de realisatie van de wettelijke verplichting taakstelling huisvesting statushouders.

5.9. Zoetermeer

Asielzoekers

Om aan de indicatieve opgave van de Spreidingswet te voldoen dient Zoetermeer 703 opvangplekken te hebben.

Het college heeft besloten de opvang van asielzoekers in de PI aan de Rokkeveenseweg met een periode van vijf jaar te verlengen, met ingang van 9 februari 2025. Met deze verlenging

wil het college zijn verantwoordelijkheid nemen en helpen de druk op de opvang te ontlasten en tegemoet te komen aan de indicatieve taakstelling van 703 duurzame opvangplekken voor asielopvang op grond van de Spreidingswet.

Daarnaast wordt het aantal opvangplekken verhoogd van 630 naar maximaal 703 plekken. De gemeenteraad is door het college in de gelegenheid gesteld om wensen en bedenkingen te uiten ten aanzien van de asielopvang. De raad heeft op 16 september 2024 wensen en bedenkingen meegegeven. Deze maken onderdeel uit van het collegebesluit.

Oekraïense ontheemden

Zoetermeer heeft momenteel 369 langdurige opvangplekken voor ontheemden uit Oekraïne in de GOO. De inspanningsverplichting is per 1 februari 2024 verhoogd naar 425 plekken. Hierdoor moeten er nog 56 plekken worden gerealiseerd. Per januari 2025 wordt de inspanningsverplichting waarschijnlijk verhoogd naar 525 opvangplekken voor Zoetermeer. In de Zoetermeerse POO verblijven ongeveer 50 ontheemden.
Momenteel heeft Zoetermeer 4 opvanglocaties, 2 grote locaties met 100+ plekken en 2 kleinere locaties. Op dit moment is Zoetermeer bezig met een onderzoek naar een grote nieuwe geschikte locatie om zoveel mogelijk te kunnen voldoen aan de inspanningsverplichting.

Statushouders

Per 21 december 2023 heeft Zoetermeer 69 - aan Zoetermeer gekoppelde - statushouders in een hotel opgenomen. Dit aantal was de achterstand op de huisvestingstaakstelling van 2023. Op 13 september 2024 is de laatste statushouder uitgestroomd uit het NH hotel naar een woning.
De realisatie van de taakstelling in 2024 (met een opgave van restant uit 2023 plus 133 te huisvesten statushouders voor 2024-I en 121 voor 2024-II) is een grote opgave.

6. Conclusie regionale invulling van de opgave

De gemeenten in de regio Haaglanden zetten zich actief in om de opgave uit de Spreidingswet en de inspanningsverplichting voor het opvangen van Oekraïense ontheemden invulling te geven. Daarbij gaat het om het realiseren van opvangplekken en het creëren van voorzieningen. Om de opgave tijdig en volledig in te vullen is medewerking van met name de provincie en het COA nodig en ook richting en duidelijkheid vanuit het Rijk. Voor het realiseren van voorzieningen zien we diverse knelpunten en uitdagingen die opgepakt moeten worden maar buiten de verantwoordelijkheid van de gemeenten liggen. We verwachten bij deze uitdagingen dat het Rijk ons – ook financieel – in staat zal stellen hier mee aan de slag te gaan.

Realisatie opgave asielplekken

Hieronder het overzicht van het totaal aantal opvangplekken voor asielzoekers per 1 september 2024 in de regio Haaglanden[13] en nieuwe opvangplekken. Details zijn te vinden in hoofdstuk 7.

Overzicht regio Haaglanden opvangplekken asielzoekers

Gemeente	Opgave o.b.v. Spreidingswet	Waarvan geschikt voor AMV	Huidige opvang capaciteit	Waarvan AMV	% Huidige opvang capaciteit t.o.v. opgave	Opvang capaciteit van 1 juli 2025 tot 1 februari 2026	% Opvang capaciteit van 1 juli 2025 tot 1 februari 2026	Vermoedelijke toekomstige opvang capaciteit	% vermoedelijke toekomstige opvang cacpaciteit	Vermoedelijke opvang capaciteit beschikbaar vanaf 1 juli 2025	% vermoedelijke opvang capaciteit beschikbaar vanaf 1 juli 2025	Gemaakte afspraken over uitruil / toelichting
Delft	434	37	340	60	78%	170	39%	430	99%	210	48%	Verkenning naar 50 AMV-plekken
s-Gravenhage	2.513	213	975	60	39%	975	39%	2.320	92%	1.475	59%	Verkenning tot verlengen aantal locaties + Sportlaan
Leidschendam-Voorburg	448	38	80	80	18%	280	63%	280	63%	280	63%	Leidschendam-Voorburg vangt realiseert voor Rijswijk 26 plekken voor AMV-ers
Midden-Delfland	133	11	0	0	0%	225	169%	225	169%	225	169%	Harnaschpolder
Pijnacker-Nootdorp	397	34	128	0	32%	0	0%	378	95%	128	32%	Verkenning naar extra 250 plekken en mogelijk verlenging
Rijswijk	306	26	0	0	0%	0	0%	350	114%	350	114%	Rijswijk realiseert voor Leidschendam-Voorburg 26 asielplekken
Wassenaar	158	13	930	50	589%	930	589%	930	589%	930	589%	
Westland	702	60	0	0	0%	140	20%	140	20%	140	20%	
Zoetermeer	703	60	680	0	97%	680	97%	703	100%	703	100%	Waarschijnlijk verlenging en ophoging
Totaal	**5.794**	**492**	**3.133**	**250**	**54%**	**3.400**	**59%**	**5.756**	**99%**	**4.441**	**77%**	

Alles overziend komen we in de regio Haaglanden met de negen gemeenten voor de opvang van asielzoekers per 1 september 2024 tot een realisatie van 54% ten opzichte van de regionale opgave. Voor de periode 1 juli 2025 tot 1 februari 2026 (periode Spreidingswet[14]) is met zekerheid te zeggen dat de regio Haaglanden 59% realiseert. Als initiatieven op tijd doorgang vinden, locaties verlengd kunnen worden en COA en Rijk op koers blijven realiseert Haaglanden in bovengenoemde periode 77% van de opgave. Op de langere termijn - met voldoende tijd om locaties te bouwen - realiseert de regio Haaglanden 99% van de opgave.

In de afgelopen maanden heeft er in diverse gemeenten in de regio Haaglanden besluitvorming plaatsgevonden over nieuwe opvanglocaties. Deze informatie is opgenomen. Als besluitvorming na 1 oktober leidt tot extra opvangplekken wordt via een addendum de Provincie Zuid-Holland geïnformeerd. Dit dient voor 1 november verzonden te worden.

[13] De aantallen opvangplekken die opgevoerd worden voor asielzoekers en Oekraïense ontheemden zijn gebaseerd op de aangeleverde cijfers door de gemeenten.

[14] De Spreidingswet geeft aan dat opvangplekken die er nu zijn of die voor 1 juli 2025 beschikbaar komen kunnen meetellen als realisatie van de opgave. De plekken moeten minstens tot 1 februari 2026 beschikbaar zijn.

Realisatie inspanningsverplichting opvang Oekraïense ontheemden

Hieronder het overzicht van het totaal aantal opvangplekken voor Oekraïense ontheemden per 1 september 2024 in de regio Haaglanden[15] en nieuwe opvangplekken. Details zijn te vinden in hoofdstuk 7.

Overzicht regio Haaglanden opvangplekken Oekrainse ontheemden in gemeentelijke opvang

Gemeente	Regio	Opgave o.b.v. inspannings verplichting per 1 feb 2024	Opgave o.b.v. prognose opgesteld in april 2024 over 2025	Huidige opvang capaciteit	% huidige opvangcapaciteit t.o.v. inspannings verplichting	% huidige opvangcapaciteit t.o.v. prognose opgesteld in april 2024 over 2025	Opvangcapaciteit in particuliere opvang (POO) per 1 september 2024
Delft	HL	349	431	366	105%	85%	31
s-Gravenhage	HL	1.852	2.284	1.580	85%	69%	2358
Leidschendam-Voorburg	HL	258	318	235	91%	74%	160
Midden-Delfland	HL	65	79	52	80%	66%	23
Pijnacker-Nootdorp	HL	190	234	184	97%	79%	71
Rijswijk	HL	186	229	272	146%	119%	133
Wassenaar	HL	91	112	117	129%	104%	70
Westland	HL	376	464	404	107%	87%	951
Zoetermeer	HL	425	525	369	87%	70%	50
Totaal		**3.792**	**4.676**	**3.579**	**94%**	**77%**	**3847**

Voor de opvang van Oekraïense ontheemden komen we op basis van de huidige inspanningsverplichting tot een regionale realisatie van 94%. Op basis van de prognose die in april 2024 is aangekondigd maar nog herijkt moet worden is er een regionale realisatie van 77%. In de regio Haaglanden worden 3.847 Oekraïense ontheemden opgevangen in particuliere opvang.

[15] De aantallen opvangplekken die opgevoerd worden voor asielzoekers en Oekraïense ontheemden zijn gebaseerd op de aangeleverde cijfers door de gemeenten.

7. Bijlage: Opvanglocaties in de regio Haaglanden

Dit zijn de locaties waar op 1 september 2024 asielzoekers worden opgevangen in de regio.

Asielzoekers

Huidige locaties opvang asielzoeker in regio Haaglanden

Gemeente	Locatie	Soort opvang	Amv of regulier	Aantal plekken	Sluitingsdatum	Peildatum	Opmerkingen
Delft	Kleveringweg (Campanille)	Noodopvang	AMV	60	1-2-2025	19-9-2024	Verkenning naar verlenging
Delft	Kleveringweg (Campanille)	Noodopvang	Regulier	110	1-2-2025	19-9-2024	Verkenning naar verlening
Delft	Manderspark	Noodopvang	Regulier	170	2-2-2027	19-9-2024	Na verbouwing 210 plekken
s-Gravenhage	Boterstraat (Pink Flamingo)	Crisis Noodopvang	Regulier	35	31-12-2024	19-9-2024	Kan verlengd worden
s-Gravenhage	Jupiterkade	Noodopvang	AMV	60	31-12-2026	19-9-2024	
s-Gravenhage	Laan van Meerdervoort (Fletcher)	Noodopvang	Regulier	100	31-12-2024	19-9-2024	Verkenning naar verlenging
s-Gravenhage	Molenstraat (Parkhotel)	Crisis Noodopvang	Regulier	40	31-12-2024	19-9-2024	Verkenning naar verlenging
s-Gravenhage	Regulusweg	Noodopvang	Regulier	650	31-12-2024	19-9-2024	Verlengen 2 jaar via Rijksvastgoedbedrijf
s-Gravenhage	Zeekant (Aquarius)	Crisis Noodopvang	Regulier	90	1-11-2025	19-9-2024	Verkenning naar verlenging
Leidschendam-Voorburg	Overgoo	Noodopvang	AMV	80	31-12-2026	17-9-2024	September geopend
Pijnacker-Nootdorp	Gildeweg (Van der Valk)	Noodopvang	Regulier	60	30-6-2024	19-9-2024	Intentie tot verlengen
Pijnacker-Nootdorp	Gildeweg (Van der Valk)	Crisis Noodopvang	Regulier	68	31-12-2024	19-9-2024	Intentie tot verlengen
Wassenaar	Duinrell	Regulier	AMV	50	12-3-2028	19-9-2024	
Wassenaar	Duinrell	Regulier	Regulier	880	12-3-2028	19-9-2024	
Zoetermeer	Rokkeveenseweg (PI)	Noodopvang	Regulier	680	1-2-2030	25-9-2024	Met 5 jaar verlengd en binnenkort verhoogd naar 703 plekken
Totaal				**3.133**			

Groen: locaties beschikbaar vanaf 1 juli 2025 en/of tot 1 februari 2026

Onderstaande locaties zijn nieuwe locaties voor asielzoekers of concrete opties daartoe. Waar concreetheid mogelijk is zijn extra gegevens opgenomen.

Plannen nieuwe locaties opvang asielzoekers in regio Haaglanden

Gemeente	Locatie	Soort opvang	Amv of regulier	Aantal ple	Openings datum	Sluitings datum	Welke fase?	Planning voor realisatie	COA akkoord	Afstemming met provincie	Functie grond	Opmerkingen/toelichting
Delft	Kruithuisweg	Duurzaam	Amv	50			Realisatiefase	Medio 2025			Bedrijventerrein	
Leidschendam-Voorburg	Holiday Inn	Tijdelijk	Regulier	200	1-10-2024		Realisatiefase	Q4 2024		Niet noodzakelijk	Logies	
s-Gravenhage		Duurzaam	Regulier	600			Besluitvormingsfase	Q2 2026	Ja	Niet noodzakelijk	Ontwikkelgebied	Looptijd 10 jaar
s-Gravenhage		Tijdelijk	Regulier	250			Besluitvormingsfase	Q2 2025	Ja	Niet noodzakelijk		Looptijd 3 jaar
s-Gravenhage	Gevers Deynootweg	Duurzaam	Amv	60	2024		Realisatiefase	Q4 2024	Ja	Niet noodzakelijk	Logies	Looptijd 5 - 7 jaar
s-Gravenhage	Sportlaan	Duurzaam	Regulier	440			Realisatiefase	Q3 2025	Ja	Niet noodzakelijk	Zorglocatie	Voor minimaal 5 jaar
s-Gravenhage		Duurzaam	Regulier	200			Verkenningsfase	Q2 2025		Niet noodzakelijk	Logies	Looptijd 5 jaar
s-Gravenhage		Duurzaam	Regulier	75			Verkenningsfase					
s-Gravenhage		Duurzaam	Regulier	200			Verkenningsfase					
s-Gravenhage		Duurzaam	Regulier	250			Verkenningsfase					
Midden-Delfland	Harnaschpolder	Duurzaam	Regulier	225	2025	2030	Besluitvormingsfase	COA stelt realisatieplan op	Ja	Ontheffing	Bedrijventerrein	
Pijnacker-Nootdorp		Duurzaam	Regulier	250			Verkenningsfase	Loopttijd 10 jaar		Ontheffing		Looptijd 10 jaar
Rijswijk	Hof van Elsenburg	Tijdelijk	Regulier	350	2025	2030	Realisatiefase	Grond beschikbaar apr 2024	Ja	Ontheffing	Bedrijventerrein	Alleen als Spreidingwet niet voor 15 december ingetrokken wordt. Voorlopig looptijd 2 jaar.
Westland		Tijdelijk		140			Realisatiefase	Q2 2025				
Totaal				**3.290**								

Groen: locaties beschikbaar vanaf 1 juli 2025 tot 1 februari 2026

Oekraïense ontheemden

Dit zijn de locaties waar op 1 september 2024 Oekraïense ontheemden worden opgevangen in de regio.

Huidige locaties opvang Oekrainse ontheemden in Haaglanden

Gemeente	Locatie	Aantal pl	Snijverlie	Sluitingsdatum	Peildatum	Totaal
Delft	Woonzorgcomplex Stefanna	41	5	1-4-2025	27-3-2024	
Delft	Abtswoude Bloeit	76	12	1-4-2025	27-3-2024	
Delft	Surinamestraat	21	9	1-4-2025	27-3-2024	
Delft	Flexwoningen (FLEX)	228	39	26-6-2026	27-3-2024	**366**
s-Gravenhage	Kleinschalige Gemeentelijke Opvanglocaties	145	0	31-12-2025	24-9-2024	
s-Gravenhage	Het Gulden Huis	200	8	1-1-2025	25-9-2024	
s-Gravenhage	Room 11	15	1	1-9-2027	27-3-2024	
s-Gravenhage	De Schakel	45	8	30-6-2025	27-3-2024	
s-Gravenhage	Oude Molstraat	15	0	14-8-2025	27-3-2024	
s-Gravenhage	Parnassia	40	1	30-6-2025	27-3-2024	
s-Gravenhage	Kootwijkstraat	30	1	1-7-2025	27-3-2024	
s-Gravenhage	SoZa	400	26	1-9-2024	27-3-2024	
s-Gravenhage	ANWB	220	8	1-7-2025	27-3-2024	
s-Gravenhage	Arendsdorp	300	0	1-7-2027	23-8-2024	
s-Gravenhage	Zandvoortselaan	110	3	1-11-2025	27-3-2024	
s-Gravenhage	Hennegras	60	5	1-2-2025	27-3-2024	**1.580**
Leidschendam-Voorburg	Overgoo	235	20	31-10-2025	27-3-2024	**235**
Midden-Delfland	Euterpe	52	2	24-3-2033	13-5-2024	**52**
Pijnacker-Nootdorp	Van der Valk (Nootdorp)	30	1	31-12-2024	27-3-2024	
Pijnacker-Nootdorp	Dwarskade 33 (Nootdorp)	5	0	31-12-2024	27-3-2024	
Pijnacker-Nootdorp	Koningin Julianastraat 12b (Nootdorp)	9	0	1-7-2024	27-3-2024	
Pijnacker-Nootdorp	Molenweg 61a (Nootdorp)	9	0	30-6-2024	27-3-2024	
Pijnacker-Nootdorp	Sportlaan 7a (Pijnacker)	3	0	30-4-2026	27-3-2024	
Pijnacker-Nootdorp	Chalets Nijverheidsweg 1 (Pijnacker)	36	1	30-9-2025	27-3-2024	
Pijnacker-Nootdorp	Meikoninginlaan 30 (Delfgauw)	32	1	7-12-2024	27-3-2024	
Pijnacker-Nootdorp	Nootdorpseweg (3b t/m 3v) (Pijnacker)	60	0	31-12-2026	27-3-2024	**184**
Rijswijk	Best Western Plus Grand Winston	252	35	1-7-2025	16-7-2024	
Rijswijk	Restaurant Hotel & Spa Savarin	20	0	1-7-2025	16-7-2024	**272**
Wassenaar	Deijlerhoeve	16	0	31-12-2024	27-3-2024	
Wassenaar	Villa Sijthoff	48	0	1-6-2025	27-3-2024	
Wassenaar	Katwijkseweg 17E	0	0	20-4-2024	27-3-2024	
Wassenaar	ANWB	50	0	1-7-2025	27-3-2024	
Wassenaar	Ammonslaantje 19	3	0	15-6-2024	27-3-2024	**117**
Westland	Locatie Hotel Fletcher/Carlton	30	1	1-1-2025	27-3-2024	
Westland	Locatie Homeflex (Boswoning)	125	36	1-1-2025	27-3-2024	
Westland	Locatie Poeldijk	39	4	20-5-2025	27-3-2024	
Westland	Locatie Haagpad (Monster)	100	21	1-10-2025	27-3-2024	
Westland	Locatie Burgemeester Crezeelaan	110	23	1-8-2025	27-3-2024	**404**
Zoetermeer	Bredewater 22 Zoetermeer	217	28	8-10-2026	27-3-2024	
Zoetermeer	Vaartdreef 115 Zoetermeer	34	1	31-12-2025	27-3-2024	
Zoetermeer	Schiebroekstraat 159 Zoetermeer	8	0	1-2-2025	27-3-2024	
Zoetermeer	Broekwegschouw 211 (hotel)	56	1	1-2-2026	27-3-2024	
Zoetermeer	Broekwegschouw 211 (Restaurant)	54	3	1-2-2026	27-3-2024	**369**
		3.579	**304**			**3.579**

Onderstaande locatie in de regio is een nieuwe locatie voor Oekraïense ontheemden. Waar concreetheid mogelijk is zijn voor de locatie adresgegevens en extra informatie opgenomen.

Plannen nieuwe locaties opvang Oekrainse ontheemden in regio Haaglanden

Gemeente	Locatie	Straat en huisnummer	Postcode	Soort opvang	Aantal plekken	Openings datum	Sluitings datum	Welke fase?	Planning voor realisatie	Bestemming
s-Gravenhage	Maanweg	Maanweg 20	2516 AA	noodopvang	83	01-09-24	30-06-25	Realisatiefase	onbekend wanneer realisatie	OEK (ter vervanging van sluitende locatie Treublaan 86 plekken)
Totaal					**83**					

8. Bijlage: Soorten opvang

Vanuit het Rijk zijn er definities beschikbaar[16] die de soorten opvang voor asielzoekers schetsen en aangeven welke eisen aan deze elke soort opvang gesteld worden. De opvang voor Oekraïense ontheemden kent deze onderverdeling niet, maar is – vanwege de tijdelijke aard – vaak gestart als een vorm van noodopvang.

Het doel van de Spreidingswet is het creëren van **duurzame opvang** die langer dan vijf jaar beschikbaar is. Het COA heeft daarbij de voorkeur voor grootschalige locaties waarin veel asielzoekers gehuisvest zijn, veel voorzieningen aanwezig zijn zoals recreatieruimtes, toegang tot onderwijs/cursussen, taallessen en activiteiten. De meeste ketenpartners zoals de IND, DT&V en de vreemdelingenpolitie (AVIM) zijn vaak structureel aanwezig op deze locaties. Ook VluchtelingenWerk is vaak aanwezig om ondersteuning te bieden.
De locaties worden geëxploiteerd van het COA.

Noodopvanglocaties zijn tijdelijke opvanglocaties van het COA met een doorgaans lager kwaliteits- en voorzieningenniveau dan reguliere opvang. Dit zijn bijvoorbeeld evenementenhallen, leegstaande kantoren, recreatiewoningen, (cruise)schepen of tijdelijke paviljoens. Bewoners hebben soms minder privacy, minder gelegenheid om zelf te koken en minder zinvolle dagbesteding. Het streven is daarom dat bewoners zo kort mogelijk op deze locaties verblijven, maar vanwege het dringend tekort aan opvangplaatsen is dit niet altijd mogelijk. Ook statushouders blijven in deze opvang omdat er geen beschikbare woning in de gemeente is.
Noodopvanglocaties worden door het COA in samenwerking met gemeenten op vrijwillige basis ingezet, waarbij de exploitatie bij het COA ligt. Voor de noodopvang (NO) worden goede afspraken gemaakt tussen COA en gemeente over de voorwaarden, zoals over de voorzieningen, leefbaarheid en veiligheid in de omgeving.

Crisisnoodopvanglocaties zijn in beginsel opvanglocaties voor zeer korte duur (maximaal 7 dagen) met een laag kwaliteits- en voorzieningenniveau die in beginsel geëxploiteerd worden door de gemeente. Dit zijn bijvoorbeeld evenementenhallen, leegstaande kantoren, recreatiewoningen, schepen of tijdelijke paviljoens. In deze opvanglocaties hebben bewoners hebben vaak minder privacy, minder gelegenheid om zelf te koken en minder mogelijkheden voor een zinvolle dagbesteding. Locaties voor crisisnoodopvang (CNO) zijn er in regio Haaglanden op dit moment niet.

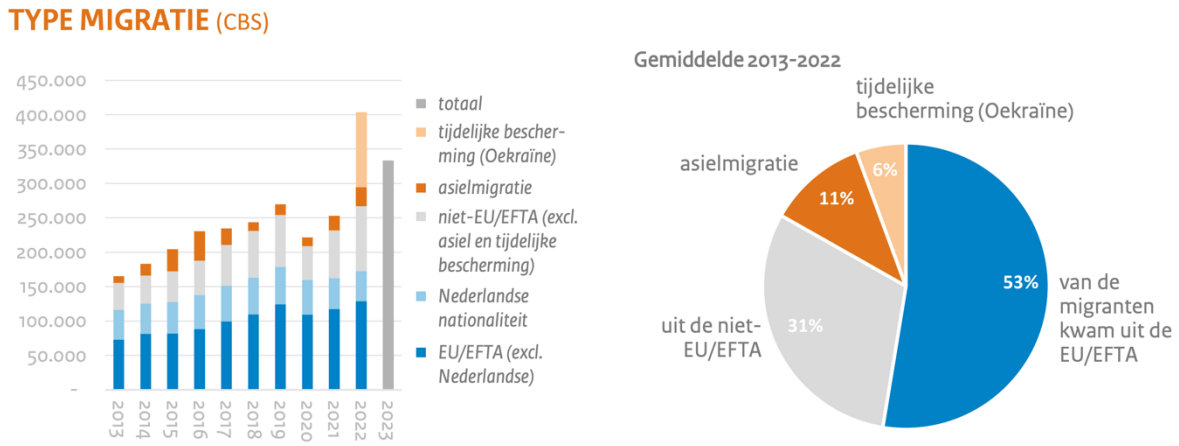
Tijdelijke gemeentelijke opvang (TGO) is opvang zoals hierboven beschreven maar dan geëxploiteerd door de gemeente. De exploitatie van tijdelijke gemeentelijke opvanglocaties wordt vastgelegd in een bestuursovereenkomst tussen de gemeente en het COA. De wettelijke mogelijkheid en basis hiervoor ligt in de Spreidingswet.
Gemeenten voeren op deze locaties dus zelf het dagelijkse beheer, soms in samenwerking met derde partijen. Het COA vervult wel een ondersteunende rol. Hoe deze ondersteunende rol er precies uit ziet, hoe verantwoordelijkheden worden verdeeld en welke kaders er zijn voor het kwaliteits- en voorzieningenniveau wordt door het Rijk nader uitgewerkt.

[16] Handreiking tijdelijke spoedopvang, Ontwikkeling en exploitatie van Spoed Tijdelijke Gemeentelijke Opvang (TGO). Justitie en Veiligheid, 20 mei 2024.

Tijdelijke spoedopvang is een vorm van met spoed gecreëerde tijdelijke gemeentelijke opvang; in beginsel tot 1 juli 2025 wanneer opvangplekken onder de Spreidingswet gerealiseerd moeten zijn. De opvanglocatie wordt geëxploiteerd door gemeenten onder verantwoordelijkheid van COA.

9. Bijlage: Vluchtelingen en migratie

In de Staat van de Migratie 2024[17] is onderzoek gedaan naar de oorsprong van migratie.

In de periode 2013 t/m 2022 vormden asielzoekers 11% van alle immigranten in Nederland, dit betreft zowel eerste aanvragen als nareizende gezinsleden.
Ongeveer een derde (31%) van de instroom van migranten in Nederland betreft reguliere migranten van buiten de Europese Unie (EU) die bijv. om werk of studie naar Nederland komen.
Meer dan de helft (53%) van de instroom van migranten in Nederland bestaat uit personen uit andere lidstaten van de EU, bijv. uit Polen, Roemenië, Bulgarije, Duitsland en Spanje.
De Oekraïense ontheemden betrof 6% van de groep.

Welke soorten vluchtelingen zijn er?

- Vluchteling: volgens het Vluchtelingenverdrag is een vluchteling iemand die zijn of haar land van herkomst ontvlucht vanwege gegronde vrees voor vervolging. Redenen voor vervolging kunnen zijn: ras of nationaliteit, godsdienst, politieke overtuiging of het behoren tot een bepaalde sociale groep. Een vluchteling kan in eigen land geen bescherming krijgen van de overheid tegen deze vervolging en in sommige landen is de overheid degene die verantwoordelijk is voor de vervolging.
- Asielzoeker: mensen die hun thuisland hebben verlaten om in een ander land bescherming te zoeken. Dit doen zij door asiel aan te vragen. Asielzoekers hebben nog geen verblijfsvergunning.
- Alleenstaande minderjarige vreemdelingen: Een alleenstaande minderjarige vreemdeling (AMV-er) is bij aankomst in Nederland jonger dan 18 jaar (minderjarig), komt van buiten de Europese Unie (EU) en is naar Nederland gekomen zonder ouder(s) of verzorger(s) die over de jongere mag beslissen. AMV-ers krijgen een voogd tot ze 18 jaar zijn of weggaan uit Nederland. Nidos is de onafhankelijke instelling die de voogdijtaak voor AMV-ers uitvoert.
- Statushouders in de opvang: asielzoekers worden statushouders (of vergunninghouders) op het moment dat ze een verblijfsvergunning krijgen. Het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) koppelt deze vergunninghouders aan gemeenten. Gemeenten moeten

[17] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2024/06/14/tk-bijlage-staat-van-migratie-2024

zorgen voor passende woonruimte voor statushouders. Echter, statushouders kunnen nu vaak niet doorstromen naar de (reguliere) woningmarkt, waardoor zij nog in de asielopvang moeten verblijven. Dit kan ook gelden voor alleenstaande minderjarige statushouders.

- Alleenstaande minderjarige statushouders: Zij worden door voogdij-instelling Nidos gehuisvest op kleinschalige opvangplekken.
- Oekraïense ontheemden: vluchtelingen die een tijdelijke bescherming hebben. Hierdoor zijn Oekraïense ontheemden binnen de EU en dus ook binnen Nederland verblijfsgerechtigd (zolang de tijdelijke bescherming geldt). Oekraïense ontheemden worden momenteel opgevangen in gemeentelijke (nood)opvanglocaties en bij particuliere opvang.
- Derdelanders: Naast Oekraïners zijn er ook duizenden derdelanders (niet-EU/EEA burgers) uit Oekraïne gevlucht. Een deel van deze derdelanders had een tijdelijke verblijfsvergunning in Oekraïne, met name omdat ze voor de invasie in Oekraïne werkte of studeerden. Nederland was initieel ruimhartig en bood deze derdelanders ook tijdelijke bescherming. Op 19 juli 2022 is dit beleid veranderd en konden deze derdelanders geen tijdelijke bescherming meer krijgen in Nederland. Ook dDe tijdelijke bescherming van de al aanwezige groep zou vervallen. Derdelanders met een permanente of humanitaire verblijfsvergunning of directe familiebanden behouden hun tijdelijke bescherming. Door juridische onduidelijkheid mogen de meeste derdelanders nog steeds in Nederland blijven in afwachting van een uitspraak van het Europese Hof van Justitie over of Nederland de tijdelijke bescherming wel mocht stopzetten.

Verslag invulling van de opgave asielopvang

van de Regionale Regietafel (RRT) Holland Rijnland

aan de Provinciale Regietafel (PRT) Zuid-Holland

september 2024

Versie: 5 september 2024
Status: vastgesteld in RRT

1. Inleiding

De gemeenten in de regio Holland Rijnland leveren allen hun bijdrage om voldoende opvangplekken voor asielzoekers te realiseren. De opgave die volgt uit de Spreidingswet is hierbij ons uitgangspunt. Al langer worden in onze regio asielzoekers opgevangen en in april/mei 2023 hebben alle gemeenten en de regio Holland Rijnland en Midden-Holland het besluit genomen om, vooruitlopend op de Spreidingswet, gezamenlijk 2200 duurzame asielopvangplekken te realiseren. Vanaf begin van dit jaar bereiden we ons voor op de opgave die is vastgelegd in de capaciteitsraming en de daarin opgenomen indicatieve verdeling voor de gemeenten in de regio Holland Rijnland[1]. Aan de Regionale Regietafel (RRT) wordt het gesprek gevoerd hoe we in de regio tot een samenhangend geheel van opvangplekken kunnen komen en waar het van toegevoegde waarde is om samen te werken of uitruilafspraken te maken.

Voorliggend verslag beschrijft hoe we in de regio invulling geven aan de opgave asielopvang. Omdat dit verslag volgt uit de Spreidingswet, ziet dit verslag toe op de aantallen asielopvang. Maar deze opgave is niet los te zien van de opgave om Oekraïners op te vangen en statushouders en andere doelgroepen te huisvesten. Om een totaalbeeld te geven van onze inzet in de opgave zijn de cijfers van opvang Oekraïners en huisvesting statushouders toegevoegd in de bijlage.

Asielopvang gaat over mensen en niet alleen over het realiseren van gebouwen. Mensen die onderdeel uitmaken van onze samenleving, leven in onze wijken, gebruik maken van voorzieningen, naar school gaan en af en toe hulp of zorg nodig hebben. Onze inzet op duurzame asielopvang en wat daarvoor nodig is, bekijken wij vanuit dit brede perspectief. Mede omdat het (wettelijke) taken raakt die gemeenten hebben op het gebied van onderwijs, zorg, veiligheid etc. Maar ook omdat we zien dat het belangrijk is om direct vanaf de start van de voorbereidingen na te denken over de maatschappelijke impact en de inbedding van een opvanglocatie in een wijk.

Gemeenten hebben de taak om een locatie of accommodatie voor asielopvang beschikbaar te stellen.[2] Dit is een belangrijke, maar tegelijkertijd beperkte rol in de asielopvangketen. Duurzame en efficiënte opvang kunnen we alleen realiseren in partnerschap met alle partijen in de keten en vraagt dus ook van alle partijen een inspanning. We geven daar nu al in de dagelijkse praktijk invulling aan. Ten behoeve van dit verslag willen wij benadrukken dat de randvoorwaarden om de opgave te realiseren maar ten dele binnen de verantwoordelijkheid en invloedsfeer van de gemeente liggen. Zonder partnerschap en benodigde randvoorwaarden, kunnen wij geen invulling geven aan onze plannen. Dit document beschrijft daarom ook de randvoorwaarden die wij nodig hebben om de opgave uit te voeren. Deze beschrijving is een momentopname en is daarom niet uitputtend. Wij verwachten de komende jaren bij de uitvoering van de opgave steeds nieuwe uitdagingen tegen te komen en verwachten daarbij een positieve grondhouding van medeoverheden en partners om deze uitdagingen op te lossen.

[1] Capaciteitsraming, provinciale opvangopgave en indicatieve verdeling per gemeente 2024, gepubliceerd in de Staatscourant op 31 januari 2024

[2] Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (Spreidingswet)

2. Aantallen opvangplekken in de regio Holland Rijnland

2.1 Opgave

De opgave volgens de capaciteitsraming is voor de regio als volgt:

Holland Rijnland	opgave Spreidingswet	
Gemeente	**Asielopvangplekken**	**waarvan AMV**
Alphen aan den Rijn	686	58
Hillegom	135	11
Kaag en Braassem	179	15
Katwijk	398	34
Leiden	619	52
Leiderdorp	173	15
Lisse	140	12
Nieuwkoop	188	16
Noordwijk	275	23
Oegstgeest	179	15
Teylingen	252	21
Voorschoten	167	14
Zoeterwoude	64	5
TOTAAL	**3455**	**291**

2.2. Huidige situatie in de regio

Op dit moment wordt door alle gemeenten gewerkt aan de voorbereiding van een asielopvanglocatie. Op het moment van schrijven van dit verslag zijn in de regio Holland Rijnland een aantal locaties operationeel. Hiermee zijn in de regio 1510 opvangplekken beschikbaar. Zie onderstaand overzicht:

Holland Rijnland	operationeel (per 4 september 2024)	
Gemeente	**Asielopvangplekken (regulier)**	**noodopvang**
Katwijk	570	
Leiden	340	125
Leiderdorp		100
Noordwijk		40
Oegstgeest	175	
Voorschoten		200
TOTAAL	**1085**	**465**

2.3 Toekomstig beeld in de regio

Onderstaand overzicht geeft weer hoe de opgave door de gemeenten in de regio Holland Rijnland wordt ingevuld. De fase van het realiseren van een opvanglocatie en bijbehorende besluitvorming verschilt per gemeente, afhankelijk van de lokale context, en kan worden beïnvloed door externe ontwikkelingen. Onderstaand overzicht geeft de stand van zaken weer per 4 september 2024.

	aantallen spreidingswet				stand van zaken				
Holland Rijnland	**aantallen spreidingswet**		**verwachte capaciteit**	**waarvan AMV**	**operationeel**	**aanstaande**	**noodopvang operationeel**	**status voorbereiding**	**beoogde ingangsdatum**
Gemeente	**Asielopvangplekken**	**waarvan AMV**							
Alphen aan den Rijn	686	58	440			440		bestuursovk getekend	jan-25
Hillegom	135	11	135			135		in gesprek met pzh over beoogde locatie	1-7-2025
Kaag en Braassem	179	15	367			367		Verkenning geschikte locatie grensgebied gemeenten. Beoogde besluitvorming najaar 2024	1-7-2025
Nieuwkoop	188	16							
Katwijk	398	34	600	40	570	40		permanente GLO locatie operationeel 40 plekken vanaf eind 2024 ingezet voor AMV. Besluitvorming afgerond.	operationeel
Leiden	619	52	740	70	340	400	125	1. 340 operationeel. 2. 400 (waarvan 70 AMV) te realiseren. Besluitvorming over locatie afgerond.	operationeel 1-7-2025
Leiderdorp	173	15	173			173	100		
Lisse	140	12	140			140		locatie geselecteerd. Voorbereiding loopt	1-7-2025
Noordwijk	275	23	275	23		275	40	raadsbesluit locatie. In gesprek met pzh over beoogde locatie	ntb
Oegstgeest	179	15	205		205			locatie is operationeel	operationeel
Teylingen	252	21	252			252		verkenning geschikte locatie	1-7-2025
Voorschoten	167	14	200			200	200	besluitvorming gemeenteraad nov 2024	operationeel
Zoeterwoude	64	5	64			64		verkenning mogelijke locatie gestart	1-7-2025
TOTAAL	**3455**	**291**	**3591**	**133**	**1115**	**2486**	**465**		

Toelichting per gemeente

Alphen aan den Rijn
De gemeente Alphen aan den Rijn heeft in mei 2023 Hoorn-West als locatie aangewezen om 440 plekken (maximaal 400 bewoners) asielopvang te realiseren. Inmiddels is de bestuursovereenkomst met het COA getekend op 21 december 2023 en zijn de voorbereidingen in volle gang. Verwachte openingsdatum van de locatie is medio januari 2025.

Bij het ingaan van de Spreidingswet en publicatie van de bijbehorende capaciteitsraming waren de plannen voor het AZC van 440 plekken al in uitvoering. De gemeente geeft prioriteit aan de tijdige realisatie van het AZC. Gemeente Alphen aan den Rijn is in afwachting van de uitwerking van de kabinetsvoornemens rond de Spreidingswet en de consequenties die dat eventueel kan hebben voor de taakstelling.

Hillegom
De gemeente Hillegom is voornemens om minimaal 135 duurzame asielopvangplekken te realiseren in combinatie met 400 flexwoningen. De beoogde locatie hiervoor is Pastoorlaan Zuid in Hillegom.

Voor deze locatie is toestemming nodig van de provincie Zuid-Holland. De gemeente en de provincie zijn hierover met elkaar in gesprek. De provincie heeft een aantal aanvullende randvoorwaarden gesteld. De gemeente heeft de intentie om de locatie te realiseren per 1 juli 2025. Of dit haalbaar is hangt af van externe factoren, waaronder de tijdige beschikbaarheid van nutsvoorzieningen en vergunningsprocedures.

Kaag en Braassem/ Nieuwkoop
De gemeente Kaag en Braassem en de gemeente Nieuwkoop hebben besloten samen een asielopvanglocatie voor 367 plekken te willen realiseren. Beide gemeenteraden hebben besloten op zoek te gaan naar een geschikte locatie in gebieden waar ze aan elkaar grenzen, buiten de dorpskernen. De gemeente verwacht in het najaar van 2024 een besluit te kunnen nemen over de locatie. Het streven is om de opvanglocatie op 1 juli 2025 te kunnen openen.

Katwijk
De gemeente Katwijk heeft sinds 2008 een permanente GLO-locatie (Gezinslocatie) met 600 plekken waarvan 570 plekken bezet zijn. Eind 2023 heeft de gemeenteraad ingestemd met het besluit om op het terrein aan de 1e Mientlaan voor de duur van 5 jaar een opvanglocatie voor 40 AMV's te realiseren. Hiervoor wordt de opvangcapaciteit van de GLO-locatie teruggebracht met 10 plekken. Op de locatie zullen dan uiteindelijk 600 asielzoekers worden opgevangen waarvan 40 AMV. De AMV-locatie wordt in december 2024 in gebruik genomen. Daarmee voldoet Katwijk ruim aan de taakstelling.

Leiden
In de gemeente Leiden is sinds februari 2023 de asielopvanglocatie (Haagse Schouwweg) voor 340 plekken operationeel. Deze locatie blijft beschikbaar tot 31-12-2028. Daarnaast treft de gemeente Leiden voorbereidingen voor een locatie van 390 plekken, waarvan 70 AMV's, met een totaal maximum van 400 opvangplekken. Naar verwachting kan deze locatie rond 1 juli 2025 worden geopend. De locatie zal dan 5 jaar beschikbaar blijven. Op dit moment worden ook 125 asielzoekers in een noodopvanglocatie opgevangen.

Leiderdorp
De gemeente Leiderdorp zet in op een duurzame asielopvanglocatie voor 173 personen. Op dit moment is de gemeente nog op zoek naar de beste locatie om deze te realiseren. Het streven is de locatie zo snel mogelijk aan te kunnen wijzen en hier voor eind 2024 een besluit over te nemen. Op dit moment is in de gemeente een tijdelijke opvanglocatie aanwezig die, mocht het realiseren van een duurzame opvanglocatie niet lukken voor 1 juli 2025, tijdelijk (tot uiterlijk 1 februari 2026) ingezet kan worden voor de opvang van de opgave van 173 personen. Hiermee gaat de gemeente Leiderdorp in elk geval voldoen aan de verplichtingen uit de Spreidingswet.

Lisse
De gemeente Lisse is voornemens om een duurzame asielopvanglocatie te realiseren voor 140 plekken. Hiervoor heeft de gemeente een geschikte locatie aangewezen, namelijk Heerenweg 10 in Lisse. De voorbereidingen voor de locatie zijn in volle gang. Afhankelijk van onderhandelingen tussen de betrokken partijen en procedures hopen wij dat de locatie voor 1-7-2025 kan worden gerealiseerd.

Noordwijk
De gemeente Noordwijk is voornemens om 275 duurzame opvangplekken te realiseren, waaronder 23 plekken voor AMV's. De gemeente vindt het belangrijk om een duurzame opvanglocatie te ontwikkelen en de combinatie te maken met permanente woningbouw. Randvoorwaarde is dan ook dat er goedkeuring komt van de provincie Zuid-Holland voor de bouw van ca. 500 permanente woningen aan de Achterweg. Omdat het hier gaat om woningbouw, is het niet realistisch te veronderstellen dat deze asielopvanglocatie op 1-7-2025 operationeel kan zijn. Op dit moment is de gemeente in gesprek met de provincie Zuid-Holland om de benodigde toestemming te verkrijgen. Als er groen licht komt, gaat de gemeente in gesprek met het COA en het Ministerie van Justitie en Veiligheid over de mogelijkheden van de verdere invulling van asielopvang en de overbrugging van de periode dat de gemeente Noordwijk nog geen asielopvangplekken kan realiseren.

Oegstgeest
De gemeente Oegstgeest heeft sinds 1 november 2021 een Regionale opvanglocatie, het Hoefijzergebouw, voor 175 plekken. Per eind 2023 is de locatie uitgebreid tot 205 plekken. Oegstgeest zet de Regionale opvanglocatie, het Hoefijzergebouw aan de Rhijngeesterstraatweg 13c (de ROL), met 205 plekken voor statushouders in als duurzame opvang voor asielzoekers in het kader van zijn taakstelling in de Spreidingswet (179 plekken). De locatie is verlengd tot 1 november 2026. Ook na 2026 zijn er mogelijkheden de locatie te verlengen, met inachtneming van de mogelijkheden voor herontwikkeling van het gebied Oegstgeest.

Teylingen
De gemeente Teylingen is voornemens een asielopvanglocatie te realiseren voor 252 plekken. Er is een participatietraject gestart met de inwoners om een geschikte locatie te kiezen. In deze verkenningen wordt ook de mogelijkheid onderzocht om een opvanglocatie voor een groep AMV's te realiseren. Naar verwachting maakt de gemeenteraad van Teylingen in november de keuze voor een locatie. Vervolgens starten de voorbereidingen voor het realiseren van de locatie. De gemeente heeft de intentie om deze te realiseren voor 1-7-2025. De haalbaarheid hiervan hangt echter af van de geselecteerde locatie en van externe omstandigheden, waaronder het realiseren van nutsvoorzieningen en vergunningsprocedures.

Voorschoten
De gemeente Voorschoten heeft sinds juli 2022 een noodopvanglocatie voor niet-toegewezen statushouders aan de Veurseweg te Voorschoten. De huidige overeenkomst loopt tot 1 december

2025. Op dit moment verkent de gemeente Voorschoten hoe zij invulling wil geven aan de taakstelling en termijnen die volgen uit de Spreidingswet. Naar verwachting zal de gemeenteraad van de gemeente Voorschoten op 14 november gevraagd worden een besluit te nemen met betrekking tot de invulling van de taakstelling die volgt uit de Spreidingswet. Hierbij gaat de gemeente Voorschoten ervan uit dat er sprake is van volledige financiering vanuit het Rijk, ook voor de benodigde voorzieningen zoals onderwijs, zorg en bemiddeling naar werk. De 200 plekken die zijn opgenomen in de tabel zijn noodopvangplekken en betreffen niet toegewezen statushouders.

Zoeterwoude
Om invulling te geven aan de taak uit de spreidingswet is de gemeente Zoeterwoude voornemens om, conform de indicatieve verdeling, 64 duurzame opvangplekken (waaronder 5 voor AMV's) te realiseren. Detailinformatie per locatie is opgenomen in het door de provincie Zuid-Holland aangeleverde format.

Toelichting op totaal aantal AMV in de regio
De invulling van de AMV-opgave bekijken we regionaal. Een aantal gemeenten heeft al een concrete toezegging gedaan om een AMV-locatie te willen realiseren. Een aantal gemeenten neemt dit mee in de verkenningen van de locaties. Het aantal opvangplekken voor AMV in de tabel betreft de concrete toezeggingen.

Alle gemeenten zetten zich actief in voor deze opgave. Het selecteren van een locatie, organiseren van bewonersavonden, maken van afspraken met samenwerkingspartners, voorbereidingen van de locatie en benodigde besluitvorming en het realiseren van benodigde voorzieningen is een intensieve taak. De inzet van alle gemeenten maakt dat we de staan zoals hierboven weergegeven. Zonder al deze inzet had dit niet gekund.

3. Randvoorwaarden voor het (tijdig) realiseren van de locaties

3.1 Realisatiekracht

Het is onze intentie om bovengenoemde locaties vóór 1 juli 2025 te realiseren, zoals de Spreidingswet aangeeft. We zien echter dat het tijdig realiseren van een aantal locaties uit bovenstaand overzicht buiten ons toedoen onder druk komt te staan. Dit heeft diverse oorzaken: lange levertijden op (bouw)materialen of units, wachttijden voor realiseren van nutsvoorzieningen, doorlopen van (onnodige) bureaucratische procedures, beschikbare capaciteit van het COA en soms lange besluitvormingsprocedures met betrekking tot vergunningaanvragen.

De standaardoplossingen en werkwijze voldoen in deze situatie niet meer om een locatie snel te kunnen realiseren. Wij denken graag mee in creatieve oplossingen en zullen ons ook – voor zover dat redelijkerwijs van ons kan worden verwacht – inspannen om deze te helpen realiseren. We denken dan bijvoorbeeld aan slim inzetten van capaciteit van gemeente en COA, slim omgaan met inrichten van processen en de inrichting van een versnellingstafel voor het realiseren van asielopvanglocaties, waaraan alle betrokken partners deelnemen. Deze versnellingstafel heeft als doel het doorbreken van knelpunten en op het vergroten van de realisatiekracht.

Als realisatie langer duurt, moeten asielzoekers daardoor lang in tijdelijke voorzieningen worden opgevangen. Het realiseren van deze tijdelijke voorzieningen kost alle betrokken partijen veel tijd en energie, is veel duurder en het verstoort de processen en beschikbare capaciteit om draagvlak te creëren voor duurzame oplossingen. Wij zien graag dat de focus van de inzet is op het realiseren van duurzame opvang met voldoende realisatiekracht en een realistische planning. Dit is ook belangrijk om de afspraken met onze inwoners na te kunnen komen.

Tegelijkertijd geven we hiermee het signaal af dat een aantal locaties wellicht niet binnen de termijn van 1-7-2025 kunnen worden gerealiseerd. Wij gaan ervan uit dat dit voor ons geen verdere consequenties heeft, als de oorzaak buiten onze invloedsfeer ligt en we hier ook geen verantwoordelijkheid voor kunnen nemen.

3.2 Ruimtelijke uitdagingen en relatie met bredere problematiek wonen/huisvestingsopgave

De opgave tot het realiseren van asielopvanglocaties kan niet los worden gezien van de huisvestingsopgave van andere doelgroepen en de woningbouwopgave. Immers, ruimte is schaars. Voor inwoners is het lastig te accepteren dat er wel wordt gebouwd voor asielopvang en niet voor eigen inwoners. Voor het draagvlak om asielopvang te realiseren is het dus belangrijk om ook woningbouw voor eigen inwoners mogelijk te maken. Bovendien zijn voldoende woningen belangrijk om aan de taakstelling voor statushouders te kunnen voldoen, waardoor asielzoekers met een status sneller kunnen doorstromen. We kunnen de opgave voor asielopvang daarom dan ook niet realiseren zonder de medewerking van de provincie vanuit hun rol als gebiedsregisseur en het Rijk als medefinancier van bijvoorbeeld tijdelijke flexwoningen.

Voor meerdere gemeenten in onze regio is een maatwerkoplossing of ontheffing nodig om het realiseren van locaties mogelijk te maken, ook buiten de BSD-grenzen. We gaan ervan uit in ieder geval gebruik te kunnen maken van de uitzonderingen die de provincie biedt in haar ruimtelijk beleid voor asielopvanglocaties. Maar ook andere maatwerkoplossingen die passen bij de ruimtelijke vraagstukken in een gemeente zijn noodzakelijk om de opgave voor asielopvang uit te kunnen voeren.

4. Duurzame opvang – ook vanuit het perspectief van de mensen

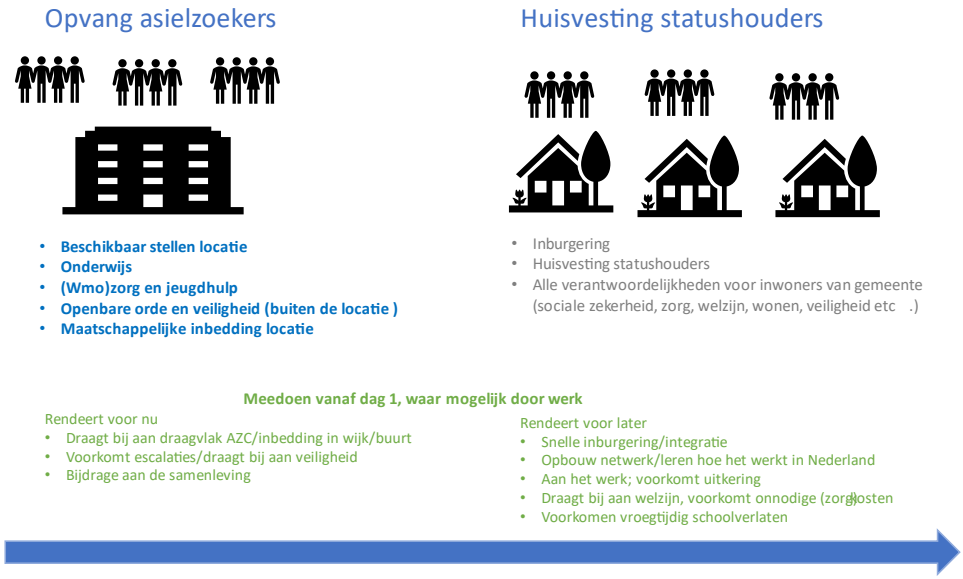
Vanuit de praktijkervaringen van gemeenten en partners komt naar voren dat een integrale aanpak op de gehele keten voor de lange termijn een belangrijke succesfactor is. We zetten in op duurzame locaties, die langer beschikbaar zijn. Daaraan gekoppeld zou ook een duurzame aanpak vanuit het perspectief van de mensen die in een asielopvang locatie verblijven wenselijk zijn.

Wij zien graag dat een asielzoeker die in onze regio aankomt ook in onze regio blijft als deze een status krijgt. Dat geeft rust voor de mensen die het betreft en het maakt dat we de opvang en alle voorzieningen veel efficiënter kunnen realiseren. Bovendien geeft ons dat de gelegenheid om al vroeg te investeren in de mensen die hier blijven. Meedoen en integratie vanaf dag één. Dit is niet alleen beter voor de mensen die het betreft, maar draagt bij aan draagvlak in de buurt en voorkomt onnodige zorgvragen en overlast. Asielzoekers maken al vroeg onderdeel uit van de samenleving. En dragen daar hun steentje aan bij. Tijdig inzetten op integratie biedt ook economische kansen, bijvoorbeeld door het kunnen inzetten van arbeidspotentieel.

Een integrale aanpak is ook belangrijk omdat de gemeenten vanaf dag één een bredere verantwoordelijkheid dragen dan alleen het aanwijzen van een locatie: denk aan onderwijs, jeugdhulp, vormen van zorg, veiligheid en het creëren van draagvlak onder inwoners. Maar ook later in de keten – als asielzoekers een status krijgen – zijn gemeenten verantwoordelijk voor nieuwe inwoners op het gebied van o.a. inburgering, huisvesting statushouders, onderwijs, jeugdhulp, zorg en andere vormen van ondersteuning zoals uitkeringen. Daarom is het belangrijk om voorzieningen op het gebied van onderwijs, zorg en meedoen (werk en welzijn) al tijdens de fase van asielopvang goed te regelen. Door vooraf te investeren integreren statushouders sneller en neemt de kans af dat zij gebruik moeten maken van voorzieningen voor kwetsbare inwoners. Door proactief te handelen, voorkomen we dat gemeenten later de rekening krijgen gepresenteerd in de vorm van overlast, slechte integratie van nieuwkomers, hogere zorgvraag en extra maatschappelijke spanning en daarmee extra kosten.

Benodigde randvoorwaarden

- Asielzoekers die door COA in de regio Holland Rijnland worden geplaatst, worden ook in de regio Holland Rijnland gekoppeld.
- Zie verder onder voorzieningen.

5. Voorzieningen

5.1 Onderwijs

De gemeente is ervoor verantwoordelijk dat onderwijs aan asielzoekers kan worden geboden en dat onderwijshuisvesting beschikbaar is. Onderstaand overzicht geeft het aantal extra benodigde onderwijsplekken weer in de regio Holland Rijnland, ervan uitgaande dat de volledige opgave asielopvang in de regio per 1-7-2025 is gerealiseerd[3].

onderwijs	nodig per juli 2025
extra reguliere plekken PO	178
extra ISK-plekken	618
extra ISK-klassen	**41**
extra reguliere plekken VO (na uitstroom ISK)	618

Nieuwkomersonderwijs staat zwaar onder druk. Met name het realiseren van ISK-onderwijs is een knelpunt. Bestaande financiering, wet- en regelgeving, organisatie van ISK-onderwijs, inhoud van onderwijs en doorstroom sluiten niet aan bij de opgave. Hieronder noemen we de belangrijkste punten:

- Onderwijshuisvesting: financiering sluit niet aan bij de enorme groei. Bovendien moet worden geïnvesteerd om de extra benodigde huisvesting mogelijk te maken.
- Inhoud onderwijs: huidige onderwijsvorm sluit niet aan bij de doelgroep. Denk bijvoorbeeld aan aangepast onderwijs voor 16-18-jarigen (meer beroepsgericht), landingsprogramma i.v.m. mentale/psychische problematiek door vlucht, omgaan met analfabetisme. Het onderwijs ziet lokaal mogelijkheden om alternatieve onderwijsvormen te ontwikkelen. Dit kan niet zonder toestemming van het ministerie van OCW.
- Personeelstekort: om slim om te gaan met inzet van personeel en bovendien continuïteit van onderwijs te kunnen verzorgen is het belangrijk om in de personeelsplanning om te kunnen gaan met fluctuaties van instroom. Financiering moet hierbij aansluiten. Financiering op basis van ijkmomenten sluit onvoldoende aan op de werkelijkheid
- Reguliere financiering sluit niet aan bij ISK-onderwijs door de onderwijsbehoefte en klasgrootte. De financieringssystematiek van passend onderwijs zou beter aansluiten.
- Doorstroom: na 2 jaar taalonderwijs is het taalniveau onvoldoende om aansluiting te kunnen vinden in het reguliere vervolgonderwijs. Vervolgopleiding heeft middelen nodig om taalonderwijs te kunnen blijven bieden. Door veel verhuizingen van met name AMV's is er geen continuïteit in het onderwijs en komen zij door taalachterstanden niet in het juiste vervolgonderwijs terecht. Dit vormt een groot risico op schooluitval en verminderde integratie.
- Verantwoordelijkheid voor ISK-klassen ligt bij het schoolbestuur. Een coördinerende rol vanuit de gemeenten is van toegevoegde waarde om nieuwkomersonderwijs en ISK/onderwijscapaciteit effectief en efficiënt vorm te geven. In Midden-Holland wordt al ervaring opgedaan met een dergelijke functie. Op dit moment is een dergelijke rol niet gefinancierd.

[3] [3] Hierbij zijn we uitgegaan van de volgende aannames:
- Gemiddeld krijgt 5% van de asielzoekers PO onderwijs
- Gemiddeld krijgt 10% van de asielzoekers + alle AMV's VO onderwijs
- ISK-leerlingen stromen na 2 jaar door naar regulier VO-onderwijs
- Het aantal asielzoekers in de regio is gebaseerd op de opgave uit paragraaf 2.1
- Nareizigers, Oekraïners, statushouders en andere groepen nieuwkomers (wo-arbeidsmigranten) zijn buiten beschouwing gelaten

Benodigde randvoorwaarden:

- Aangepaste financiering voor onderwijs en onderwijshuisvesting. Rekening houdend met fluctuaties, benodigde investeringen en aangepast onderwijs.
- Ruimere mogelijkheden om ISK-onderwijs en (verlengd) taalonderwijs te bieden, zodat aansluiting bij doorstroom naar regulier onderwijs beter verloopt.
- Aangepast onderwijs, dan wel medewerking van OCW om dit zelf te ontwikkelen.
- Middelen voor coördinerende functie in de regio om (ISK) onderwijs effectief en efficiënt vorm te geven.

5.2 Jeugdhulp/WMO

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de jeugdhulp aan AMV's en kinderen die in een (reguliere) opvanglocatie verblijven. Gemeenten krijgen hiervoor een vergoeding (decentrale uitkering) op basis van het aantal kinderen in de opvanglocatie.

Voor de regio Holland Rijnland betekent dat de opvang van 3500 asielzoekers zal leiden tot een extra vraag naar jeugdhulp. De benodigde jeugdhulp voor asielzoekers sluit niet aan bij wat nu is gecontracteerd voor de reguliere jeugdhulp. De achtergrond van jeugdigen onder asielzoekers is divers en de problematiek complex. Bovendien is sprake van een taalprobleem. Vaak is er sprake van wachtlijsten en is de juiste expertise niet beschikbaar. Ook de (Wmo-)voorzieningen vragen aandacht. Er zijn met name weinig GGZ-aanbieders die de taal spreken en het juiste aanbod bieden.

Er zijn veel partijen betrokken (COA, Nidos, jeugdhulp, JGZ), daardoor is zorgcoördinatie/goede afstemming is noodzakelijk. Voor optimale samenwerking is het essentieel dat partijen elkaar kennen en er praktische samenwerkingsafspraken worden gemaakt. Met name voor AMV's is het belangrijk om een ketenregisseur jeugdhulp in te zetten. Daarnaast is het zinvol om in te zetten op vroeg-signalering en sociaal werk. Dit vraagt om een (tijds)investering van alle betrokken partijen

We hebben geen kengetallen beschikbaar over het gebruik van jeugdhulp door jeugdigen in de asielopvang. We zien echter dat de druk op reguliere jeugdhulp al heel groot is en dat gemeenten kampen met financiële tekorten. De bijdrage van het Rijk is niet toereikend voor het jeugdhulpgebruik. Juist bij complexere zorg en langere wachttijden is het risico groot dat de problematiek groter wordt. Hierdoor is het risico groot dat de jeugdhulpmiddelen voor asielopvang onvoldoende zijn.

Benodigde randvoorwaarden:

- Vergoeding van daadwerkelijk gemaakte jeugdhulpkosten.
- Middelen voor coördinerende functie i.v.m. praktische ketenafspraken, aanvullende afspraken met jeugdhulpaanbieders en zorgcoördinatie.
- Stimuleren/faciliteren van ontwikkelen van aanbod voor de doelgroep.
- Geen verhuisbewegingen. Jeugdigen die in onze regio aankomen blijven daar ook.

5.3 Werk en meedoen

Uit voorbeelden in de regio (en elders in het land) blijkt het belangrijk dat de bewoners van de asielopvanglocaties vanaf dag één kunnen meedoen in de lokale samenleving. Actief zijn geeft mensen energie en perspectief. Vluchtelingen creëren een sociaal netwerk en komen in aanraking met de Nederlandse taal en cultuur. Ook kunnen zij iets terugdoen voor de maatschappij en voorkomt het overlast op en rondom de opvanglocatie. Daarnaast leveren ze een waardevolle bijdrage aan onze regionale arbeidsmarkt, waar nog steeds vele vacatures te vervullen zijn, het liefst in een functie die past bij de vaardigheden van de nieuwkomer.

De insteek van de gemeenten is dat het meedoen een duurzaam karakter heeft. We streven naar een doorgaande lijn van actieve asielzoekers naar actieve statushouders, die hierdoor beter toegerust zijn om in te burgeren en minder gebruik zullen maken van de bijstand.

Een aantal gemeenten in de regio zetten al, samen met het COA en lokale (vrijwilligers)organisaties, actief in op de een aanpak gericht op meedoen van asielzoekers, bij voorkeur via betaald werk. Andere gemeenten verkennen hierin de mogelijkheden. Inzet kan bestaan uit opzetten van programma's gericht op meedoen, *jobhunting* of andere vormen van bemiddeling en begeleiding, communicatie en informatie voor werkgevers en asielzoekers etc. In een aantal gemeenten staan re-integratiebedrijven klaar om hier mee aan de slag te gaan, mits hier financiering voor beschikbaar is.

Benodigde randvoorwaarden:

- Koppeling van statushouders aan de regio Holland Rijnland, bij voorkeur aan de gemeente waar de asielzoeker in een opvanglocatie verbleef.
- Structurele financiering voor toeleiding van asielzoekers naar werk, zodat we hier direct actief mee aan de slag kunnen. Er zijn nu geen (re-integratie)middelen beschikbaar voor toeleiding van asielzoekers.
- Wegnemen van belemmeringen zoals:
    - wachtlijsten verkrijgen BSN, waardoor asielzoekers niet kunnen werken
    - aanvragen tewerkstellingsvergunning door werkgevers
- Mogelijk maken van werkervaringsplaatsen, zodat zowel de asielzoeker als werkgever ervaring kan opdoen. Nu is dat juridisch niet mogelijk.

5.4 Efficiënt maatwerk

COA en gemeenten werken nauw samen in de realisatie van opvang en de exploitatie van de locaties. Om een AZC te kunnen inbedden in een wijk of buurt, is het belangrijk om maatwerk te kunnen bieden. Iedere situatie is weer anders. Tegelijkertijd streeft het COA naar zo veel mogelijk efficiëntie in de exploitatie van de locaties, door waar dat kan zoveel mogelijk te standaardiseren. Wij ondersteunen de wens tot efficiency, maar dan wel vanuit een integrale blik en met maatwerk waar nodig. Niet alleen vanuit dit stukje in het proces in de keten, maar vanuit het geheel aan inspanningen en de maatschappelijke kosten en baten om vluchtelingen op te vangen en in een later stadium te laten inburgeren.

6. Met regionaal perspectief en regionale samenwerking komen we verder

We zien de regio Holland Rijnland als één gebied, waarin iedere gemeente invulling geeft aan de taak om asielzoekers op te vangen en later statushouders te huisvesten en te laten inburgeren. Het ligt voor de hand om kennis uit te wisselen en samenwerkingsafspraken te maken in een regio waarin op diverse thema's al samenwerking wordt georganiseerd. De toegevoegde waarde van regionale samenwerking ligt in de bestuurlijke afstemming aan de Regionale Regietafel, het creëren van overzicht, bewaken van de voortgang en het ontwikkelen van een samenhangende aanpak voor de regio. Ook nu al blijkt dat het uitwisselen van informatie en best practices van toegevoegde waarde is om de opgave te kunnen realiseren op een effectieve manier. Dit willen we ook in de volgende fase graag behouden. We verkennen verdergaande regionale samenwerking op regionale voorzieningen zoals onderwijs en toeleiding naar werk. Hiermee kunnen we de RRT verder versterken. Om goed uitvoering te geven aan de functie van de RRT zijn voldoende middelen nodig.

7. Conclusie

De regio Holland Rijnland zet zich actief in om de opgave die volgt uit de Spreidingswet volledig invulling te geven. Om de opgave tijdig en volledig te kunnen invullen is medewerking van de provincie nodig en is het wenselijk om met het COA te verkennen waar realisatie kan worden versneld. We zien in de praktijk knelpunten op het realiseren van voorzieningen als onderwijs, jeugdhulp en meedoen en werk. De benodigde randvoorwaarden moeten hiervoor worden ingevuld om onze wettelijke taak uit te kunnen voeren op onderwijs en jeugdhulp en om maatschappelijk duurzame asielopvang te kunnen realiseren. Zoals al benoemd in de inleiding zijn de randvoorwaarden die we nu hebben benoemd niet uitputtend en zullen er zich in de toekomst nieuwe uitdagingen voordoen. Wij verwachten van het Rijk ook bij nieuwe uitdagingen dat wij in staat worden gesteld – ook financieel – om deze uit te kunnen voeren.

Regio Midden-Holland

Verslag invulling van de opgave asielopvang

van de Regionale Regietafel (RRT) Midden-Holland aan de Provinciale Regietafel (PRT) Zuid-Holland

september 2024

Versie: 5 september 2024
Status: vastgesteld in RRT

1. Inleiding

De gemeenten in de regio Midden-Holland leveren allen hun bijdrage om opvangplekken voor asielzoekers te realiseren. De opgave die volgt uit de Spreidingswet is hierbij ons uitgangspunt. Al langer worden in onze regio asielzoekers opgevangen en in april/mei 2023 hebben alle gemeenten en de regio Holland Rijnland en Midden-Holland het besluit genomen om, vooruitlopend op de Spreidingswet, gezamenlijk 2200 duurzame asielopvangplekken te realiseren. Vanaf begin van dit jaar bereiden we ons voor op de opgave die is vastgelegd in het capaciteitsraming en de daarin opgenomen indicatieve verdeling voor de gemeenten in de regio Midden-Holland[1]. Aan de Regionale Regietafel (RRT) wordt het gesprek gevoerd hoe we in de regio tot een samenhangend geheel van opvangplekken kunnen komen en waar het van toegevoegde waarde is om samen te werken of uitruilafspraken te maken. Voorliggend verslag beschrijft hoe we in de regio invulling geven aan de opgave asielopvang. Omdat dit verslag volgt uit de Spreidingswet, ziet dit verslag toe op de aantallen asielopvang. Maar deze opgave is niet los te zien van de opgave om Oekraïners op te vangen en statushouders en andere doelgroepen te huisvesten. Om een totaal beeld te geven van onze inzet in de opgave zijn de cijfers van opvang Oekraïners en huisvesting statushouders toegevoegd in de bijlage.

Asielopvang gaat over mensen en niet alleen over het realiseren van gebouwen. Mensen die onderdeel uitmaken van onze samenleving, leven in onze wijken, gebruik maken van voorzieningen, naar school gaan en af en toe hulp of zorg nodig hebben. Onze inzet op duurzame asielopvang en wat daarvoor nodig is, bekijken wij vanuit dit brede perspectief. Mede omdat het (wettelijke) taken raakt die gemeenten hebben op het gebied van onderwijs, zorg, veiligheid etc. Maar ook omdat we zien dat het belangrijk is om direct vanaf de start van de voorbereidingen na te denken over de maatschappelijke impact en de inbedding van een opvanglocatie in een wijk.

Gemeenten hebben de taak om een locatie of accommodatie voor asielopvang beschikbaar te stellen[2]. Dit is een belangrijke ,maar tegelijkertijd beperkte rol in de asielopvangketen. Duurzame en efficiënte opvang kunnen we alleen realiseren in partnerschap met alle partijen in de keten en vraagt dus ook van alle partijen een inspanning. We geven daar nu al in de dagelijkse praktijk invulling aan. Ten behoeve van dit verslag willen wij benadrukken dat de randvoorwaarden om de opgave te realiseren maar ten dele binnen de verantwoordelijkheid en invloedsfeer van de gemeente liggen. Zonder partnerschap en benodigde randvoorwaarden, kunnen wij geen invulling geven aan onze plannen.

[1] Capaciteitsraming, provinciale opvangopgave en indicatieve verdeling per gemeente 2024, gepubliceerd in de Staatscourant op 31 januari 2024

[2] Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (spreidingswet)

2. Aantallen opvangplekken in de regio Midden-Holland

2.1 Opgave

De opgave volgens de capaciteitsraming is voor de regio als volgt:

Gemeente	Capaciteitsraming Spreidingswet	
	asielopvangplekken	waarvan AMV
Bodegraven-Reeuwijk	232	20
Gouda	407	35
Krimpenerwaard	341	29
Waddinxveen	195	17
Zuidplas	296	25
Totaal	***1471***	***126***

2.2. Huidige situatie in de regio

Op dit moment wordt door alle gemeenten gewerkt aan de voorbereiding van een asielopvanglocatie. Op het moment van schrijven van dit verslag zijn in de regio Midden-Holland een aantal locaties operationeel. Hiermee zijn in de regio 388 opvangplekken beschikbaar, waarvan 180 voor AMV's. Zie onderstaand overzicht:

Gemeente	operationeel 5 september 2024	
	asielopvangplekken	waarvan AMV
Bodegraven-Reeuwijk	100	100
Gouda	208	0
Krimpenerwaard	80	80
Totaal	*388*	*180*

2.3 Toekomstig beeld in de regio

Onderstaand overzicht geeft weer hoe de opgave door de gemeenten in de regio Midden-Holland wordt ingevuld. De fase van het realiseren van een opvanglocatie en bijbehorende besluitvorming verschilt per gemeente, afhankelijk van de lokale context, en kan worden beïnvloed door externe ontwikkelingen. Onderstaand overzicht geeft de stand van zaken weer per 5 september 2024.

Gemeente	Capaciteitsraming spreidingswet		Stand van zaken				Status	Beoogde ingangsdatum
	asielopvangplekken	waarvan AMV	Operationeel	waarvan AMV	Aanstaande	Waarvan AMV		
Bodegraven-Reeuwijk	232	20	100	100	100	100	Tijdelijke locatie operationeel. Nieuw te realiseren locatie vervangt tijdelijke locatie	operationeel
Gouda	407	35	208	0	199	35	Locatie operationeel bestuursovereenkomst uitbreiding gesloten, verbouwing gestart, in afwachting van oplevering.	operationeel 1-7-2025
Krimpenerwaard	341	29	80	80	153	0	AMV locatie operationeel Verkenning nieuwe locatie. Realisatie onder randvoorwaarde invulling woningbouwopgave	operationeel nog niet bekend
Waddinxveen	195	17	0	0	195	0	Besluit locatie genomen door gemeenteraad	1-7-2025
Zuidplas	296	25	0	0	300	0	Bestuursovereenkomst getekend.	1-7-2025
Totaal	1471	126	388	180	947	135		

Toelichting per gemeente

Bodegraven-Reeuwijk
Bodegraven-Reeuwijk heeft op dit moment een tijdelijke opvanglocatie voor 100 AMV's. Zij zijn in gesprek met COA om een duurzame locatie voor 100 AMV's te realiseren. Deze vervangt dan de tijdelijke locatie. De gemeente richt zich voorlopig op 100 AMV's en bekijkt of in een later stadium een ophoging van het aantal asielzoekers in de gemeente mogelijk is. Dit zal dan op een andere locatie moeten plaatsvinden. De gemeente constateert dat het opvangen van 100 AMV's in de gemeente intensief is. Gezien de intensieve inspanning die nodig is bij een AMV locatie gaat de gemeente Bodegraven- Reeuwijk ervan uit dat opvang van AMV's 'dubbel telt' ten opzichte van reguliere asielzoekers.

Gouda
De gemeente Gouda heeft vanaf december 2021 tot mei 2023 middels een hotelboot aan 185 asielzoekers plek geboden. In december 2022 is in een bestuursovereenkomst met het COA afgesproken dat Gouda gedurende de eerste vijf jaar na oplevering garant zal staan voor de opvang van 350 asielzoekers, en na vijf jaar (en onder voorwaarde dat de raad en de omgeving hiermee in zullen stemmen) dit aantal zal worden verhoogd naar 500 plekken. Vanaf mei 2023 is de hotelboot vervangen door een asielopvanglocatie met 208 plekken. De overige plekken zijn nog niet operationeel doordat het COA vertraging heeft opgelopen bij de benodigde verbouwing.
Na bekendmaking van de capaciteitsraming als gevolg van de spreidingswet, heeft de gemeente in maart 2024 besloten de bestuursovereenkomst uit te breiden naar 407 plekken, waarvan 35 AMV (de opgave spreidingswet voor Gouda). Naar verwachting is de uitbreiding naar 407 plekken per 1-7-2025 operationeel.

Krimpenerwaard
In de gemeente Krimpenerwaard worden op dit moment 80 AMV's opgevangen tot maart 2026. Daarmee levert de gemeente een deel van haar bijdrage aan de opgave in deze termijn van de spreidingswet. Daarnaast verkent de gemeente mogelijke locaties voor een reguliere asielopvanglocatie. De gemeente richt zich hierbij in eerste instantie op een verkenning naar een locatie voor 153 plekken, de aantallen die volgen uit het eerder genomen raadsbesluit (mei 2023) om in de regio 2200 asielopvangplekken te realiseren. Een uitbreiding naar 341 plekken kan eventueel in een later stadium plaatsvinden, onder voorwaarde dat de gemeente Krimpenerwaard ook mogelijkheid krijgt te kunnen bouwen voor de woningbouwopgave. Zonder deze randvoorwaarde ziet de gemeente geen mogelijkheid om in de invulling te geven aan deze uitbreiding. De gemeente voert hierover overleg met de provincie Zuid-Holland.

Waddinxveen
De gemeenteraad van Waddinxveen heeft in juni 2024 de plaats voor een opvanglocatie voor 195 vluchtelingen (fase 1) vastgesteld. Dit onder voorbehoud van overeenstemming met de eigenaar van de grond. Deze keuze is het resultaat van een zorgvuldig participatieproces met inwoners en de gemeenteraad. De voorbereidingen voor het realiseren van de locatie (fase 2) zijn gestart. Ook in fase 2 start opnieuw een participatieproces, waarbij inwoners meedenken over de invulling en inrichting van de opvanglocatie. De gemeente streeft er naar de opvanglocatie te kunnen realiseren per 1-7-2025, volgens de termijnen van de Spreidingswet. Maar er is ook kans op enige vertraging, vanwege wettelijke procedures en de daarvoor geldende termijnen.

Zuidplas
De gemeente Zuidplas gaat een regionale asiel opvanglocatie (ROL) realiseren voor 300 opvangplekken statushouders en evident kansrijke asielzoekers. De bestuursovereenkomst hiervoor is vastgesteld en de voorbereidingen voor het realiseren van de locatie zijn gestart. De gemeente streeft ernaar de locatie te kunnen realiseren per 1-7-2025. Maar er is ook kans op enige vertraging, vanwege wettelijke procedures en de daarvoor geldende termijnen. Indien er een landelijk tekort aan opvangplaatsen is voor andere groepen asielzoekers, en er leegstand is in de ROL in Zuidplas, kan het COA, na overleg met de gemeente in beperkte mate een andere doelgroep huisvesten, waarbij het COA een evenwichtige samenstelling bewaakt.

Detail informatie per locatie is opgenomen in het door de provincie Zuid-Holland aangeleverde format.

Toelichting op totaal aantal AMV's in de regio en afspraken aan de RRT

Aan de RRT is het gesprek gevoerd over de invulling van de opgave.De gemeenten in de regio hebben afgesproken gezamenlijk naar de regionale opgave voor AMV's te kijken en afspraken gemaakt in welke gemeente deze worden gerealiseerd. In Gouda en Bodegraven-Reeuwijk worden resp. 35 en 100 AMV plekken gerealiseerd. Op dit moment worden al 100 AMV's opgevangen in de gemeente Bodegraven-Reeuwijk en 80 AMV's in de gemeente Krimpenerwaard. Hiermee voldoet de regio ruim aan de taakstelling om in de regio 129 AMV's op te vangen.

In het algemeen hebben we aan de RRT afgesproken dat we bij de invulling van de opgave asielopvang solidair zijn aan elkaar en elkaar helpen. Maar als een gemeente (tijdelijk) niet aan de opgave kan voldoen, is dit de verantwoordelijkheid van de betreffende gemeente en moeten de andere gemeenten daarop niet kunnen worden aangesproken.

Alle gemeenten zetten zich actief in voor deze opgave. Het selecteren van een locatie, organiseren van bewonersavonden, maken van afspraken met samenwerkingspartners, voorbereidingen van de locatie en benodigde besluitvorming en het realiseren van benodigde voorzieningen is een intensieve taak. De inzet van alle gemeenten maakt dat we de staan zoals hierboven weergegeven. Zonder al deze inzet had dit niet gekund.

3. Randvoorwaarden voor het (tijdig) realiseren van de locaties

3.1 Realisatiekracht

Het is onze intentie om bovengenoemde locaties vóór 1 juli 2025 te realiseren, zoals de Spreidingswet aangeeft. We zien echter dat het tijdig realiseren van een aantal locaties uit bovenstaand overzicht buiten ons toedoen onder druk komt te staan. Dit heeft diverse oorzaken: lange levertijden op (bouw)materialen of units, wachttijden voor realiseren van nutsvoorzieningen, doorlopen van bureaucratische procedures, beschikbare capaciteit van het COA en soms lange besluitvormingsprocedures met betrekking tot vergunningaanvragen.

De standaardoplossingen en werkwijze voldoen in deze situatie niet meer om een locatie snel te kunnen realiseren. Wij denken graag mee in creatieve oplossingen en zullen ons ook – voor zover dat redelijkerwijs van ons kan worden verwacht – inspannen om deze te helpen realiseren. We denken dan bijvoorbeeld aan slim inzetten van capaciteit van gemeente en COA, slim omgaan met inrichten van processen en het inrichting van een versnellingstafel voor het realiseren van asielopvanglocaties, waaraan alle betrokken partners deelnemen, gericht op het doorbreken van knelpunten en de realisatiekracht te vergroten.

Als realisatie langer duurt, moeten asielzoekers daardoor lang in tijdelijke voorzieningen worden opgevangen. Het realiseren van deze tijdelijke voorzieningen kost alle betrokken partijen veel tijd en energie, is veel duurder en het verstoort de processen en beschikbare capaciteit om draagvlak te creëren voor duurzame oplossingen. Wij zien graag dat de focus van de inzet is op het realiseren van duurzame opvang met voldoende realisatiekracht en een realistische planning. Dit is ook belangrijk om de afspraken met onze inwoners na te kunnen komen.

Tegelijkertijd geven we hiermee het signaal af dat een aantal locaties wellicht niet binnen de termijn van 1-7-2025 kunnen worden gerealiseerd. Wij gaan ervan uit dat dit voor ons geen verdere consequenties heeft, als de oorzaak buiten onze invloedsfeer ligt en we hier ook geen verantwoordelijkheid voor kunnen nemen.

3.2 Ruimtelijke uitdagingen en relatie met bredere problematiek wonen/huisvestingsopgave

De opgave tot het realiseren van asielopvanglocaties kan niet los worden gezien van de huisvestingsopgave van andere doelgroepen en de woningbouwopgave. Immers, ruimte is schaars. Voor inwoners is het lastig te accepteren dat er wel wordt gebouwd voor asielopvang en niet voor eigen inwoners. Voor het draagvlak om asielopvang te realiseren is het dus belangrijk om ook woningbouw voor eigen inwoners mogelijk te maken. Bovendien zijn voldoende woningen belangrijk om aan de taakstelling voor statushouders te kunnen voldoen, waardoor asielzoekers met een status sneller kunnen doorstromen. We kunnen de opgave voor asielopvang daarom dan ook niet realiseren zonder de medewerking van de provincie vanuit hun rol als gebiedsregisseur en het rijk als medefinancier van bijvoorbeeld tijdelijke flexwoningen.

Voor meerdere gemeenten in onze regio is een maatwerkoplossing of ontheffing nodig om het realiseren van locaties mogelijk te maken, ook buiten de BSD-grenzen. We gaan ervan uit in ieder geval gebruik te kunnen maken van de uitzonderingen die de provincie biedt in haar ruimtelijk beleid voor asielopvanglocaties. Maar ook andere maatwerkoplossingen die passen bij de ruimtelijke vraagstukken in een gemeente zijn noodzakelijk om de opgave voor asielopvang uit te kunnen voeren.

4. Duurzame opvang – ook vanuit het perspectief van de mensen

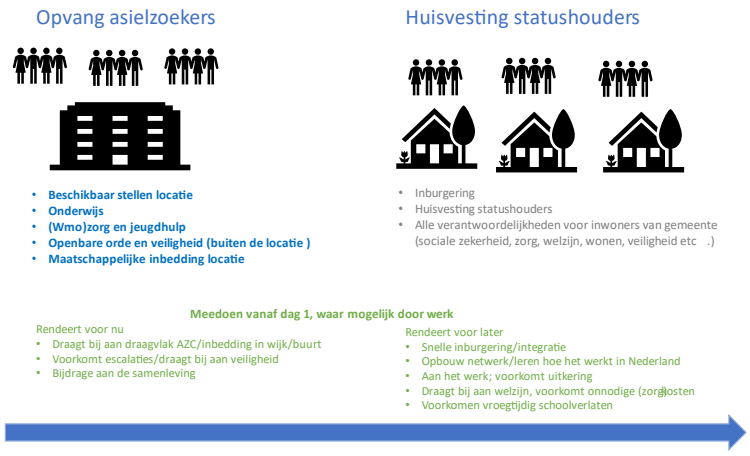
Vanuit de praktijkervaringen van gemeenten en partners komt naar voren dat een integrale aanpak op de gehele keten voor de lange termijn een belangrijke succesfactor is. We zetten in op duurzame locaties, die langer beschikbaar zijn (tenminste 5 jaar). Daaraan gekoppeld zou ook een duurzame aanpak vanuit het perspectief van de mensen die in een asielopvang locatie verblijven wenselijk zijn.

Wij zien graag dat een asielzoeker die in onze regio aankomt ook in onze regio blijft als deze een status krijgt. Dat geeft rust voor de mensen die het betreft en het maakt dat we de opvang en alle voorzieningen veel efficiënter kunnen realiseren. Bovendien geeft ons dat de gelegenheid om al vroeg te investeren in de mensen die hier blijven. Meedoen en integratie vanaf dag één. Dit is niet alleen beter voor de mensen die het betreft, maar draagt bij aan draagvlak in de buurt en voorkomt onnodige zorgvragen en overlast. Asielzoekers maken al vroeg onderdeel uit van de samenleving. En dragen daar hun steentje aan bij. Tijdig inzetten op integratie biedt ook economische kansen, bijvoorbeeld door het kunnen inzetten van arbeidspotentieel.

Een integrale aanpak is ook belangrijk omdat de gemeenten vanaf dag één een bredere verantwoordelijkheid dragen dan alleen het aanwijzen van een locatie: denk aan onderwijs, jeugdhulp, vormen van zorg, veiligheid en het creëren van draagvlak onder inwoners. Maar ook later in de keten – als asielzoekers een status krijgen - zijn gemeenten verantwoordelijk voor nieuwe inwoners op het gebied van o.a. inburgering, huisvesting statushouders, onderwijs, jeugdhulp, zorg en andere vormen van ondersteuning zoals uitkeringen. Daarom is het belangrijk om voorzieningen op het gebied van onderwijs, zorg en meedoen (werk en welzijn) al tijdens de fase van asielopvang goed te regelen. Door vooraf te investeren integreren statushouders sneller en neemt de kans af dat zij gebruik moeten maken van voorzieningen voor kwetsbare inwoners. Door proactief te handelen, voorkomen we dat gemeenten later de rekening krijgen gepresenteerd in de vorm van overlast, slechte integratie van nieuwkomers, hogere zorgvraag en extra maatschappelijke spanning en daarmee extra kosten.

Benodigde randvoorwaarden

- Asielzoekers die door COA in de regio Midden-Holland worden geplaatst, worden ook in de regio Midden-Holland gekoppeld.
- Zie verder onder voorzieningen

5. Voorzieningen

5.1 Onderwijs

De gemeente is ervoor verantwoordelijk dat onderwijs aan asielzoekers kan worden geboden en dat onderwijshuisvesting beschikbaar is. Onderstaand overzicht geeft het aantal extra benodigde onderwijsplekken weer in de regio Midden-Holland, ervan uitgaande dat de volledige opgave asielopvang in de regio per 1-7-2025 is gerealiseerd[3].

onderwijs	nodig bij realiseren totale opgave 2025
extra reguliere plekken PO	67
extra ISK plekken	261
extra ISK *klassen*	**17**
extra reguliere plekken VO na uitstroom ISK	261

Nieuwkomersonderwijs staat zwaar onder druk. Met name het realiseren van ISK-onderwijs is een knelpunt. Bestaande financiering, wet- en regelgeving, organisatie van ISK-onderwijs, inhoud van onderwijs en doorstroom sluiten niet aan bij de opgave. Hieronder noemen we de belangrijkste punten:

- Onderwijshuisvesting: financiering sluit niet aan bij de enorme groei. Bovendien moet worden geïnvesteerd om de extra benodigde huisvesting mogelijk te maken.
- Inhoud onderwijs: huidige onderwijsvorm sluit niet aan bij de doelgroep. Denk bijvoorbeeld aan aangepast onderwijs voor 16-18 jarigen (meer beroepsgericht), landingsprogramma i.v.m. mentale/psychische problematiek door vlucht, omgaan met analfabetisme. Het onderwijs ziet lokaal mogelijkheden om alternatieve onderwijsvormen te ontwikkelen. Dit kan niet zonder toestemming van het ministerie van OCW.
- Personeelstekort: om slim om te gaan met inzet van personeel en bovendien continuïteit van onderwijs te kunnen verzorgen is het belangrijk om in de personeelsplanning om te kunnen gaan met fluctuaties van instroom. Financiering moet hierbij aansluiten. Financiering op basis van ijkmomenten sluit onvoldoende aan op de werkelijkheid
- Reguliere financiering sluit niet aan bij ISK-onderwijs door de onderwijsbehoefte en klasgrootte. De financieringssystematiek van passend onderwijs zou beter aansluiten.
- Doorstroom: na 2 jaar taalonderwijs is het taalniveau onvoldoende om aansluiting te kunnen vinden in het reguliere vervolgonderwijs. Vervolgopleiding heeft middelen nodig om taalonderwijs te kunnen blijven bieden. Door veel verhuizingen van met name AMV's is er geen continuïteit in het onderwijs en komen zij door taalachterstanden niet in het juiste vervolgonderwijs terecht. Dit vormt een groot risico op schooluitval en verminderde integratie.
- Verantwoordelijkheid voor ISK klassen ligt bij het schoolbestuur. Een coördinerende rol vanuit de gemeenten is van toegevoegde waarde om nieuwkomersonderwijs en ISK/onderwijscapaciteit effectief en efficiënt vorm te geven. In Midden-Holland wordt al ervaring opgedaan met een dergelijke functie. Op dit moment is een dergelijke rol niet gefinancierd.

[3] [3] Hierbij zijn we uitgegaan van de volgende aannames:
- Gemiddeld krijgt 5% van de asielzoekers PO onderwijs
- Gemiddeld krijgt 10% van de asielzoekers + alle AMV's VO-onderwijs
- ISK-leerlingen stromen na 2 jaar door naar regulier VO onderwijs
- Het aantal asielzoekers in de regio is gebaseerd op de opgave in paragraaf 2.1
- Nareizigers, Oekraïners, statushouders en andere groepen nieuwkomers (wo arbeidsmigranten) zijn buiten beschouwing gelaten

Benodigde randvoorwaarden

- Aangepaste financiering voor onderwijs en onderwijshuisvesting. Rekening houdend met fluctuaties, benodigde investeringen en aangepast onderwijs.
- Ruimere mogelijkheden om ISK onderwijs en (verlengd) taalonderwijs te bieden, zodat aansluiting bij doorstroom naar regulier onderwijs beter verloopt.
- Aangepast onderwijs, danwel medewerking van het ministerie van OCW om dit zelf te ontwikkelen.
- Middelen voor coördinerende functie in de regio om (ISK) onderwijs effectief en efficiënt vorm te geven.

5.2 Jeugdhulp/WMO

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de jeugdhulp aan AMV's en kinderen die in een (reguliere) opvanglocatie verblijven. Gemeenten krijgen hiervoor een vergoeding (decentrale uitkering) op basis van het aantal kinderen in de opvanglocatie.

Voor de regio Midden-Holland betekent dat de opvang van 1500 asielzoekers zal leiden tot een extra vraag naar jeugdhulp. De benodigde jeugdhulp voor asielzoekers sluit niet aan bij wat nu is gecontracteerd voor de reguliere jeugdhulp. De achtergrond van jeugdigen onder asielzoekers is divers en de problematiek complex. Bovendien is sprake van een taalprobleem. Vaak is er sprake van wachtlijsten en is de juiste expertise niet beschikbaar. Ook de (Wmo) voorzieningen vragen aandacht. Er zijn met name weinig GGZ-aanbieders die de taal spreken en het juiste aanbod bieden.

Er zijn veel partijen betrokken (COA, Nidos, jeugdhulp, JGZ), zorgcoördinatie/goede afstemming is noodzakelijk. Voor goede samenwerking is het essentieel dat partijen elkaar kennen en er praktische samenwerkingsafspraken worden gemaakt. Met name voor AMV's is het belangrijk om een ketenregisseur jeugdhulp in te zetten. Daarnaast is het zinvol om in te zetten op vroeg-signalering en sociaal werk. Dit vraagt om een (tijds)investering van alle betrokken partijen

We hebben geen kengetallen beschikbaar over het gebruik van jeugdhulp door jeugdigen in de asielopvang. We zien echter dat de druk op reguliere jeugdhulp al heel groot is en dat gemeenten kampen met financiële tekorten. De bijdrage van het rijk is niet toereikend voor het jeugdhulpgebruik. Juist bij complexere zorg en langere wachttijden is het risico groot dat de problematiek groter wordt. Hierdoor is het risico groot dat de jeugdhulpmiddelen voor asielopvang onvoldoende zijn.

Benodigde randvoorwaarden:

- Vergoeding van daadwerkelijk gemaakte jeugdhulpkosten.
- Middelen voor coördinerende functie i.v.m. praktische ketenafspraken, aanvullende afspraken met jeugdhulpaanbieders en zorgcoördinatie.
- Stimuleren/faciliteren van ontwikkelen van aanbod voor de doelgroep.
- Geen verhuisbewegingen. Jeugdigen die in onze regio aankomen blijven daar ook.

5.3 Werk en meedoen

Uit voorbeelden in de regio (en elders in het land) blijkt het belangrijk dat de bewoners van de AZC's vanaf dag één kunnen meedoen in de lokale samenleving. Actief zijn geeft mensen energie en perspectief. Vluchtelingen creëren een sociaal netwerk en komen in aanraking met de Nederlandse taal en cultuur. Ook kunnen zij iets terugdoen voor de maatschappij en voorkomt het overlast op en rondom de opvanglocatie. Daarnaast leveren ze een waardevolle bijdrage aan onze regionale

arbeidsmarkt, waar nog steeds vele vacatures te vervullen zijn, het liefst in een functie die past bij de vaardigheden van de nieuwkomer.

De insteek van de gemeenten is dat het meedoen een duurzaam karakter heeft. We streven naar een doorgaande lijn van actieve asielzoekers naar actieve statushouders, die hierdoor beter toegerust zijn om in te burgeren en minder gebruik zullen maken van de bijstand.

Een aantal gemeenten in de regio zetten al, samen met het COA en lokale (vrijwilligers)organisaties, actief in op de een aanpak gericht op meedoen van asielzoekers, bij voorkeur via betaald werk. Andere gemeenten verkennen hierin de mogelijkheden. Inzet kan bestaan uit opzetten van programma's gericht op meedoen, jobhunting of andere vormen van bemiddeling en begeleiding, communicatie en informatie voor werkgevers en asielzoekers etc.

Randvoorwaarden

- Koppeling van statushouders aan de regio Midden-Holland, bij voorkeur aan de gemeente waar de asielzoeker in een opvanglocatie verbleef.
- Structurele financiering voor toeleiding van asielzoekers naar werk. Er zijn nu geen (re-integratie)middelen beschikbaar voor toeleiding van asielzoekers.
- Wegnemen van belemmeringen zoals:
    - wachtlijsten verkrijgen BSN, waardoor asielzoekers niet kunnen werken
    - aanvragen tewerkstellingsvergunning door werkgevers
- Mogelijk maken van werkervaringsplaatsen, zodat zowel de asielzoeker als werkgever ervaring kan opdoen. Nu is dat juridisch niet mogelijk.

5.4 Efficiënt maatwerk

COA en gemeenten werken nauw samen in de realisatie van opvang en de exploitatie van de locaties. Om een AZC te kunnen inbedden in een wijk of buurt, is het belangrijk om maatwerk te kunnen bieden. Iedere situatie is weer anders. Tegelijkertijd streeft het COA naar zo veel mogelijk efficiëntie in de exploitatie van de locaties, door waar dat kan zoveel mogelijk te standaardiseren. Wij ondersteunen de wens tot efficiency, maar dan wel vanuit een integrale blik en met maatwerk waar nodig. Niet alleen vanuit dit stukje in het proces in de keten, maar vanuit het geheel aan inspanningen en de maatschappelijke kosten en baten om vluchtelingen op te vangen en in een later stadium te laten inburgeren.

5.5 Vervolghuisvesting voor AMV met status

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de huisvesting van statushouders. Zoals eerder genoemd is het belangrijk dat hier een doorlopende lijn gerealiseerd wordt. Gemeenten lopen tegen een aantal specifieke knelpunten aan bij de huisvesting van AMV's met een status.

Gemeenten hebben een taakstelling voor het opvangen van AMV's met status in kleinschalige woongroepen. In sommige gemeenten kan Nidos, zonder toestemming van een gemeente, een dergelijke woongroep starten onder een 'woonbestemming'. Voor deze jongeren met status is Nidos verantwoordelijk voor de opvang en begeleiding. Vanaf 15 jaar plaatst Nidos deze jongeren in een kleinschalige woongroep. Op het moment dat zij 18 jaar worden is doorstroming gewenst. Een handleiding van de VNG geeft aan dat een gemeente hierop verantwoordelijk is voor de vervolghuisvesting van deze jongere.

Hierbij stuiten gemeenten op diverse problemen:

- Gemeente heeft onvoldoende woningen beschikbaar voor deze jongeren en bovendien ook urgente 'eigen' jongeren op de wachtlijst staan; opstopping bij Nidos

- Gemeente kan niet sturen op de leeftijd van de AMV'ers; er worden door COA vooral kinderen geplaatst die binnen een half jaar 18 worden. Dit betekent veel (jongeren)woningen/studio's nodig die er niet zijn;
- Gezinshereniging komt pas (veel) later op gang, waardoor van gemeentes wordt verwacht dat zij deze jonge statushouders 2x huisvesting bieden
- Onduidelijkheid over kosten voor opvang ná 18e levensjaar

Mogelijke oplossingsrichtingen zijn:
- Jongeren die 18 jaar worden langer laten wonen op KWG totdat gezinshereniging op gang is gekomen. Daarna is gemeente aanzet
- Jongeren die 18 jaar worden, zo lang gezinshereniging nog niet op gang is gekomen, onderbrengen op een AZC in de omgeving.
- Nidos door rijksoverheid laten compenseren voor het langer opvangen van de jongeren.

6. Met regionaal perspectief en regionale samenwerking komen we verder

We zien de regio Midden-Holland als één gebied, waarin iedere gemeente invulling geeft aan de taak om asielzoekers op te vangen en later statushouders te huisvesten en te laten inburgeren. Het ligt voor de hand om kennis uit te wisselen en samenwerkingsafspraken te maken in een regio waarin op diverse thema's al samenwerking wordt georganiseerd. De toegevoegde waarde van regionale samenwerking ligt in de bestuurlijke afstemming aan de Regionale Regietafel, het creëren van overzicht, bewaken van de voortgang en het ontwikkelen van een samenhangende aanpak voor de regio. Ook nu al blijkt dat het uitwisselen van informatie en best practices, van toegevoegde waarde is om de opgave te kunnen realiseren. We verkennen verdergaande regionale samenwerking op regionale voorzieningen zoals onderwijs en toeleiding naar werk. Hiermee kunnen we de RRT verder versterken.

7. Conclusie

De regio Midden-Holland zet zich actief in om de opgave die volgt uit de Spreidingswet volledig invulling te geven. Om de opgave tijdig en volledig te kunnen invullen is medewerking van de provincie nodig en is het wenselijk om met het COA te verkennen waar realisatie kan worden versneld. We zien in de praktijk knelpunten op het realiseren van voorzieningen als onderwijs, jeugdhulp en meedoen en werk. De benodigde randvoorwaarden moeten hiervoor worden ingevuld om onze wettelijke taak uit te kunnen voeren op onderwijs en jeugdhulp en om maatschappelijk duurzame asielopvang te kunnen realiseren.